

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 50
TELEFON UREDNISTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, 1. in 2. marca 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prejemanje v uradi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.405

Cena
din 1.—

Zgodovinska odločitev Bolgarije

Danes podpis pristopa Bolgarije k trojnemu paktu na Dunaju — Pred vkorakanjem nemške vojske v Bolgarijo na bolgarsko povabilo — Kaj bosta storili Turčija in Anglija?

DUNAJ, 1. marca ZPV. Danes bo tu podpisana pogodba o pristopu Bolgarije k trojnemu paktu. Pogodbo bosta z bolgarske strani podpisala ministrski predsednik Filov in zunanji minister Popov. Nemčijo bo zastopal zunanji minister v. Ribbentrop, Italijo poslanik Butti, Japonsko pa veleposlanik Ošima. Bolgarija bo s tem sprejela vse obveznosti pakta, politične in vojaške. Pričakuje se, da bo bolgarska vlada takoj po podpisu zaprosila Nemčijo za vkorakanje nemških čet v Bolgarijo za zaščito bolgarske varnosti in bolgarski interesov.

Bolgarija pred velikimi dogodki

SOFIJA, 1. marca. Reuter. Bolgarski ministrski predsednik dr. Filov in zunanji minister dr. Popov sta na poti na Dunaj, kjer bosta danes podpisala pristop Bolgarije k osišču.

SOFIJA, 1. marca. United Press. Bolgarija stoji pred velikimi dogodki. Iz Romunije prihajajo vesti, da se nemške čete pomikajo proti Donavi in bolgarski meji. Po izjavah v Ankari se smatra, da je verjetno, da bodo angleško-turške čete prešle v spopad z nemškimi, če bi nemške vkorakale v Bolgarijo. Okoli Sofije so razvrščene bolgarske čete. Od trideset

na sedem včeraj popoldne ni mogoče do-
seči več telefonske zveze med Sofijo in svetom. Misli se, da bo Velika Britanija mogoče že v nekaj urah prekinila diplomatske odnose z Bolgarijo. Po objavi uradnega poročila v Ankari o uspehih razgovorov med Edenom in turškimi državniški splošno pričakujejo, da bosta ali turška ali angleška vojska, verjetno pa obe, zasedli grško Tracijo.

TUDI CIANO NA DUNAJU

LONDON, 1. marca. Reuter. Italijanski zunanji minister grof Ciano je prispel s posebnim vlakom na Dunaj.

ITALIJANSKI KOMENTARJI
SOFIJA, 1. marca. Stefani. Bolgarija se je odločila, da pristopi k trojnemu paktu.

SOFIJA, 1. marca. Stefani. Predsednik bolgarske vlade Filov je odpotoval v Nemčijo zaradi podpisa akta, s katerim pristopa Bolgarija k trojnemu paktu. — Pred odhodom je predsednik vlade Filov podal kralju Borisu obširno poročilo o mednarodnem položaju, ki se razvija na Balkanu. Predsedoval je tudi seji vlade, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da Bolgarija pristopi k silam osi. S tem je Bolgarija jasno opredelila svojo politiko prijateljstva in sodelovanja z Italijo in Nemčijo, ki bo skoro privedla do novega razvoja položaja. Bolgarija želi pod modrim vodstvom svojega kralja aktivno sodelovati v novi razporeditvi Evrope. Pristop Bolgarije k trojnemu paktu predstavlja nov in važen uspeh politike osišča na jugovzhodu Evrope.

NEMSKE ČETE ZE VKORAKALE?
ANKARA, 1. marca. United Press. Po še nepotrjenih vesteh so nemške čete že vkorakale v Bolgarijo.

ANGLEŠKI PROTEST V SOFIJI
SOFIJA, 1. marca. Reuter. Angleški poslanik Rendel je vložil pri predsedniku vlade Filovu protest zaradi aretacije večih uradnikov, med njimi tudi dopisnika nekega angleškega lista. Novinarji so bili na poslanikovo posredovanje izpuščen. Rendel se je potem informiral pri Filovu glede mobilizacije bolgarske vojske, ki po njegovem mišljenju ne more biti v zvezi s sedanjimi priilikami v državi.

ARETIRANI NOVINARJI
SOFIJA, 1. marca. Reuter. Naknadno se je izvedelo, da so bili aretirani trije novinarji, med njimi tudi dopisnik »Timesov«. Druga dva sta dopisnika ameriških in angleških listov.

Kaj je bilo sklenjeno v Ankari?

Uradni komunike govori o popolnem soglasju med Turčijo in Anglijo — O konkretnih sklepih krožijo najrazličnejša ugibanja, katera bo pa šele razvoj dogodkov potrdil ali zanikal

ANKARA, 1. marca ZPV. V uradnem komunikeju, ki je bil včeraj izdan tu o razgovorih med angleškim zunanjim ministrom Edenom in šefom generalnega štaba Dillom s turškimi državniški in zastopniki vojske, je rečeno, da so zastopniki obeh vlad ugotovili trdnost turško-britanske zveze, premočrli z vseh strani sedanji mednarodni položaj, posvetili posebno pozornost balkanskim problemom, ki so v zvezi s skupnimi interesi Turčije in Velike Britanije ter ugotovili popolno soglasje politike obeh vlad glede vseh teh vprašanj. Razen vsebine tega komunikeja ni bilo mogoče dobiti nobenih potrjenih drugih podatkov o sklepih, po sami Ankari pa krožijo najrazličnejše verzije. Eni menijo, da bo Turčija ostala nevtralna, da pa bo dovolila prehod angleški vojski, dočim drugi trdijo, da bosta turška in angleška vojska takoj zasedli grško Tracijo. Ostale kombinacije govore o dovoljenju za prehod angleške vojske mornarice skozi Dardanele v Črno morje. Nagli razvoj dogodkov s pristopom Bolgarije k trojnemu paktu, kateremu bo gotovo sledilo takojšnje vkorakanje nemških čet v Bolgarijo, bo gotovo že v nekaj urah ali vsaj dnevih odgovoril jasneje na vsa ta vprašanja. Soglasno pa vlada tu prepričanje, da stoji vzhodni in južni del Balkana pred usodnimi dogodki.

IZJAVA SARADŽOGLA

ANKARA, 1. marca. UP. Turški zunanji minister Saradžoglu je izjavil: »Mi bomo stopili v vojno, če bo Grčija napadena iz Bolgarije«.

EDENOVA IN DILLOVA IZJAVA

LONDON, 1. marca. Reuter. Radio Ankara javlja: Angleški zunanji minister Eden je sprejel predstavnike turškega tiska in jih prosil, naj sporoče turškemu narodu zahvalo njega in generala Dilla za topli sprejem. General Dill je dostavil, da sta oba z Edenom naravnost ganjena ob pozornosti, ki jo je skazoval njima povsod turški narod. »Mislim«, je nadaljeval Eden, »da bi ne mogel biti noben drug sprejem toplejši od tega, kar sva doživela midva. Prepričan sem, da je to pravi

izraz čustev turškega naroda, ki je poln simpatij do Angležev. Zelo sem vesel ob vsem tem, kar sem videl v moderni Turčiji, ki je z mnogimi naporji pripravila svetlejšo bodočnost. Iz Turčije bom odnesel najlepše, najgloblje vtise, kakor tudi s sestankom, ki sem jih imel s predsednikom republike, s člani vlade in predstavniki naroda. Prvič sem obiskal Turčijo leta 1929., že zdaj sem iznenaden ob napredku, ki ga je v tem času doživela

država. Prosim vas, novinarji, da v svojih listih izrazite mojo zahvalo za sprejem, ki sva ga bila deležna«.

SESTANEK EDEN—CRIPPS

LONDON, 1. marca. Reuter. Ankarski radio poroča, da je dospel včeraj v Ankaro angleški poslanik v Moskvi, Cripps, v spremstvu osebnega tajnika in vojaškega odposlanca. Sestal se je takoj z zunanjim ministrom Edenom.

Francija sprejela tajske zahteve?

TOKIO, 1. marca. DNB. Tu kroži še nepotrjena vest, da bo Francija pristala na japonske predloge glede Indokine.

VICHY, 1. marca. Reuter. V vladnih krogih izjavljajo, da so japonski pogoji za mir med Indokino in Tajskim ugodni ter bodo verjetno sprejeti.

TOKIO, 1. marca. Reuter. Posebna izdaja tokijskega lista »Yomuri« naznanja, da je Francija sprejela japonske zahteve glede rešitve tajsko-indokinskega konflikta. Na zunanjem ministrstvu davi ni bilo mogoče dobiti potrdila.

Materialna pomoč Italije Francu

RIM, 1. marca. DNB. Objavljeni so bili uradni podatki o vojnem materialu, ki ga je Italija stavila na razpolago generalu Francu za časa španske državljanske vojne v letih 1936. do 1938. Dobavila mu je: 1930 topov, 10.135 strojne in strojne puške, 240.749 pušk in samokresov, 7 milijonov 514.537 topovskih nabojev, 334 mil. 900.000 patron za puške in samokrese, 7668 avtomobilov, tovornih avtomobilov, motornih koles itd., 6105 sodov bencina, 931 radiotelegrafskih postaj, 3871 telefonskih aparatov, 25.281 telefonskih vodov in popolno opremo za 500.000 vojakov. Dalje je dala Italija Španiji 763 letal, 1414 letalskih motorjev, 16.720 ton letalskih bomb, 9.200.000 nabojev in 76.500

ton raznega drugega materiala. Španski mornarici je dala Italija za prevoz čet in materiala 92 parnikov, ki so izvršili skupno 200 voženj. Pri zavarovanju konvojov je sodelovalo 91 enot italijanske vojne mornarice. Razen tega so bile generalo Francu odstopljene mnoge podmornice. Vse enote vojne mornarice so bile po končani španski državljanski vojni vrnjene Italiji, razen dveh podmornic, štirih rušilcev in štirih brzih ladij, ki so bile zakonito odstopljene španski mornarici. Za dobave materiala Španiji je izdala Italija sedem in pol milijarde lir. Španski dolg v Italiji znaša sedaj pet in pol milijarde tir in je plačljiv v 25 letih.

Zlati zaklad v Fort Knoxu

WASHINGTON, 1. marca. DNB. Pod močno stražo so prenesli zlato v palicah v vrednosti 8,5 milijarde dolarjev iz New Yorka v Fort Knox v državi Kentucky. V tej trdnjavi v gorah Kentuckyja je zdaj največji zaklad sveta v vrednosti 14 mi-

lijard zlatih dolarjev. USA razpolagajo danes s 22 milijardami dolarjev zlata v palicah. Nova količina, prenešana v Fort Knox, predstavlja rezerve raznih evropskih držav, ki so bile poslone v začetku vojne preko Oceana. Zlato v Fort Knoxu je za 50% večje po vrednosti, kakor znaša ves denarni obtok v USA.

PROF. DR. FILOV,
predsednik bolgarske vlade, ki se je z

zunanjim ministrom dr. Popovom podal na zgodovinsko pot na Dunaj

ZASEDBA DRUGEGA DODEKANEŠKEGA OTOKA

ATENE, 1. marca. RP. Angleške čete so zasedle drugi otok v skupini Dodekaneza, Meis. Otok Castellorizzo, ki so ga angleške čete zasedle prvega, so že izročile v grško upravo in obrambo in se z nje umaknile.

WINANT V LISBOI

LONDON, 1. marca. Reuter. Ameriški poslanik v Londonu John Winant je spripel z letatom sinoč v Lisboi.

LISBOA, 1. marca. Reuter. Novi poslanik USA v Londonu, Winant, je dospel sem. Nadaljeval bo čimprej pot v London. Na vprašanje, kako dolgo bo še trajala razprava v senatu, je Winant dejal: »O sami diskusiji in njenem trajanju ne morem dati nobenih izjav. To je stvar senata«.

DONOWAN V MADRIDU

MADRID, 1. marca. Reuter. V Madrid je dospel pred dnevi osebni odposlanec Roosevelta, polkovnik Donovan. Uradno ne izdajajo o njegovem bivanju nobenih vesti.

MADŽARSKO-SLOVAŠKI SPORA-ZUM

BUDIMPESTA, 1. marca. MTL. Madžarsko-slovaški gospodarski sporazum je bil podpisan v Bratislavi. Zamenjal bo starega, ki je potekel 28. februarja.

GORTOV SIN JE BIL UBIT

NEW YORK, 1. marca. DNB. Po vesteh iz Londona so našli edinega sina bivšega poveljnika angleške ekspedicijske vojske v Franciji, Gorta, ubitega v neki vasi grofije Dorset.

Dogodki na evropskih in afriških bojiščih

Na zahodu le manjša letalska aktivnost — V Albaniji lokalni boji in soperadi v zraku — V Afriki so Angleške čete prispele s severa Eritreje pred Keren — V Somaliji nadaljevanje čiščenja

DOGODKI NA ZAHODNEM BOJIŠČU

BERLIN, 1. marca. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo: Neka podmornica je potopila 22.000 ton sovražnikovih ladij. — Nemški bombniki so predvčeršnjim potopili 500 km zahodno od Irske 9 ladij iz nekega konvoja z 58.000 tonami in nevarno poškodovali še nadaljne tri ladje, tako da lahko mislimo, da so izgubljene. Nadaljnje štiri ladje smo nevarno zadeli z bombami. Pri nasilnih ogledih nad angleškimi vodami je nemško letalstvo večeraj potopilo zahodno od Irske neko 10.000 tonsko ladjo in nevarno poškodovalo 6 večjih ladij. Del teh ladij lahko smatramo za izgubljen. Bombniki so včeraj napadli vojaške cilje v južni in jugovzhodni Angliji in uničili na 6 letališčih mnogoštevilna letala in hangarje. Bombe so povzročile eksplozije v neki letalski tovarni. Sovražnik včeraj in preteklo noč ni napadel ozemlja Nemčije in zasedenih pokrajin.

BERLIN, 1. marca. DNB. Nad nemško obalo se se pojavila angleška letala in skušala v zalivih odvreči mine. Vrženih je bilo precej bomb, poročil o škodi še ni.

LONDON, 1. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da je bilo v noči na soboto nekaj sovražnih poletov. Nekaj bomb je padlo na grofije ne daleč od Londona. Nekaj oseb je ubitih, nekaj poslopij poškodovanih.

LONDON, 1. marca. Reuter. Angleška letala so sinoči napadla Wilhelmshaven in Boulogne. Nemška letala so vrgla nekaj bomb na Anglijo.

LONDON, 1. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča, da so v noči od petka na soboto napadla angleška letala Wilhelmshaven in še nekatera druga mesta v severozahodni Nemčiji. Močno je bil napaden tudi Boulogne.

LONDON, 1. marca. Reuter. Admiraliteta javlja, da je bil nemški poizkus, napasti neki konvoj v Severnem morju, zavrnjen. Britski rušilec »Exmur« je potopljen.

DOGODKI NA ALBANSKEM BOJIŠČU

RIM, 1. marca. Stefani. Poveljstvo italijanske vojske v Abesiniji poroča uradno. Grška fronta: Nikakšnih važnejših dogodkov. Neko sovražnikovo bombniško skupino, ki je skušala napasti neko naše letalsko oporišče, so naši lovci zavrnili. Eno sovražnikovo letalo vrste »Spitfire« so zbili. Tudi mornariške protiletalske baterije so sestrelile eno sovražnikovo letalo. — Naknadno smo ugotovili, da smo pri napadu na Malto, o čemer govoril včerajšnje poročilo, uničili na letališču še pet sovražnikovih letal.

ATENE, 1. marca. Reuter. Propagandno ministrstvo je sinoči objavilo vest, da so grške čete odbile nočno italijansko ofenzivo in prizadevale sovražniku hude izgube. Dva sovražna tanka sta bila razbita, grške patrulje so imele povsod v stiku s sovražnikom uspehe. Grška artilerija stalno obstreljuje sovražne postojanke.

ATENE, 1. marca. At. Ag. Uradno poročilo vojnega poveljstva št. 125 pravi, da so bili po uspešnih lokalnih bojih zasedeni novi položaji. Zajetih je več vojakov; napad sovražnih tankov je bil odbit, en tank uničen. Angleška letala so v boju sestrelila včeraj 30 sovražnih letal. Britska letala niso imela izgub. Sovražnik je napadel Prevezo iz zraka, bilo je nekaj ranjenih. Bombe so padle tudi na Krf in Lerin, ni pa bilo škode.

ATENE, 1. marca. Reuter. Sinoči so uradno objavili, da so britska letala sestrelila včeraj nad Grčijo 26 sovražnih letal, 9 so jih pa težko poškodovala, tako da se niso mogla vrniti v svoje baze. — Vsa angleška letala so se nepoškodovano vrnila. Britska letala so bombardirala tudi vas Sendro pri Tepelenju.

DOGODKI NA AFRIŠKIH BOJIŠČIH

RIM, 1. marca. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj slede-

če uradno vojno poročilo iz Afrike: Severna Afrika: Italijanska in nemška letala so uspešno napadla sovražnikove motorizirane enote. Pri Kuiri in Džarabubu smo zavrnili več sovražnikovih napadov. Vzhodna Afrika: V odseku pri Kerenu živahno delovanje našega topništva. Somalija: Nadaljujejo se srditi boji. Naše čete se po izpraznitvi Mogadiscia odločno bore na postojankah severno od tega mesta.

NAIROBI, 1. marca. RP. V Italijanski Somaliji se nadaljuje čiščenje zavzetega ozemlja in zasedanje ostalih področij, večinoma brez večjih spopadov. Južnoavstralske čete zasedajo obalo severno-vzhodno od Magdiša ter napredujejo tudi v notranjost. Pohod v Abesinijo se nadaljuje, posebno v Godžamu.

KARTUM, 1. marca. Reuter. Uradno je bilo javljeno, da so s severa v Eritrejo napredujoče imperiale čete zavzele kraj

Kelemit, ki leži 30 km severno od Keren. Pri nadaljevanju svojega pohoda proti Kerenu so vkorakale tudi že v Nakfo, ki so jo Italijani izpraznili. Angleške čete se tako s severa približujejo Kerenu na najkrajšo razdaljo, zato je treba pričakovati, da se bo že v nekaj dneh pričel koncentrični napad na to važno italijansko postojanko v Eritreji.

KAHIRA, 1. marca. Reuter. Britske čete so s pomočjo francoskih svobodnih čet prišle do zunanjih obrambnih naprav Keren.

HARTUM, 1. marca. Reuter. Italijanska posadka v Kerenu se odločno upira, obroč angleških čet okrog mesta se pa vedno bolj zožuje.

LONDON, 1. marca. Reuter. Čete generala de Gaullea, ki prodirajo iz okolice Čadskega jezera proti Tripolitani, so izvršile nov napad na italijansko zelenico Kufo.

Spanila ob smrti kralja Alfonza

MADRID, 1. marca. Stefani. General Franco je izdal dekret, s katerim se razglašča čas smrti bivšega kralja Alfonza XIII. za čas narodne žalosti. Trajal bo tri dni. Vse zastave bodo spuščene na pol droga. Svečan pogreb bo 3. marca, opelo bo v cerkvi sv. Franciska il Grande. Pogreb bo izvršen na državne stroške. »Ves narod daje počastitev suverenu, ki je umrl daleč od domovine, kateri je pa plemeniti kralj vdano služil.« Storitveni bodo vsi potrebni koraki, da bi posmrtno ostanke Alfonza prenesli kasneje iz Rima v kraljevsko grobnico v Escorialu.

MADRID, 1. marca. Stefani. Španski listi objavljajo obširne članke o pokojnem kralju Alfonzu ter poudarjajo njegov globoki patriotizem in žalost naroda, ker je

moral umreti daleč proč od svoje domovine.

MADRID, 1. marca. DNB. List »Madrid« piše, da so pokojnega kralja Alfonza kritizirali liberalni listi zaradi njegovega avtokratskega vladanja. Takšna ocena se danes lahko smatra za pohvalo. Bivši kralj je z osebnim vplivom izenačeval slabosti liberalizma, katerega likvidacija je stala toliko krvi španskega naroda v zadnji državljanski vojni.

MADRID, 1. marca. DNB. Prijatelji pok. kralja Alfonza so stavili predlog, da bi vozil na pogreb v Rim poseben vlak, da bi lahko prisostvovali poslednji vladarjevi poti. Organizirajo tudi romanje španskih rodoljubov na Alfonzov grob. Potniki bi se z ladjo prepeljali iz Barcelone v Genovo, od tod pa z vlakom v Rim.

Sklicanje sobranja

SOFIJA, 1. marca. Reuter. Bolgarsko sobranje je sklicano k izrednemu zasedanju jutri ob 4. popoldne. Dr. Filov bo podal ekspezo o današnjem pristopu Bolgarije k osišču.

NOV JAPONSKI POVELJNIK NA KITAJSKEM

TOKIO, 1. marca. DNB. Dosedanji poveljnik japonskih čet na Kitajskem, general Nisio je imenovan za člana glavnega vojnega sveta. Na njegovo mesto je dopel general Hata.

PREMESTITEV V AMERIŠKI DIPLOMACIJI

WASHINGTON, 1. marca. DNB. Pomorski ataše ameriškega poslanstva v Londonu, Kirk, je imenovan za šefa informativnega oddelka pri mornariškem ministrstvu.

FRANCIJA BO BREZ KRUHA

VICHY, 1. marca. UP. Minister za prehrano v vichyjski vladi, Jean Achard, je izjavil, da bo Francija zaradi angleške blokade čez 5 ali 6 tednov popolnoma brez kruha.

OBSODBE V SVICI

BERN, 1. marca. Stefani. Zvezni svet je obsodil Arturja Fongallessa na tri leta ječe, ker se je pregrešil proti zakonu o zaščiti države. Štiri druge osebe so bile zaradi istega prestopka kaznovane na ječo od šest do dvanajst mesecev.

ATENTAT NA SPOMENIK

DUBLIN, 1. marca. Reuter. Neznanci so skušali izvršiti atentat na spomenik Neznaneju junaku v grofiji Cork. Spomenik je poškodovan, uvedena je preiskava.

VARČEVANJE Z BENCINOM

NEW YORK, 1. marca. DNB. Po vseh malajskih državah so uvedli varčevanje z bencinom. Dosedanja poraba bencina v privatne svrhe je skrajšana za 30 odst.

ČLANI DRŽAVNEGA SVETA PRI FRANCU

MADRID, 1. marca. Stefani. General Franco je sprejel vse člane državnega sveta s predsednikom generalom Jordanom na čelu.

PREDRZNA ZAHTEVA

BERLIN, 1. marca. DNB. Angleška zahteva, da se zaplenijo vse tuje ladje v ameriških lukah, je naravnost predrzna. Tako hoče Anglija rešiti izgubo svoje trgovinske mornarice na tuj račun. Pravno za tak korak sploh ni opravičila.

AMERIŠKE ZALOGE JEKLA

WASHINGTON, 1. marca. Havas. Roosevelt je na konferenci tiska dejal, da so rezerve jekla v USA danes tako velike, da zadostujejo ne le za vse domače oboroževalne potrebe, nego tudi za privatno industrijo. V industriji jekla bo treba uvesti prvenstveno načelo proizvodnje ter jo po potrebi še povečati.

IZJAVE ZUNANJEGA MINISTRA USA

WASHINGTON, 1. marca. DNB. Zunanji minister Hull je po daljšem bolehanju zaradi hripe prevzel spet svoje posle. Novinarjem je na razna vprašanja, med drugim dejal, da Bullittov govor v New Yorku ni bil predložen zunanjemu ministrstvu, zato nima k njemu kaj pripomniti. Bullitt ni več v službi ministrstva, zato tudi ne odgovarja več temu za svoje izjave. Hull je dejal, da ni treba še posebej demantirati vesti, da hočejo USA vplivati na potek konference v Tokiu. Ameriška vlada tudi ni podvzela iniciative za konferenco glede vprašanja nevtralne cone in luk v Južni Ameriki.

DVA NOVA JAPONSKA KONZULATA

TOKIO, 1. marca. — Reuter. Japonska vlada se je odločila, odpreti na Tajskem dva nova konzulata, v Gonkli in Sinceri.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno in nekoliko toplejše vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura plus 4,4, danes minimalna —2,6, opoldne plus 5.

Izza kul's ZSSR

Pri nas je sicer že veliko manj ljudi, ki hočejo v Sovjetski zvezi videti nekaj drugega kakor to, kar je v resnici, vendar jih je še vedno nekaj. Dele se v dve popolnoma različni skupini: v Hejlslovane in v komuniste. Prvi so naivni zanešeljaki, ki se ne morejo in ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je Rusija prenehala obstajati in da obstaja samo Zveza sovjetskih socialističnih republik, ki ni od ničesar bolj oddaljena kakor od tega, da bi hotela ali celo mogla voditi kako »slovansko« politiko. Drugi so teoretični zanešeljaki, v bistvu naivni prav tako kakor prvi, razloček med njimi in med prvimi je le v tem, da vidijo oni v ZSSR »vseslovansko odrešitev«, ti pa »vsesvetovno odrešitev« in ji pripisujejo vse tiste najrazličnejše cilje, ki so si jih sami izmislili, ali pa so jim jih natvezli tisti, ki jih potrebujejo v svoje namene.

ZSSR ne sklene z nikomer zveze

Prvi kakor drugi se navdušujejo za neke zveze, vsa naivnost, ali če hočete tragika, še bolj morda celo tragikomika tega pa je, da na nje ZSSR niti najmanj ne misli. Za to imamo nešteto potrditev, eno pa je objavil šele nedavno turški list »Jeni Sabah«. »ZSSR«, pravi turški list, »nima sedaj z nobeno državo niti v Evropi niti kje drugje nobene zavezniške pogodbe, ni pripravljena nobene take pogodbe skleniti in je tudi ne bo sklenila, in to iz najenostavnejšega razloga, ker noče prevzeti nobenih obveznosti, ki bi ji kakor koli nalagale kake dolžnosti do drugega in bi jo utegnile sedaj ali pozneje zaplesti v spore s tretjim. Izogniti se vsem mednarodnim sporom, še prav posebno vojnim, to je začetek in konec vse sedanje sovjetske politike. Samo popolni nepoznavalci dejanskih prizadevanj Moskve morejo misliti, da bi se nazadnje le utegnili kako opredeliti in aktivno sopesati v sedanjo vojno.«

ZSSR ne gre z nikomer v vojno

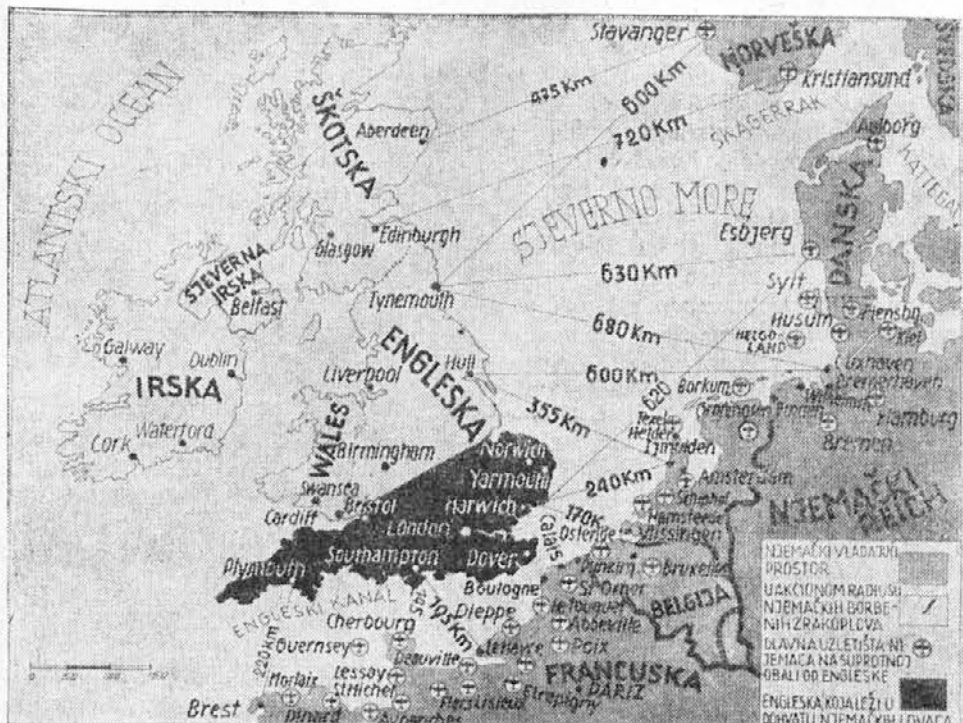
Švicarski tisk, ki si je ohranil popolno svobodo in objektivnost presoje, se z navedenim docela strinja. »Basler Nachrichten« so še nedavno pisale v nekem članku sledeče: »Politika, ki jo vodi ZSSR nasproti Nemčiji, je iskrena. Njen cilj je na vsak način preprečiti, da bi bila ZSSR vpletena aktivno v sedanjo vojno. V ostalem pa je čustvovanje Moskve tudi sicer mnogo bliže Berlinu kakor Londonu ali Washingtonu. Kje si je treba tu iskati razločitev? S špekulacijo na svetovno revolucijo, ki naj bi jo pripravila sedanja vojna? Ni mogoče trditi, da je v ZSSR mnogo ljudi, ki se vdajajo tej špekulaciji, ni pa mogoče trditi, da je to tudi odločujoči nagib tistih, ki dejansko vodijo sedanjo politiko ZSSR. Če bi razvoji res ustvaril tako revolucijo, je ti odločujoči seveda ne bi odklanjali, ampak bi jo celo pozdravili. Toda odločujoči nagib, da hočejo ostati izven mednarodnih konfliktov, je to, da se vmešanja v vojno boje. Boje pa se zaradi tega, ker ZSSR notranje ni niti duhovno niti materialno še tako trdna, da zanjo ne bi obstajala nobena nevarnost. ZSSR je šele na začetku svojih prizadevanj, da ustvari vsaj najnujnejši napredek in dvigne splošni življenjski standard, ki je bil v Rusiji za časa carizma obupno nizek, a tudi sedaj še davno ni izenačen s splošnim evropskim. Vojna bi ta prizadevanja lahko v trenutku uničila za dolgo vrsto let. To je glavni vzrok.«

ZSSR ima svoje lastne probleme

ZSSR je svet zase, zaposlen s svojimi problemi, ki so se močno komplicirali še s prisvojitvijo vzhodnega dela Poljske, Besarabije in baltskih držav. Ves ta veliki kompleks je treba sedaj šele »prebaviti«, a »prebavljanje« nikakor ni lahko. Kdor misli, da je večina ljudstva v omenjenih pokrajinah zadovoljna s sedanjo usodo, se zelo moti. Poljaki so ne samo smrtni sovražniki Rusov, ampak enako tudi boljševikov. Ljudje, ki prihajajo iz baltških republik, pa pripovedujejo, da smatrajo Estonci, Letonci in Litvanci sedanje stanje le kot začasno in upajo vsi — razen boljševiških eksponentov — na novo osvobodjenje prej ali slej.

Bretanija, glavna baza za podmornice na Atlantiku

Nemška oporišča od Nordkapa do Pirenejev — Bretanija, stari svet in moderna vojna Brest in Lorient, glavni bazi podmornic, stalni cilj angleških bombnikov

Minila je zima in po meteoroloških računih se 1. marca odpro vrata v pomlad. Se bodo nastopili mrzli, vetrovni dnevi, zima se bo krčevito otepala toplih sončnih žarkov, toda na obzorju je nebesni popotnik vsak dan višje in bo skoro zavladal v vseh, zdaj še senčnih osončnih legah zemlje.

POMLAD JE TU ...

S pomladjo nastopa seveda spet doba akterjev sedanje vojne. Dosti je bilo napovedi, ki so odločno postavile predse cilj, da se z letošnjo pomladjo razvije nov boj na kopnem, na morju in v zraku, ki naj pripomore že letos k odločilni fazi sedanje vojne. In v teh napovedih je bila ena najvažnejših postavk ona, ki je zagrozila z zelo poostreno podmorniško vojno proti Angležem na Atlantiku, kakor v Sredozemlju.

Atlantska fronta Nemčije se je raztegnila daleč na sever in jug. Od Severnega rtiča na Norveškem tja do podnožja Pirenejev v Biskajskem zalivu gospodarijo nemške okupacijske čete, tu so postavljene v dolgi vrsti nemške letalske in podmorniške baze. Z Norveške, Danske, iz Holandije, Belgije in severnozahodne Francije je Nemčiji dostopen odlet oboroženih zračnih sil tja na Angleško. Kakor kaže priloženi zemljevid, je akcijski radij nemških lovskih letal omejen le na južni pas Velikobritanskega otoka, zato pa morejo bombniki precej daleč ven na otok in ocean.

BRETANIJA, GNEZDIŠČE PODMORNIC

Glavna opora nemških letalskih kakor pomorskih sil v »blokadni« vojni proti Angliji je pa francoska Bretanija. Je to velik polotok na severozahodu Francije, ki se kakor klin razteza globoko v ocean. Ima obliko trikotnika, katerega najzahodnejši del je pomaknjen globoko v Atlantik. Bretanija je visoka planota, sestavljena iz granita, ki moli do 400 m nad morjem. Večjih rek v tej globoko razjedeni deželi ni.

Vnanost Bretanije v marsičem spominja na naš Kras, samo da je iz granita in ne iz apnenca. Globoka enoličnost sprejme popotnika. Razdrapane skale štrle nad mnogimi zalivi, valovi morja so izprali njih stene. Pogled na razburkano morje, ki udarja ob obalo, je tod tako mogočen, da ostane človeku neizbrisno v spominu.

DOMOVINA STARIH KELTOV

Bretanija je uboga, nerodovita dežela. Poljske pridelke nadomešča tu ljudem ribolov. Bretnec živi večinoma na morju in za svojo trgovino in industrijo se ima zahvaliti vodam Atlantika. Stari Kelti so že pred 2000 leti bivali tod, rod, katerega sledove nahajamo tudi po slovenski zemlji. Prišli so Rimljani in poznejši zavojevalci. Kelti so se umaknili v skaloviti svet Bretnske in ostali tam kot redka posebnost davno minilih dni. V 5. stol. po Kr. so prišli tja še Kelti iz Anglije, ki so bežali pred novimi zavojevalci otoka, Anglosasi. Keltski značaj dežele se je okrepil, ljudje so vzljubili svoj kos zemlje in ohranili narodne tradicije do danes. Stara, tako imenovana keltska Armoric, je postala francoska Bretagne.

V srednjem veku je ostala Bretanija svet zase. Ko se je pa 1532 poročila grofica Ana iz Bretanije s francoskim kraljem Karlom VIII., se je dežela spojila z ostalo Francijo. Skrbno je pa čuvala privilegije in ima še danes, kljub načelom revolucije, svoje stare običaje in vraže. Bretanija je tako rekoč srednjeveški otok na zahodnem robu Francije.

ČUDNE VRAŽE PREBIVALCEV

Zavednih Bretncev keltske narodnosti je danes manj kot 1.300.000. Med njimi je še nekaj 100.000 ljudi, ki znajo kaj malo ali pa sploh nič francoščine. Dr. Pavel Breznik, ki je potoval po Bretaniji, pripoveduje, da molijo marsikje še k naravnim silam, prerokujejo iz studencev in visokih dreves. Blizu mesta Treignera je izvir, posvečen sv. Yvesu. Tja prihajajo matere in potaplajo vanj zaporedoma tri ponefelike svoje otroke, da shodijo. Sogled sv. Yvesa, sv. Gildasa, je spet pomolnik za živino. Romarji drgnejo svetnika s

koščkom kruha po trebuhu in ga potem dajo jesti živalim, da jih obvarujejo stekline. K sv. Herbotu privedejo na pr. ob žegnanju krave in vole, ki jih posvete svetniku. Ko jih prodajo, jim porožejo repe, te pa obesimo v svetnikovo kapelo, ki je polna repov. Prodajajo jih v korist kapele in spravijo skupaj več tisoč frankov.

»KNAJPANJE« NA BRETNEM

Posebno vražo imajo kmetje tudi pred rezanimi kamni. Ko gredo mimo njih, se prekrizajo, da tako preženo vraga ali hudobno viho. Ko preganjajo kmetje revmatizem, se vležejo v ogromen kamen v obliki čaše in kličejo k sv. Stefanu. Kdor pa preganja glavobol, si drgne čelo s svetimi kamenčki. Drugje si moški drgnejo hrbet s kamnom čudne obli-

Ekskralj Alfonz XIII. umrl

Dne 28. februarja ob 11. dopoldne je umrl v Rimu bivši španski kralj Alfonz XIII. Ob smrtni postelji so se zbrali so-proga, bivša kraljica Viktorija, oba sinova princ Asturski in vojvodinja Segovijska. Posmrtnim ostankom se je poklonil tudi italijanski prestolonaslednik Umberto. Mnogo odličnikov se je že vpisalo v sožalno knjigo. Kralj bo pokopan v cerkvi Marije Angelske.

Kralj Alfonz XIII se je rodil 17. maja 1886 v Madridu. Njegov oče Alfonz XII. je umrl že pred njegovim rojstvom, novorojenec je bil takoj po rojstvu proglašen za kralja. Po strogi vzgoji je kralj Alfonz 17. maja 1902. zasedel prestol ter si s svojim ljudomilnim nastopom pridobil simpatije in ljubezen vsega naroda, ki mu je nadel priimek »Rey simpatico«. Dne 31. maja 1906 se je poročil s princeso Viktorijo Evgenijo Battenberško. Ko se je s kraljico vračal z ženitovanjskega potovanja, je bil na dvorni vlak izvršen bombni atentat, pri čemer je bilo 15 ljudi ubitih. Kakor pri tem, je tudi pri poznejših atentatih pokazal kralj veliko ne-

ke, da bi postali močni kakor Samson ...

Morje prehranjuje večino prebivalstva. Bretnanci so spretni ribiči in mornarji, ki se ne boje nevarnosti razburkanega morja. Na lov plovejo tja do Islanda in Novega Fundlanda. Doma goje tudi vrtnarstvo, umetno gnojilo črpajo iz morja. Predvsem je najzahodnejša oblast Finistère znana kot vrt Francije, sočivje in sadje se izvažajo od tod daleč okrog.

VOJNA LUKA BREST

Takšna je v glavnih obrisih dežela, ki si jo je izbrala Nemčija za svojo glavno bazo v velikih pomorskih akcijah na Atlantiku. V najzahodnejšem zalivu je Brest, glavna vojna luka na atlantski obali Francije. Mesto ima nad 79.000 prebivalcev, izborna pristanišče za vojne ladje in vodna letala, hangerje za bombnike in podmorniško luko. Skoro vsak dan čitamo o tem mestu v zvezi z angleškimi napadi, saj je to točka, od koder ogražajo nemški bombniki in podmornice angleške konvoje daleč ven na Atlantik.

LORIENT, GNEZDO PODMORNIC

Nič manjšega pomena kot oporišče za Nemce je drugo bretnsko pristanišče na jugozahodni obali, Lorient. Steje skoro 46.000 prebivalcev ter je najboljša atlantska baza za podmornice. To luko so si izbrali Nemci kot glavno oporišče svojih novih podmornic, ki operirajo v atlantskih vodah južneje od prometne linije Newyork—Bristolski kanal. V zvezi z ostalimi oporišči v Biskajskem zalivu je Lorient zelo važen člen operativnega sistema podmorniške vojne vse tja do Gibraltarja, Dakarja na jugu in Azorov na Atlantiku. Angleži se tega zavedajo, odtod tudi njih stalni zračni napadi tudi na to luko zasedene Francije.

Pomlad prinaša novo razdobje vojne v tedne, ki prihajajo. Sedanjega zatišja bo konec, spet se bodo razbesnele motorne sile mehanizirane moderne vojne v zraku, na kopnem in na morju. In v tem velikem merjenju oboroženih sil bo imela dežela miroljubnih ribičev in vrtnarjev, Bretanija, eno najvidnejših vlog v tragičnem razračunavanju dveh gigantskih nasprotnikov.

ustrašenost. Iz zakona se je rodilo 6 otrok. Zaradi podedovane bolezni z materine strani — vsi otroci so tako zvali krvavitelji — je postalo dvomljivo vprašanje nasledstva, kar je tudi zelo neugodno vplivalo na razmerje monarhije

Anglosaški svet in njega prebivalstvo

Posest Anglije in USA obsega 200 Jugoslavij in prebivalstva za 40 naših narodov

Kadar gledamo na dogodke sedanje velike vojne in vidimo na eni strani Veliko Britanijo, ali kakor ji mi navadno pravimo na kratko Anglijo, na drugi pa Nemčijo in Italijo, si pač navadno ne predstavljamo vse ogromnosti sil, ki so sedaj v konfliktu. Posebno utegne to veljati za Veliko Britanijo. Kakor si povpre-

CORDELL HULL
zunanj minister Zedinjenih držav

čen človek predstavlja v sedanji vojni je Anglijo, tako gleda tudi na zemljevidu navadno le na tisti razmeroma majhen otok, ki se razprostira onstran Rokavskega preliva v Atlantski ocean. Toda v resnici je ta otok samo srce, majhno srce ogromnega velikobritanskega imperija, največjega izmed vseh, kar jih pozna vsa dosedanja človeška zgodovina. Toda k temu ogromnemu svetu moramo nujno pristeti še Zedinjene države Sev. Amerike in njihova ostala področja, saj tvorijo skupaj z velikobritanskim imperijem rasno in jezikovno anglosaško enoto, katere tesne vezi se nam razodevajo tudi v sodelovanju med Veliko Britanijo in USA, ki postajajo vedno čvrstje.

ANGLIJA IN NJE DOMINIONI

Tista Velika Britanija ali Anglija, ki se razprostira onstran Rokavskega preliva je po svoji površini manjša kakor je naša kraljevina Jugoslavija, saj meri skupaj s Severno Irsko samo 242.000 km², torej

do naroda. Nesrečna maroška politika, ki je imela za posledico skoraj 20-letno vojno, je položaj kralja Alfonza še bolj omajala.

Med svetovno vojno je kralju Alfonzu uspelo, da je ostala Španija nevtralna. Razmere v državi so se kasneje tako poslabšale, da je prišlo leta 1923 do proglavitve diktature generala Prima de Riverre. V dobi diktature se je napetost poostрила do skrajnosti in tudi po odstopu Prima de Riverre v začetku leta 1930 in z zopetno uvedbo parlamentarizma se razmere niso zboljšale. Pri volitvah 16. aprila 1931 so zmagali republikanci in socialisti. Že na predvečer volitev je prišlo do prevrata, ko se je republikanec Zamora polastil državne oblasti. Naslednjega dne je kralj Alfonz XIII. s svojo rodbino zapustil Španijo. 28. julija 1931 se je odpovedal prestolu v korist svojega tretjega sina Juana Carlosa. Republikanci tudi tega niso priznali in so vprizorili proti bivšemu kralju celo veleizdajniški proces ter odredili zaplenbo kraljevega imetja.

Kralj Alfonz se je po daljšem bolehanju v Franciji preselil v Rim, kjer ga je dohitela smrt. Kraljica Viktorija se je pa po odstopu moža vrnila v svojo angleško domovino.

Francoska voja mornarica

Ko je Francija sklenila premirje, je bila njena vojna mornarica še zelo močan činitelj. Hrbtenico vsega brodogoja je tvorilo sedem velikih bojnih oklepnice: »Colbert«, »Paris«, »Bretagne«, »Provence«, »Lorene«, »Dunkerque« in »Strasbourg«. Slednji dve sta bili izdelani v l. 1937-39, v l. 1940-41 je bila zgrajena še oklepnica »Richelieu«, ki je 35.000 tonski velikan z osmimi topovi, kalibra 38 cm, s 40 cm oklepom proti bombam. V programu gradnje so še oklepnice »Jean Bart«, »Clemenceau« in »Gascogne«.

»Dunkerque« je težka 26.500 tonska oklepnica z osmimi topovi kalibra 33 cm. Potopljena je bila ob napadu na Oran. Oklepnica iste vrste, »Strasbourg« je pa srečno pobegnila v Toulon, kjer tvori najmočnejše orožje francoske sredozemske flote. »Provence« je bila prav tako potopljena pri Oranu. »Bretagne« je uničila neka eksplozija, »Lorene« je pa pri britski vojni mornarici v Aleksandriji.

Najstarejše francoske oklepnice, 22.189 tonski »Colbert« in »Paris«, oboroženi s 12 topovi kalibra 30,5 in modernizirani, sta v Angliji. Od 18 francoskih križark, 7 težkih in 11 lahkih, jih je 9 v Toulonu, Casablanci in Dakarju, 6 jih je v Angliji, 2 na Antilih, 1 v Indokini, Nosilka letal »Bearn« je pod kontrolo na Martiniqueu, »Komandant Teste« je bila poškodovana pri Oranu. Od 32 rušilcev velike vrednosti jih je bilo 6 potopljenih, 6 jih je pri angleški mornarici, 20 jih je še pri francoski admiraliteti. Od 32 torpedovk jih ima Francija 15, ostale so v Angliji. O podmornicah je težko dobiti točnih podatkov. V Angliji je tedaj skoro polovica francoske vojne mornarice.

skoraj 7000 km² manj ko naša domovina. Zato pa ima trikrat več prebivalstva, t. j. okoli 46 milijonov. Toda za tem malim otokom se širi še površina dominionov, kolonij, mandatnih ozemelj in kondominijev, ki meri bajno število nad 40 milijonov kvadratnih kilometrov, na katere bi lahko lepo položili 160 Jugoslavij, pa bi še ostalo lepo število kilometrov nepokritih. In na tem bajno ogromnem ozemlju živi skoraj 470 milijonov ljudi! Še bolj nazorno pa postane morda to prostranstvo, ako povemo, da je površina velikobritanskega imperija več ko štirikrat večja kakor površina vse Evrope z evropskim delom Sovjetske zveze skupaj, število njegovega prebivalstva pa tudi ne zaostaja za številom vseh ljudi, ki žive v vsej Evropi.

Ta imperij je razdeljen po vsem svetu, po vseh celinah in po vseh morjih. Avstralija je vsa, kolikor je je, vključena v velikobritanski imperij; k niemu spada ves severni del Severne Amerike, velik

del Afrike in prav tako velik del Azije. Velikobritanski dominioni so: Kanada, Novi Fundland, Avstralija, Novi Zeland in Južna Afrika. Ostalo so kolonije, med katerimi je največja Indija. Dominioni merijo skupaj s kolonijami 34.612.000 km². Mandatna ozemlja (bivše nemške kolonije) merijo 2.566.000 km², kondominiji, med katerimi je angleško-egiptski Sudan največji in najpomembnejši, pa merijo skupno 2.634.000 km². Prebivalstva ima-

ANTHONY EDEN
zunani minister Velike Britanije

jo dominioni in kolonije 405.000.000, mandatna ozemlja 10.000.000, kondominiji 7.000.000.

ZEDINJENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

K temu velikobritanskemu svetu pa moramo, ako hočemo dobiti pravo predstav o celokupnem anglosaskem svetu, pridružiti še Zedinjene države Severne Amerike in njihove posesti. Same Zedinjene države merijo 7.839.065 km² in imajo okoli 130.000.000 prebivalcev. Alaske na severu Severne Amerike, nekdanja ruska posest, ki pa jo je carska Rusija prodala USA, meri po površini 1.530.330 km², a ima komaj nekaj nad 60.000 prebivalcev. Posesti v Srednji Ameriki imajo površino 10.666 km² in 1.595.000 prebivalcev. Posesti v Aziji, kjer so glavno Filipini, merijo skupno 296.168 km² s 13.000.000 prebivalcev. Ameriška Oceanija, v prvi vrsti Havaji, pa meri 17.324 km² ter ima okoli 400.000 duš. Skupno meri torej vsa posest Zedinjenih držav Severne Amerike 9.693.553 kvadratnih kilometrov, na katerih živi okoli 145.000.000 ljudi.

ANGLOSAŠKI SVET — 200 JUGOSLAVIJ

Ako združimo sedaj anglosaški svet, kolikor ga je v velikobritanskem imperiju in pod oblastjo USA, potem meri njegova celokupna površina 49.747.553 kvadratnih kilometrov, pet Evrop ali 200 Jugoslavij, dočim šteje njegovo prebivalstvo nič manj kakor nad 611 milijonov duš, to je precej več kakor četrtino vsega človeštva na naši zemlji, odnosno štiridesetkrat več kakor je vseh nas Jugoslovancev skupaj. Ta svet objema ves zemeljski globus, vse oceane in oba pola, severnega in južnega. Njegove obale znašajo ogromne desetstisoče kilometrov in v njem sonce nikoli ne zaide, a tudi mena letnih časov je stalna: med tem ko ima en del tega sveta poletje, ima drugi del zimo, in narobe.

NEIZČRPNE MATERIALNE SILE

Materialne sile tega sveta so neizčrpne in neizčrpne so vsaj teoretično tudi njegove človeške rezerve. Velika Britanija bi lahko teoretično vzeto, mobilizirala vsaj 50.000.000 vojakov, ako bi novačila tako, kakor novačijo n. pr. evropske države. Ali si sploh moremo predstavljati tako ogromno armado? Prav gotovo ne. Toda Velika Britanija je tudi ne bo mobilizirala. Njej se to ne zdi potrebno, ker stavi tehniko nad število vojaštva in posveča le tej največjo pozornost. Njen cilj je čimveč letal, čimveč ladij, čimveč tankov in strojnih pušk. Vse to izdelujejo velikobritanske tovarne v Evropi, Kanadi, Avstraliji, Južni Afriki in Indiji. Mimo tega izdelujejo orožje za Veliko Britanijo še Zedinjene države Sev. Amerike. Po vsem tem razumemo, zakaj je vojna proti tej svetovni sili tako težka, kakor so naglasili že ponovno zlasti italijanski, a čisto tudi nemški listi.

-r.

Samostojni demokrati opravljajo najvišjo patriotsko nalogo

„Hrvatski Dnevnik“ zavrača vse očitke ob imenovanju pristaša SDS za podbana

»Hrvatski Dnevnik« posveča uvodnim listom, ki so komentirali imenovanje podbana iz vrst SDS tako, da z njim niso zadovoljni pristaši JRZ na Hrvatskem in pravi med drugim: »Ustanovitev KDK 1. 1927 se je pokazala kot pravilna pot za ureditev hrvatsko-srbskih odnosov. V teku 12 let se je izkazala ta politika kot najstabilnejša, ker je v svojem področju likvidirala hrvatsko-srbski spor. Leta 1939 so sicer poizkušali z raznim »zbiranjem« ustvariti med Srbi nekak Ulster na Hrvatskem. V tej akciji so se znašli vsi predstavniki borbe proti pravični rešitvi hrvatskega vprašanja. Raz-

nim deputacijam so delili brezplačne železniške karte, koruzo itd. Občinske volitve so pa bile porazne za nasprotnike sporazuma. HSS je dobila na volitvah 9385 mandatov, KDK 1708, SDS 767, a JRZ 489. Naknadne občinske volitve so zgornje razmerje izpremenile še bolj v korist samostojnih demokratov. Te volitve so dale SDS upravičeno legitimacijo, da govore v imenu Srbov na Hrvatskem.

Vsi elementi, ki jih zdaj druži edino le mržnja proti samostojnežem, ne morejo biti podlaga za konstruktivno sodelovanje na Hrvatskem. Hrvati najbolje vemo,

koliko so vredni politiki, ki so vstopili v vladu v znaku hegemonističnih diktatorskih režimov proti HSS. Podbana Hrvatske mora biti ne le Srb, imeti mora moralne kvalitete, priznavati in spoštovati mora Hrvatsko kot svojo domovino in čuti globoko ljubezen do hrvatske zemlje. Stati mora na braniku Hrvatske in njenih pravic, da tako zagotovi mirno sožitje z vsem srbskim narodom v državni zajednici. Srbi, samostojni demokrati odločno odklanjajo ponižujočo vlogo pomožnih čet proti Hrvatski ter izvršujejo s tem najvišjo patriotsko nalogo.

Koncentracijska ali koalicijska vlada

Ako so radikali in demokrati spoznali da je njih opozicija škodljiva, potem ne bo težko zediniti radikale, demokrate, zemljoradnike in srbski del JRZ v vprašanje njihovega sodelovanja v vladi. — Strankarski moment je v Srbiji še vedno zelo močan. Ključ za sodelovanje srbskih strank v vladi lahko rešijo z medsebojnim kompromisom. Vsekakor je vrhovni državni interes, da se politika sporazuma nadaljuje in da ji vse stranke, ki hočejo sodelovati v vladi, podreje svoje

Strankarske poglede. Občni srbski narodni interesi so popolnoma zaščiteni s tem, da inajo Srbi v vladi 11, Hrvati 5, Slovenci 2, muslimani 1 resor. Od srbskih opozicionalcev je tedaj odvisno, ali bo politiko sporazuma nadaljevala koncentracijska ali koalicijska vlada. Mnenja pa smo, da je treba vsa neresena vprašanja likvidirati do kraljeve polnoletnosti v smislu načel sporazuma, piše »Obzor«.

cenimo ali mrzimo vladu, če je nam všeč ali ne red, če imamo večjo ali manjšo delavnico ali trgovino, manjši ali večji zaslužek, daljšo ali krajšo njivo. Vlade so prehodne, narod je večni. V svoji državi lahko rešimo vsa svoja vprašanja po svoji sposobnosti, v tujini je to nemogoče, pa če smo še bolj sposobni, piše »Seljaško kolo«.

Z narodom za narod!

Naš človek ve, zakaj se pripravlja: da v primeru, če kdor koli navali na domovino, brani na vsak korak njeno grudo, do skrajnih mej svoje moči, kakor so to delali njegovi predniki. Osebnost gre raje v grob, kakor da bi bil suženj tujcu. Imajo vedno pred seboj načelo svobode, je naravno, da pri njem nimajo odziva razne kapitulacijske težnje, kolikor jih je sploh med nami. Pozna grozo in strahote sedanje vojne, pozna tudi čuda, ki lete po zraku, sipajoč smrt, pozna tudi ona druga, ki se za oči skoro nevidno plazijo po zemlji, pa mu vendar vsa ta spoznanja ne vlivajo niti malo strahu ali trepetu v srce. Če se le malo pogovorite z ljudmi iz naroda, takoj opazite, da so vse to že preživeli, da so jim srca neustrašna pred napori, ki jih čakajo, če bodo poklicani, da branijo domovino. Tako se pokaže v vsej svoji veličini moralna sila, s katero razpolaga naš narod, ki mu ne slabi ljudje ne slaba politika ni mogla do živga. Naš človek se ne boji, če bo pozvan v boj za domovino, boji se le, da bi ne bil pravočasno poklican. Ne boji se za sebe, nego za domovino, da bi ne bila kršena njena nedotakljivost od strani sovražnika brez ljubečega boja v obrambi. Zato proči z vsakim črnogledstvom in vsem, kar zavira delo in boj. Kvišku srca, z narodom naprej za narod in za njegovo boljše življenje v svobodi, piše glasilo univ. prof. dr. Mihaila Ilića, beograjski »Napred«.

Boj za narodni obstoj, za ljudsko čast

Stalno smo bili proti vsakršnem osvajanju in odvzemanju, pa naj je v imenu kogar koli. Stalno smo bili za to, da naj imajo mali narodi popolno svobodo v življenju, kakor ga ima tudi siromak, proletarec. Kajti majhni narodi so med velikimi ono, kar je proletarec med kapitalisti.

Poraz v vojni se za majhne države spreminja danes takoj v smrt naroda. Porazenim majhnim narodom se odvzema njih zemlja in

zaslužek, da se daje članom zmagovalnega naroda. Porazeni narodi se razseljujejo tja, kjer bodo med tujci izgubili svojo narodnost. Zapišajo se jim vrata učenosti, šole, da postanejo večni sluge zmagovalca. Danes se ne bi je boji samo za državni, nego tudi za narodni obstoj, za ljudsko čast. Prav zato, ker se vodi danes vojne za tako velike vrednote, se moramo odzvati vsi klicu, kadar napoči, in se boriti kot levi. In to vsi, brez ozira na to, ali

Clemenceau in maršal Foch

Kakor danes v premagani Franciji, tako tudi v zmagoviti republikli ni bilo soglasja med državniki in vojskovodji

Poraz Francije je v polemikah, ki so sledile, postavil v ospredje novo, pa vedno staro resnico, da so le redki primeri, ko so državniki in vojskovodje v porazu ali zmagi solidarni misli. Kakor zdaj v porazu Reynaud in Gamelin, tako sta si po zmagi v svetovni voj-

vršil brez odpora šest dni, preden so ustavili Nemce.

Chemin des Dames je veljal zaveznike 60 tisoč ujetnikov, 700 topov in 2000 strojníc. V parlamentu je prišlo do burne seje v trenutku, ko so bili na terenu najhujši boji. Dne 8. junija so Francozi ustavili Nemce. Interpelacija poslancev v parlamentu je govorila o »zanimosti in nedeljivosti poveljnika, ki je povzročil nepopravljiv poraz«. Tedaj je pa vstal Clemenceau, v temperamentnem govoru branil Focha in odbil naskok parlamenta nanj. V spominih piše: »Kje bi bili vi, g. maršal, da sem jaz 4. junija ostal tiho in mirno v svoji klopi?«

Clemenceau popisuje dalje, kako je dosegel, da je postal Foch vrhovni poveljnik vse zavezniške vojske v Franciji, a si maršal ni upal izdati prvih odločnih povelj vlade, ki so terjale podreditve Angležev in Američanov enotnemu poveljstvu. Zahtevalo Fochovo, da mora kot vojaški poveljnik sodelovati pri premirju in mirovni pogajanjih, je Clemenceau dosledno odklanjal, češ da je poslala Amerika svojo vojsko v Evropo na temelju 14 Wilsonovih točk in da so Nemci zaprosili za premirje, sklicujoč se na ista načela. Vojaki nimajo zato pri tem nič več iskati. Zato je Clemenceau tudi odklonil Fochovo zahtevo, naj bi zavezniške čete zasedle Berlin. »Tiger« je želel ureditev Evrope po principih pravičnosti, zahtevajoč za Francijo le ono, kar je njenega.

Clemenceau je imel pri mirovni pogajanjih zelo težko stališče. Pravi, da je »naletel v svetu petorice na doktrinarstvo Wilsona, na mešetarske prijeme Orlanda, na izrazito

MARŠAL FOCH

ni delila očitke dva največja moža tedanje Francije: maršal Foch in predsednik vlade Clemenceau.

Foch svojih memoarjev ni sam napisal. Zbral jih je njegov orodnanec častnik Bugnet. V njej Foch ostro očita Clemenceau njegovo politiko v zadnjem letu vojne, posebno glede imenovanja vrhovnega poveljstva zavezniške vojske. Očita državniku, da je prežgodaj sklenil premirje in versajski mir, ki »da Franciji ni dal niti tega, kar je izgubila, kaj šele, da bi ji prožil možnosti in sredstva, da bi se opomogla«.

Clemenceau, ki se je bil umaknil v svoj mirni Tusculum v Bretaniji, je odgovoril tedaj že mrtvemu maršalu s svojim delom: »Grandeurs et misères d'une victoire«. Stari »Tiger« je v uvodnih besedah z globokim ganjenjem napisal: »Foch, Foch, moj dobri Foch!« in dodal: »Ali ste morda mislili, da bom umrl pred vami, kar je bilo verjetno, pa bi bil ostal pod težo vaših obtožb?«

V nadaljnjem odgovoru našteva Clemenceau točko za točko Fochove očitke na njegov račun ter jih z dokazi zavrača. Naštevajo celo vrsto intervencij po znanem porazu na Cheminu des Dames 1. 1918 Fochu očita, da je pričakoval nemški sunek v Flandriji, izvršil se je pa ob Aisnei, kjer so Nemci z nenavadno lahkoto predrl tamkajšnje močno utrjeno francosko črto ter prekoračili v nekaj dneh brez ovire tri reke, preko katerih Francozi niti mostov niso porušili. Francoski umik se je

CLEMENCEAU

sovražnost Lloyd Georgea in na desinteresanost japonskega delegata. V ostalem pa se izraža Clemenceau zelo spoštljivo o visokih sposobnostih maršala Focha, ki ga je kot pravi jakobinec z redko odkritosrčnostjo zagovarjal. Foch je bil veren katolik, zmagovalac v najtežjih dneh Francije, Clemenceau strasten jakobinec, premjer francoske vlade v najkritičnejši dobi prve svetovne vojne. Memoarni spisi dveh velikih mož pa pričajo, da se vojskovodje in državnik le redko strinjajo, vendar se pa lahko v medsebojnem razumevanju dopolnjujejo v izredno korist domovine.

V Gradcu pred 90. leti

V Bleiweisovih »Novicah« iz leta 1851. je več dopisov iz Gradca, ki opisujejo življenje Slovencev, oziroma Slovanov v Gradcu, glavnem mestu takratne štajerske dežele, v kateri smo Slovenci tvorili dobro tretjino prebivalstva.

V dopisu z Gradca v štev. od 5. marca 1851 je med drugim: »... Pred 3 leti se je tukaj samih Slavjanov 20.000 naštel... V drugem polletju bota na graškem vseučilišču spet dva g. profesorja dr. Škedel in dr. Kopač u pravoslovju slovenski predavala...«

Nič novega ni to za zgodovinarje, a izmed množice današnjih Slovencev bo malokdo še vedel, da smo imeli Slovenci pred 90 leti v Gradcu slovensko stolico na pravni fakulteti univerze.

V št. od 2. aprila 1851 pravi dopis iz Gradca:

»23. marca o poldne so tukaj slavjanski to-doljubi, sama nadebudna mladež, napravili »slavjansko besedo«, gotovo prvo, kar Gradec stoji. Slovenske, polske, češke in ilirske pesmi so se posamezno in skupno »mčno« prepevale, češke še na postranci in gosli iz-verstno igrale. Severni in južni Slavjani, in med njimi vladna pevka M. (Majovska), rojena Polakinja, so si bratovsko k blagem spočetju roke podali. Njej in vsem gre lepa hvala; perva vendar in naj večji neutrudne-nu, iz-verstnemu pevovodju g. Benjamina Ipacu, ter tenoristu g. Bučaru, basistu g. S... in godcu Kasparu. Dvorana je bila povabljenih polna, med njimi tukajšnje prve glave...«

V štev. od 2. jul. 1851 pišejo zopet iz Gradca:

»... Je bila prva beseda lepa in hvale vredna, gre drugoj (15. VI.) gotovo dvojna in strojna... Pele so se ilirske, slovenske polske in češke pesmi izverstno od konca do kraja... Domorodcam je serce ponosnega veselja igralo; pak tudi pevoljubnim imenitnim drugorodcem je beseda tako ugodila, da se bodo radi spominjali te sladke urice... Vidoma rase in se krepi žlahtno drevce, ki so ga tukaj vsadili. Vidni sini matere Slave mu verno strežejo...«

Štiri okolnosti nam ob čitanju teh poročil padejo v oči: prva, da se je po revolucijskih letih začela dvigati narodna zavest Slovanov tudi tam, kjer so živeli v morju tujega življa; druga, da so zastopniki vseh slovanskih narodov v Gradcu začutili slovansko solidarnost in so skupno prirejali svoje besede, ki so imele tudi namen dvigati narodno zavest; tretja, da so pri besedah Slovanov v Gradcu glavno vlogo igrali Slovenci in četrt, da so se teh slovanskih prireditelj udeleževali tudi zastopniki nemške večine.

Z aprovizacijo naj imajo opraviti samo ljudje, ki sami niso direktno ali indirektno inter-
sirani na nakupovanju ali na prodaji prehranjevalnih stvari

Film, ki apelira na najplemenitejša človeška čustva in nam odkriva globino preproste ljudske duše do dna ter zgovorno pripoveduje o težkem življenju za jetniškim omrežjem.

in Charles Boyer. — Predstave danes ob 19. in 21., v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. in v ponedeljek ob 19. in 21. uri.

Film, ki apelira na najplemenitejša človeška čustva in nam odkriva globino preproste ljudske duše do dna ter zgovorno pripoveduje o težkem življenju za jetniškim omrežjem.

Maribor

Zborovanje Jugoslovanske gozdovniške lige

Te dni je bil veliki zbor Jugoslovanske gozdovniške lige, ki ga je vodil starosta dr. Vilko Marin. Nj. Vel. kralju Petru II. je bila poslana ydanostna brzojavka, pozdravna pa ministru za telesno vzgojo in ministru prosvete.

Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je v ligi 5 rodov ter več samotnih družin in straž, ki so delali idealno in vztrajno, tako da so v glavnem izvedli program, ki je bil določen na lanskem velikem zboru. Tako dosegajo gozdovniki polagoma, toda nezadržno gozdovniške smotre. Tudi gospodarsko se je gozdovništvo okrepilo. Ljubljanski rod Vzhajajočega sonca si je postavil v lškem Vintgarju nedaleč od Ljubljane rodovo koč, kjer bo imel poletni dom in oporišče za taborjenje. — Mariborski rod Severnih vlgvamo je imel dosti posla in finančnih skrbi s Setonovo knjigo Rolfom, ki jo je bil založil. Finančna plat je sedaj urejena in rod si je oddahnil. Odslej se bo zopet posvetil staremu načrtu za gradnjo koč na Pohorju. — Celjski rod pa je sredi najlepšega dela zadela ne... Društvena soba mu je bila odpovedana in tako je ostal brez doma in zatočišča. — Binkoštni idejni tabor v Sirjah nad Zidanim mostom je bil pravo okrepčilo za gozdovništvo. — Letni tabor v Gozdu ob Martuljku je bil letos dopolnjen z mladinsko kolonijo. Ta je proti pričakovanju najbolje uspela, ker je vodja tabora, načelnik Fran Klotnik vse tako vzorno pripravil in neutrudno vodil. Mladina je preživela mesec dni v prosti naravi, si pod vodstvom prefektov in prefektnih krepila telo, bistrila duha in izpopolnjevala znanje.

Izvoljen je bil sledeči odbor: Starosta dr. Vilko Marin, načelnik Fran Klotnik, odborniki Ivan Matelič, Pero Cestnik, Ivan Sušnik, inž. Dušan Cejan, Silvij Kocuvan, Valerija Bazala, Drago Golc, dr. Stanko Tomšič. Namestniki Mara Jelen, Franjo Orel in Ivan Sajna. Preglednika inž. Stanko Murko in Dušan Vodeb. Predsednik razsodišča inž. Miro Vodeb.

Načelnik je prečital delovni program za to leto, ki se bo do podrobnosti obravnaval na Velikem svetu v Celju.

Iz debate se da bistveno posneti to: Gozdovništvo naj se ne oddaljuje od Setonove ideologije. Ta ideologija ne potrebuje izprememb, je globoka in obsežna, ker je naravna in se da prilagoditi narodnim običajem, zato je svetovna. Vsak narod, ki je zrastel iz svojih

korenin, bo te ideje oživiljal na svojih osnovah, zato je ta ideologija narodna in patriotska.

Popoldne se je zborovanje nadaljevalo z iluzionističnim prenosom taborskega življenja v dvorano. Resne točke so se menjavale s šaljivimi. Nastopi so bili jako učinkoviti ter so ponekod pokazali videen igralski talent. Za zaključek se je razvijal film iz gozdovniškega življenja v Martuljku, ki je bil tudi že predvajan na Ljudski univerzi.

Zvečer je bila interna zabava ob čaju. Gozdovniki so tako v nedeljo preživeli popoln gozdovniški dan: dopolne so polagali račune za preteklo ter napravili načrte za novo leto, popoldanske ure so bile namenjene zdravi zabavi z lepim tabornim sporedom, večer pa so preživeli v brezskrbnem veselju.

Poživljeno zanimanje za francosko kulturo

Pod predsedstvom dr. M. Ploja je bil včeraj občni zbor Francoskega krožka, ki je v našem mestu žarišče francoske kulture. Po tajniškem poročilu prof. Gasparina, blagajniškem ge. Spendalove in knjižničarja prof. ... so bili izvoljeni naslednji člani novega odbora: predsednik dr. M. Ploj, blagajničarka ga. Spendalova, člani odbora ga. Šonc, inž. Maister, prof. Marija Kovač in prof. Fr.

Krušič. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je v teku I. 1940. zanimanje za francoski jezik in kulturo močno pustilo, vendar pa se sedaj stvar že obrača na bolje: neusahljiva moč francoske kulture privablja vedno več prijateljev. Končno je občni zbor pozdravil še hon. konzul dr. V. Rapotec ter izrekel nekaj vzpodbudnih besed.

Pred živahno glasbeno sezono

Mariborski glasbeni kritiki so ugotovili bornost prve polovice koncertne sezone. Kritika je bila upravičena. Vzrok je več. Koncertni biro GM nam sporoča, da bo druga polovica letošnje sezone živahnejša. V načrtu je več glasbenih prireditev, kvalitetno prvovrstnih. Prva prireditev v drugi polovici koncertne sezone je bila odlični simfonični koncert orkestra GM, ki je v vsakem oziru uspel. — 5. marca tl. pa nam bo podal pevski zbor GM svoj vokalni koncert južnoslovanskih umetnih in narodnih pesmi pod dirigentom Milanom Pertov-

tom. Na sporedu so Slovenci, Srbi, Hrvati in Bolgari. — Koncem meseca marca bomo dobili v goste najstarejše zagrebško pevsko društvo »Kolo«, ki ima odlični mešani zbor, sestojč iz 90 pevčev in pevcev. — 12. marca daje samostojni koncert znani mariborski umetnik pianist g. dr. Roman Klasinc. Začetkom aprila bo koncertiral spet mariborski trio, ki ga tvorijo Mariborčani (gg. Bajde, Poljanec in dr. Klasinc). Pogajanja teko še z nekaterimi zunanjiimi umetniki in ko bodo gostovanja perfektna, bomo objavili imena.

Stara železniška afera pred sodniki

Včeraj ves dan je bila razprava proti 35-letnemu ključavničarju drž. žel. Vladimiru Verbiču ter bivšemu vršilecu dolžnosti upravnika v delavnicah drž. žel. inž. Josipu Grudnu iz Zagreba. Verbič je bil obtožen, da je v letih 1934 in 1935 odvezel v delavnicah za 2063 din raznega materiala ter 300 din vreden star varilni aparat, predručal tudi neko dovolilnico inž. Grudna s svojim pripisom. Inž. Gruden je pa obtožen, da je Verbiču izdal brezplačne dovolilnice za odvzem raznih kovinskih in drugih delov kot protiuslugo za to, da ga je seznanjal z ženskami. Pri preiskavi so našli pri Verbiču doma precej več materiala, kakor mu ga je prodala uprava delavnic. Verbič se je izgovarjal na dovolilnice inž. Grudna.

Inž. Gruden se je zagovarjal, da je v tistih letih lahko kupoval star material vsak uslužbenec, če mu je bila prošnja odobrena. Moral ga je takoj plačati. Ne razume pa, kako je mogel Verbič odpeljati več materiala, kot mu je bilo dovoljeno. Obdolžitev glede seznanjevanja z ženskami je odklonil. Verbič je vztrajal pri svojem prejšnjem zagovoru.

Mali senat okrožnega sodišča je inž. Grudna oprostil, Verbič pa je bil obsojen na 5 mesecev in 10 dni zapor, pogojno na 2-letji. Uprava železnice je bila zavržena s svojim zahtevkom na civilno-pravno pot, Verbičev zagovornik pa si je pridržal rok za pritožbo. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje med mariborskimi železničarji.

Pregled motornih vozil

Predstojništvo mestne policije v Mariboru objavlja, da se bo vršil redni letni pregled vseh motornih vozil iz Maribora po zato določeni komisiji 5. in 12. marca 1941 ob 15. v garažah mestnega avtobusnega podjetja v Mariboru, Tržaška cesta 41.

Vsak lastnik motornega vozila ima prinesiti s seboj: 1. prometno knjižico z državnim kolekom 100 din za potrdilo v prometni knjižici, 2. tako za komisijiški pregled v znesku 54 din za vsako avtomobil, ondosno 27 din za vsako motorno kolo.

Vozila morajo biti predvedena očiščena in uporabna za vožnjo. Pregledi se bodo vršili z vsjo strogostjo, zlasti se bo gledalo na stanje šasije, peres, vzvodov, zavor, kretala, žarometov, hup, zadnja luč ne sme biti više od 1.20 m od tal, blatnike pri tovornih avtomobilih itd.

Zamudniki bodo strogo kaznovani in tudi ne bodo smeli voziti z nepregledanimi vozili.

PLANINSKI FILMSKI VEČER NA LJUDSKI UNIVERZI

Mestni turistični odbor je s sodelovanjem SPD in JTK priredil v petek v dvorani Ljudske univerze »Planinski večer«, na katerem so bili predvajani različni domači turistično-propagandni in kulturni filmi. V imenu prirediteljev je govoril šef mestnega turističnega urada g. Ludvik Zorzut in pozdravil zastopnike oblasti in organizacij. O filmih na splošno in o dosedanji slovenski filmski produkciji še posebej je govoril zastopnik banske uprave J. Sotler. Sledilo je predvajanje Badjurovega žurnala (»Kozorog«, »Trgatev na Dolenjskem« in »Durmitor«), ter drugih Badjurovih filmov »Bloški smučarji«, »Triglav pozimi« ter »Planica 1936« (izdelalo filmsko podjetje »Zora« v Zagrebu) Nato je sledil najnovejši Badjurov film o vzhodnem Pohorju, za katerega je bilo največje zanimanje.

V nedeljo ob pol 10. in 11. se bo prireditev ponovila kot matineja za dijaštvo.

m Mestni prekrškovni urad razglša, da bo od ponedeljka, 3. marca, dalje zopet poslovala reklamacijska pisarna, ki pa se je preselila iz iz šole v Miklošičeva ulici na Rotovski trg v mestno poslovalnico. Uradne ure dnevno od 9. do 12. ter od 15.—17.

m Zbirka za nagrobni venec blagopok. K. Kjudru, uradniku OUZD, med nameršenci OUZD je dosegla din 1085. Prebitok je bil izročen v dobrodelne namene.

* Pisarniške potreščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

m Plesni večer Marte Pavlinove, talentirane mlade plesalke, ki je žela pred božičem ob svojem ljubljanskem nastopu zelo velik uspeh, se vrši v najkrajšem času tudi v mariborskem gledališču. Pri klavirju bo znani pianist Marijan Lipovšek.

m Vožnja z mestnimi avtobusi na mestnih progah se je z današnjim dnem podražila. Vsaka vozovnica bo dražja za 0.50 din, tudi dijaške vozovnice.

m Vse izkaznice za brezplačno vožnjo z avtobusi Mestnih podjetij Maribor izgube v smislu sejnega sklepa upravnega odbora z dne 20. jan. 1941 veljavo s 4. marcem 1941. Natančnejša pojasnila pri vodstvu Mestnih podjetij.

m Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo in precepljanje sadnega drevja bo 5. in 6. marca na Banov. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen, ter traja vsaki dan od 8. do 12. in od 14. do 18. Za prenočišče in prehrano skrbje tečajniki sami.

m Ljudska univerza v Mariboru. Koncert na kitaro bo izvajal v korist »Zimske pomoči« g. Kovač Rudolf v ponedeljek, 3. februarja, v dvorani Ljudske univerze.

Poročni prstani

M. Hgerjev sin, Gosposka 15
Prodajamo tudi na obroke!

m Velikodušen dar. Odvetnik dr. Zdenko Senkovič in prvi državni ložilec v pok. dr. Ivan Jančič sta podarila Protituberkulozni ligi v Mariboru iz lastne troškovne zadave znesek 5500 din.

m Redni letni občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo v petek, 14. marca, ob pol 18., v slučaju nesklepčnosti pa ob 18. v prostorih OUZD (Marijina ulica 13). Eventuelne predloge je predložiti odboru pismeno najkasneje sedem dni pred obnim zborom.

* Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

m SK »Vidmar«. Preteklo nedeljo je imel šah. klub UJNZB »Vidmar« svoj občni zbor. Poročila posameznih odbornikov so pokazala, da je bilo klubovo delovanje živahno in plodovito. V odbor so bili izvoljeni: predsednik Cafuta, podpredsednik Gerželj, tajnik Audič V., blagajnik Kamenski, gospodar Valand, revizorja Kuster in Skralovnik, tehnično vodstvo Mišura in Peče. — Turnir II. moštva, ki ga korektno in vestno vodi D. Peče, se redno odigrava. Po 9. kolu vodi B. Lukeš z 9 ločkami, Audič V. 8 (1) itd.

m Ubogi upokojenec P. A. je izgubil v Stolni ulici inkasantsko torbico z raznimi pisni in 200 din. Pošten najditelj naj odda torbico proti nagradi na policiji.

v sredo 5. marca 1941
ob 20. uri v
Sokolskem domu

Predprodaja vstopnic v knjigarni Koren, Gosposka ul., tel. 29-41.

Tragična usoda
lepe Celianke

je vsebina našega novega romana

Barbara Celjska

Pričetek na 8. stran

Pogrebno društvo Radvanje sedež Nova vas sklicuje za 9. marca 1941, ob 13.30 uri svoj redni letni občni zbor v gostilni Podgoršek v Novi vasi. Samo člani in članice iskreno vabljeni.

Danes novi senzacionalni spored v Veliki kavarni.

Moško perilo po meri
Ivan Babič Gosposka 24

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

* Vsi časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Kupim zlato po najvišji dnevni ceni. O. Kiffmann, Aleksandrova c. 11.

SANATORIJ v Mariboru, Tyrseva 19. Najmoderneje urejen za operacije. Enteroklimer za izpiranje debelega črevesa. Vodja specialist-kirurg dr. Černič.

* Dospeli so novi modni časopisi (žurnali) in revije za spomlad in poletje, v veliki izbiri dobite v TISKOVNI DRUŽBI. Cankarjeva ulica 1.

* Združenje »Ekord« bo imelo svojo sejo v soboto, dne 1. marca, ob 7. uri zvečer v gost. pri »Lokomotivi«. Udeležba obvezna.

* Interesenti za najem zemljišča mestne občine naj vložijo prošnje do 3. marca t.l.

* Odbor Rdečega križa v D. M. v Brezju pri Mariboru uprizarji v soboto 1. marca 1941 ob 20. uri zvečer pri g. Riedlu v Poprežju veselo igro »Moč uniforme«. Vabljeni!

Gostilna Krempel zadnji fureš.

Državna razr. loterija

GLAVNO ZREBANJE RAZREDNE
LOTERIJE

14. dan glavnega zrebanja.

Din 100.000.—	94383
Din 80.000.—	11561 48632
Din 24.000.—	28752
Din 20.000.—	14426
Din 16.000.—	18774 41918 61343 77468 96043
Din 12.000.—	7688 36728 59651
Din 10.000.—	25383 48930 66886
Din 8000.—	

20036 6559 9174 13936 47037 83459 88637 89428 94227	Din 6000.—
7160 13058 25446 40630 51730 54006 63276 72091 78322 87273 91691 93666	Din 5000.—
446 1070 9819 24037 42699 43521 53531 89225	Din 4000.—

6776 6976 7849 11059 13718 14203 17949 19706 21382 24837 25410 26227 27230 31339 37628 40773 59736 63657 77233 79265 86889 89912 90898 92222 98343	(Brez jamstva.)
--	-----------------

Pri nas kupljene srečke so zadele m. dr. sledeče dobitke: štev. 25.446 Din 6000 in štev. 25.410 oz. štev. 26.227 po Din 4000.

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko število dobitkov po din 1000.—.

Vsi oni, ki so zadeli dobitke v naši kolekturi, naj predložijo srečke takoj v izplačilo. — Nove srečke so še na razpolago.

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)

m Dežurni zdravnik OUZD bo jutri dr. S. Pogruje, Maribor, Prešernova 18/1.

m Nočno lekarniško službo od 1. do vključno 7. marca bosta vršili lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, in lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Sobota, 1. marca, ob 20.: »Caričine Amazzone«, Red B.

Nedelja, 2. marca, ob 15.: »Cigan baron«.

Znižane cene. Zadržite. — Ob 20.: »Dva tucata rdečih rož«. Znižane cene.

Zasedba v Finžgarjevi drami »Razvalina življenja«. P. Kovič nastopa kot Urh Kanfe, zganjarnar in oče nesrečne Lenčke, ki jo igra Kraljeva. Starčeva predstavlja rejenko Tono, Gorenšek Lenčkinega moža Martina, Blaž pa njenega ljubimca Ferjana. Sirkka predstavlja Košič, potovko Mico Slačno pa Zakrajškova.

Kino v Mariboru

ESPLANADE KINO. »Carovnik iz Oza«, glasbeni tehnikolor film, v katerem sodeluje 120 glasbenikov in pevski zbor s 300 palčkov. Film sa staro in mladot!

GRAJSKI KINO. Danes prekrasen film »Brez okovja«, film naravne lepote Italije. Olga Čehova in Brigita Horney.

UNION KINO. Do vključno ponedeljka »Gorila« velezabavna napeta, detektivska veseloigra s tremi brati Ritz v glavnih vlogah.

ZVOČNI KINO POBREZJE. 1. in 2. marca odlični film »Trdnjava molka« Annabella v gl. vlogi.

VOKALNI KONCERT

GLASBENE MATICE

Prirodopisna kramljanja

Čudovite stvari iz rastlinskega kraljestva

Zanimiva poglavja iz življenja rastlin

V naravi ne najdemo niti najmanjše stvari, o kateri bi lahko trdili, da ne služi svojemu namenu. Tudi rastline imajo dostikrat izredno čudovite priprave, ki so napravljene tako dovršeno, da moramo pred njimi ostrmeti. Pred vsem služijo te priprave razplodu in razmnoževanju ali pa so varnostne naprave.

Prav nič niso redke rastline, ki imajo

po stebilih in listih polno trnov, ki so na čudovite načine zviti, zakrivljeni, nazobčani, hrapavi, pilasti itd., le da dosežejo svoj namen. Toda tako prekanjene rastline, kot so ameriške mimose, ki rasto pod vročim podnebjem, le težko najdemo. To so precejšnji grmi, do 2 m visoki, a listi so podobni našim akacijam, samo da so drobnejši. Rastlina je polna drobnih a močnih trnov, ki so zakrivljeni in jih ni videti. Če pa se približa grmu človek ali žival, se že pri najmanjšem dotiku prično posamezni listi, ki so lihopernati,

sklepati kot k molitvi.

Pri močnejšem dotiku pa se listno stebelce upogne in postane mehko, a trni, ki so bili prej skriti, se sedaj postavijo živali po robu in jo opeharajo za južino.

Pa ni nam treba hoditi v vroče kraje, saj najdemo že pri nas zelo čudovite rastline — koprive. Ali smo že kdaj premišljevali, kako more ta rastlina že pri najmanjšem dotiku povzročiti opekline? Vsa rastlina je

porasla s kratkimi dlačicami,

med katerimi so daljše koccine. Pri dotiku se koccini odlomi vršček, iz nje pa priteče strupena snov, ki povzroča opekline.

V Braziliji rasto veliki kaktusi, posuti z

večjimi ali manjšimi trni, tako, da se jih človek ali žival posluži le v največji sili — žeji. Te kakteje so v resnici pravi rezervuarji in brez njih bi že marsikdo našel zgodnjo smrt v puščavi. Tamošnji prebivalci in beli kupčevalci, lovci in raziskovalci se poslužujejo teh rezervuarjev le v skrajni potrebi. V meso med trne zabijejo izvotleno leseno cev, po kateri kaj

kmalu priteče rešilna voda.

Pa tudi živali z zobmi razgrizejo trne in srkajo hladilno pijačo.

Na Jamajki rase neka ovijalka z velikimi belimi cvetovi. Ta rastlina prinaša smrt ribam in manjšim živalim, ako se mude delj časa v njeni bližini. Domorodci, tako pripovedujejo raziskovalci, love ribe na ta način, da zabredejo do vratu v vodo, sklenejo krog in tolčejo po vodi s viticami te rastline. Kmalu se prikažejo na površju na hrbtu ležeče ribe, ki so vse omrtvice. V isti deželi uporabljajo tudi korenino nekega drevesa tudi za lovljenje rib.

Drobno smleto korenino vržejo v vrtnice, ki potegne prah v globino. Tudi tu se kmalu prikažejo ribe na površju, ki pa so že vse mrtve. Nekoliko nižje v reki pa jih love domačini.

Gotovo je, da rastline niso zato strupene ali trnjeve, da bi se s tem okoristil človek, marveč v prvi vrsti za svojo korist in obrambo. Posebno mnogo pa je žrtvovala narava za razmnoževanje. Saj je znano, da čim bolj je kaka vrsta živega bitja civilizirana, tem manj ima potomcev. Tako ima palma le nekaj semen, ki pa so zato čim varneje spravljena v močnih in trdih lupinah, tako da lahko

seme preplava širne oceane,

ne da bi se pokvarilo. Pri našem domačem plučniku lahko naštejemo na poedini rastlini do 1000 semen, a se vendar ne more premočno razmnožiti. Povsod mora vladati ravnotežje. Onim, ki bi se lahko tako razmnožili, da bi ovirali druge vrste, da modra narava manj možnosti in semen. Šibkeje vrste pa imajo tem več semenja.

Šimpanz je pametnejši od gorile

Šimpanz samec zraste do 1,70, samica 1,30 m visoko. Prvi tehta 55 do 80 kg, samica 45 do 70 kg. Moč samec je skoro 50 odst. večja od samic.

Med vsemi opicami so šimpanzi najbolj razširjeni. Žive v prostornih gozdovih Zahodne in Srednje Ekvatorialne Afrike. Z izjemno starih opic je žival zelo družabno bitje. Žive v skupinah po ena ali več družin.

Šimpanz zelo ljubi gibanje in zabavo. Strah je njegov stalni spremljevalec. Strahopetno se umika pred vsako nevarnostjo. Če je pa prisiljen, brani se, tedaj postane neverjetno besen in se ljuto bori.

Šimpanzi le redkokdaj napadejo človeka. Če se jim približa človek v prirodi, tedaj se skušajo umakniti. Če pridejo pri tem v škripce, se branijo z zobmi, rokami in nogami. Nikoli ne napadejo, tudi ne branijo drug drugega. Če jih ujamejo, se oklenejo z rokami svojega nasprotnika in ga skušajo pregriziti z zobmi.

Mladi šimpanzi se zelo lahko udmače in zdresirajo. Zadnjih dve sto let so ulovili na tisoče šimpanzov, niso pa mogli njih voljo popolnoma podrediti človeški. Živali ljubijo otroke, vendar je treba biti pri tem previden.

Leopardi, kače in levi so stalni sovražniki teh opic. Pes je pa dobrodošel gost šimpanzov v igri. V ujetništvu žive običajno 25, izjemno celo 50 let. Šimpanzi so v ujetništvu zelo nervozni. Ko doseže mladič šest let,

je neverjetno razdražljiv, z njim je težko ravnati. Po sedmem letu postane surov, svojeglav in nevaren. Samec mnogo kriči, renči in če je razkačen, se ponaša kot demon. Malo je živali, ki bi bile v tem primeru nevarnejše od njega. Zdresiran šimpanz dela prava čudesa, kmalu se pa zave svoje moči in je treba biti z njim zelo oprezen.

Šimpanz je pametnejši od goril, gibonov in orangutanov. Dresirani šimpanz Jo je spretno brisal z robcem nos, si s krtačo čistil obleko in glavo, pil iz skodelice, jedel z žlico. S svedrom je spretno vrtal luknje, zabijal žebelje in jih s kleščami ruval. Z ročno pilo je brusil predmete, končno je celo igral na majhnem klavirju.

Rože v sončni svetlobi, mesečini in temi

Neki pariški vrtnar je napravil zanimiv poskus. Cvetni popek je izpostavil sončni svetlobi, drugi popek mesečini, tretjega pa je imel stalno v temi. Popek, ki je bil v sončni svetlobi, se je razvil v lepo rdečo rožo. Oni, ki je bil v temi, je zrasel v rožo, ki je imela silno bledikasto barvo. Najlepše in najbolj žive barve pa je bila roža, ki je vzcvetela zgolj v mesečini.

Nekateri brezposelni so močno zapostveni: neprestano jih tare skrb, kako bi se še naprej izmikal delu. — I. Turgenev

— Kaj mu le pade v glavo: pravi, naj mu vrnem zaročni obroč!

Psihološki tečaj Martina Koja

Vse pravice pridržane. Prevodi, ponatisi in izvečki brez avtorjevega dovoljenja prepovedani.

6. nadaljevanje.

Ta vaja nam dokazuje, da lahko, sproščeni predstave o materiji, torej brez pomoči vseh materialnih čutov, tudi mislimo — in to, kar mislimo, tudi polnovredno doživljamo. Potem, kakor lahko v polni meri doživljamo vse zaželene: srečo, uspeh, zdravje, blagostanje — pri tem pa seveda ne posežemo v vidni materialni svet. Pri pravilni poglobitvi v tako čisto duhovno stanje pozabimo lahko na vse zlo, na vso bol, na sleherni nesrečo, skratka na vse, kar smo še pred nekaj minutami (pred poglobitvijo) občutili in kar nas je v materialnem življenju trpilo.

Nasproten poskus bi bil pa popolnoma nemogoč! Hoteli bi se — recimo — znebiti svojih misli — da bi torej samo še materialno eksistirali. Če bi to res zmogli, bi se v tistem trenutku odmaknili od slehernega čustva in občutka, od življenja — ali drugače rečeno: razblinili bi se v prazen nič, ker bi se »znebili« samega sebe.

Tako sprevidimo, da smo v resnici samo duhovna bitja in drugače nič, in da je vse to naše materialno življenje le navaden odsev našega duha, to se pravi: naših misli, ali še našega rečeno: naših prepričanj o našem življenju.

Zatorej smo v našem materialnem življenju samo takšni, kakor smo zavestno ali podzavestno prepričani, da smo. Zategadelj se nam v našem materialnem življenju lahko zgodi in pritaže samo to, o čemer smo vede ali nevede prepričani, da se nam bo zgodilo ali prikazalo. Iz tega sledi, da je vse materialno dogajanje zgolj preprosto zrcaljenje miselnega življenja.

Ker je torej materija samo navaden odsev duhovnega življenja, sledi iz tega, da je materija mrtva, brez življenja in brez vsake samo-

odločbe in zaradi tega ne more ničesar v našem življenju povzročati.

Bili smo torej doslej v velikanski zmoti, ker smo menili, da na izoblikovanje našega življenja, na naše zdravje ali bolezen, na našo srečo ali nesrečo vplivajo raznovrstne »samobitne« sile, ki bi jih naj vsebovala tako imenovana materija.

Prasila, ki nas venomer ustvarja, vsebuje: modrost, vsegamogočnost in popolnost. Kar želi, to se kratko in malo zgodi. Kako neki pa prasila spreminja svoje želje v vidno materialno življenje? Sploh ne! Kar si prasila želi, o tem je kratko in malo prepričana, da je. In vse, o čemer je prepričana, da je, se zrcali kot vidna materialna resničnost.

In ker smo mi polnovredni deli prasile same, tudi mi na enak način povzročamo svoje materialno življenje. To se pravi: o čemer smo prepričani, da se dogaja ali se bo zgodilo, vse to doživljamo natanko v smislu svojih lastnih prepričanj kot materialno resnično življenje. V resnici pa seveda to ni resnično življenje, temveč zgolj privid, zrcaljenje naših misli.

Kot materija se lahko prikazuje samo to, o čemer je miselni svet prepričan, da res je. Zaradi tega ni važno, kakšne so trenutno naše življenjske razmere ali kakšno je naše telo, kajti vse to je zgolj posledica naših dosedanjih prepričanj o naših življenjskih razmerah in o našem telesu. Tega pač ne moremo spreminiti. Važno je pa, kako homo odsej o poteku svojega življenja torej prepričani, kajti od kakovosti naših novih, torej bodočih prepričanj o našem življenju je odvisno naše bodoče življenje.

Če le malo globlje in brez predsodkov to razmislimo, homo prav lahko prišli do sklepa, da materija kot navaden odsev duhovnega

življenja ne more v našem vsakdanjem življenju ničesar ne izoblikovati ne povzročati in ne določati. Ko smo se povzpeli na ravan tega spoznanja, se nam bo zdelo na primer nespametno, da si skuša kdo bolan del svojega telesa ozdraviti s kakšnim zdravilom. Kajti vsako zdravilo je kot del »materije« mrtvo in brez vsakega vpliva: ne more ne škodovati ne koristiti. In če videz vendarle kaže, da nam kakšno zdravilo pomaga, nam v resnici ni pomagalo zdravilo, temveč zgolj naša vera v tisti zdravilni vpliv zdravila, ali drugače povedano: pomagalo nam je naše prepričanje, da nam bo zdravilo pomagalo.

Pozabiti namreč ne smemo, da se nam vsa prepričanja, ki jih gojimo o svojem življenju — najsi so zmotna ali pravilna — prikazujejo v našem materialnem življenju kot živa resničnost. Vse, o čemer smo zavestno ali podzavestno prepričani, da je ali da bo, se nam natanko v smislu našega prepričanja prikazuje v materialnem življenju.

Da je materija samo navaden viden odsev naših miselnih predstav o življenju, dokazuje poskus hipnoze. Znano je, da so pri pravilno zasnovani hipnozi vse predstave hipnotizirane popolnoma pod vplivom sugestorja. Hipnotiziranec sleno verjame vse, kar mu hipnotizer kot deistvo donovoduje. Če sugerira hipnotiziranec, da je ledenomrzlo ieklo prav za prav razbeljen kos kovine, občuti njegov »žrtev«, ko se je dotakne z mrzlim ieklom, prav vse bolečine, kakršne bi sicer čutila, če bi se res spetla na razbeljenem železu. Toda to še ni vse. Na dotikališču nastanejo na koži prav takšne onekline, kakršne povzročajo na človeški koži dotik resnično razbeljene kovine. Obrnimo zdaj zadevo! Hipnotizirancu, ki so mu vse miselne predstave v oblasti hipnotiziranja, da se dotakne sugerir z razbeljenim železom: vendar mu sugerira, da se ga dotika s kosom mrzlega železa. Njegova »žrtev« ne bo čutila bolečine, a tudi na koži se ji ne bo poznala opekline.

(Nadaljevanje prihodnjo soboto).

Način, kako se izvrši opravičitev, je dostikrat tako zamotan, da ga še do danes niso povsem dognali. Toda, ko seme dozori, je potreba, da se čim dalj od matere-rastline raztrosi, da se tako rastline razširjajo. Tako imamo različna semena opremljena s krilci, padali, trnjem in sličnimi pripravami, ki služijo za prenašanje iz kraja v kraj potom vetra, živali in ljudi. Toda narava je še drugače poskrbela tudi v tem pogledu.

V južnih krajih raste oslovsko kumara ali štrkavica (echinium elaternum), v katere plodovih je seme pod silnim pritiskom. Ko plod dozori in odpade, se v istem trenutku pri peclju odpre, a

seme se požene do 10 m daleč.

Prav tako se pri nekaterih metuljnicah odpirajo plodovi z večjim pokom in razmetavajo seme po okolici.

Prav tako tudi plodovi raznih grmov in dreves niso v prvi vrsti namenjeni prehranjevanju ljudi in živali, marveč razmnoževanju. Tu se je narava pač poslužila trika, zavila seme v okusno meso in vse

kot vabo nastavila človeku in živali.

Meso se v prebavnem traktu uporabi, dočim ostane seme še vedno kaljivo.

Rastline so tudi po svoji zgradbi nekaj nad vse zanimivega. Če pogledamo le travno ali žitno bilko, se moramo začuditi, kako more ta tenka, lahka bilka kljubovati vetru in dežju in je poleg tega še z desetkratno lastno težo obtežena na vrhu s semenjem. Njim najbolj slični so tovarniški dimniki, a s to razliko, da je debelina proti višini pri žitni bilki 1:136, a pri tovarniškem dimniku 1:16. Poleg tega pa je material pri travni bilki lahek, odporen in elastičen, tako da se lahko v vetru bilka brez škode prikloni in zopet vstane. Današnji najmodernejši gradbeni material, tako kovno kot drugo železo, je le slaba kopija narave. Vse, kar je odkril človek, je že vedela in znala prav uporabiti nad vse modra narava. In prav prvi pregovor: »Vse, kar je, je že bilo«.

Marjan Juvan

Dr. Fr. Mišič:

Izdajalski lišček

(Nadaljevanje)

Bilo je pusto jesensko nedeljsko jutro. Preko Pohorja so se podili oblaki in zagrinjali vrhove. V nižjih legah so se vlekle sive, tanke meglice po tleh, po rebrih in pobočjih. Vendar ni deževalo. Pri takem vremenu sedajo liščiki radi in brez strahu na osat in na limance, ko se ne blišči. Če bi se pojavil tovariš, bi si poiskala v bližini kako frato. Tam bi se lahko lotila svojega zanimivega posla. Toda tovariša ni bilo od nikoder. Ljudje, domačini, ki so se zbirali po vaških cestah, zlasti pa okoli cerkve v velikem številu, o njem niso vedeli povedati ničesar, tudi ne o tem, da hodi kak starejši gospod iz mesta k njim liščiki. Sicer pa je že hladna, deževna jesen in liščiki, vajeni sonca in toplote, so gotovo že zapustili pohorske frate in osate. Tako so mi zatrjevali in po svojih izkušnjah sem jim moral dati prav.

Torej najboljša prilika za izlet na Veliko kopo in na Črni vrh! Po poizvedbah pri domačinih in po navodilih Badiurovega »Pohorja« sem izbral pot mimo ribniškega Sv. Volbenka tjakaj. Pri zadnji najvišje ležeči kmetiji na tej poti, pri Samcu, so me točno poučili o vseh poteh in tako sem v dobrih treh urah že stal vrh Velike Kope.

Oblaki so se bili toliko dvignili, da se niso zaganjali več v pohorske vrhove in hrbte, marveč se gnetli in vrteli in plesali visoko nad njimi. Pač pa je drvela z neverjetno brzino preko njih iz Mislinjske doline in grabe v Dravsko dolino gosta poznojesenska megla. V pogostih presledkih, ko se je raztrgala in je obnemogla vkljub svoji silovitosti, se je pokazalo Pohorje proti vzhodu preko Črnega vrha in preko Jezerskega vrha tja do Rogla. Proti zapadu se je pojavila krasna slika lepo izoblikovane, popolnoma zasnežene gore, vrh koroškega Plešivca, nad in za Mislinjsko dolino. V takih presledkih je bila orientacija lahka in hitro sem bil na jasnem, da bo pot nizzol najprikladnejša in tudi najpoučnejša preko Črnega vrha in preko Jezerskega vrha do globoke zarez pred Planinko, do takozvane Sibarine, od tod pa skoz Josipdol na Jezersko postajo. Badiurove navedbe o mestu ob Jeraskem vrhu, ki ga ljudstvo imenuje »Pri Cerkvici« me je mikalo. Tam sem se namenil ustaviti, da se za kosilo okrepčam s črnim kruhom in damatinskim vinom, ki sem ga nosil seboj v nahrbtniku.

Ob vzhodnem pobočju Velike Kope je bilo ob stezah, ki vodijo na sedlo Pungrat in dalje na dolgi, pregledni hrbet Črnega vrha, še mnogo temnordečeličnih brusnic, ki so me dolgo zadržale radi svoje okusnosti. Ko tako z Velike Kope ob presledku megla motrim steze, po katerih bo treba hoditi na Črni vrh, zapazim v daljavi na širokem zapadnem hrbtu Črnega vrha dve postavi, ki sta se mi zdeli sumljivi. Ob stezi sta se pomikali v smeri proti meni, a nista stopali naprej stoje, pokonci, temveč neprestano v presledkih pripogibajoč se in čepe, kakor da skušata ostati neopaženi. Sicer ju je megla ponovno zakrila a kadar se je pretrgala, sem vselej zagledal dva moža, kako sta s čudnimi kretnjami in pripogibi počasi in očitno zelo previdno, skoro po načinu tjučenjev stopala proti Pungratu. Lahko bi se jima izognil. Saj ni bilo nujno potrebno, da grem naravnost čez Črni vrh. Dosti poti vodi v dolino; sicer sem iz daljave razbral tudi drugo pot, ki je peljala na severnem pobočju Črnega vrha tako, da bi se sploh ne srečal z onima dvema tolovajema. Kot takšna sta se mi zdeli, čim dlje sem njuno kretanje mogel opazovati ob prestankih megla in viharjev. Da bi se ju bal?! Ne!

(Nadaljevanje prihodnjo soboto).

Ženski kotiček

Današnja francoska žena

Švicarski ženski časopis »Annabelle« prinaša naslednje pismo iz Francije:

Sedanja vojna je pustila sledove tudi na francoski ženi, zelo jo je izpremenila, toda v dobro. Nekdaj ozkosrčna Francozinja je postala širokogrudna in je vedno pripravljena lajšati bol in pomagati bližnjemu v nesreči. Že v dneh vojne je na stečaj odprla vrata svoje hiše beguncem, jih nahranila in oblekla. Prej pa je bila tako previdna v izbiri gostov. Z isto požrtvornostjo skrbi še naprej ves narod in zlasti žene za ujetnike in ranjence. Najbolj se vidi njihova srčna dobrota, kadar cela gruča žen, ki s kartami v rokah težko čakajo na živila, pusti staro, da dobi prva, čeprav je prišla zadnja. Druga drugo opozarjajo, kje je dobiti ta ali oni prepotrebni predmet in si dajejo praktične nasvete za gospodinjstvo.

Francozinke nikakor niso lahkomišelnice in neresne bitja kakor jih včasih opisujejo romani. Kdor jih je poznal pred sedanjo vojno, vé, da so bile dobre skromne žene in predvsem dobre gospodinjke. Vse njihovo življenje in delo je bilo posvečeno domu. Mogoče je bila ravno to njihova napaka, ker so tako izgubile smisel za celokupnost in postale nekaki egoisti. Novi težki časi so pokazali, da ta egoizem še ni bil globoko zakoreninjen v paravi francoske žene. To je pokazala nagla preusmeritev življenja po porazu. Mnogo

prej kakor moške so se znašle žene. Ne tožijo in tarnaajo, ponosne so, da kljub težavam preskrbijo družino s potrebnim. Iznajdljivost je njihova dobra lastnost, ki jim zlasti sedaj mnogo koristi.

Kakor povsod imajo tudi v Franciji gospodinjke velike skrbi zaradi prehrane in nakupa drugih potrebščin. Živila so na karte, tekstilni in usnjeni izdelki sicer še ne, niso pa radi tega nič na boljšem. Ker enostavno ne dobiš tega, kar želiš. Velika težava je v Franciji v katerem koli mestu kupiti čevlje. Izložbe so naravnost zapeljivo obložene s čevlji vseh barv in oblik in tudi cene niso previsoke. Toda če v trgovini zahtevaš normalno številko, šele vidiš, da so lepi čevlji iz izložbe le za palčke ali velikane, ne pa za normalne noge. Tako moraš plačati bajne vsote ali nositi še naprej stare čevlje. Volno za pletenje najdeš samo v nemogočih barvah in slabi kvaliteti. Zato si pač premisliš plesti jopič za posteljo, ki bi bil tako prijeten v nezakurjeni sobi — tudi kuriva primanjkuje. Črna ali belega sukanca že mesece ne dobiš nikjer. Najdeš kvečjemu rumenega, zelenega ali vijoličastega.

Težave s prevozom so tolikšne, da celo primanjkuje najbolj vsakdanjih stvari v enem kraju, medtem ko imajo istega v sosednjem v obilici. Tako n. pr. že dalje časa v Nici ni mogoče dobiti čebule, kolikor želiš pa je dobiš v Cannesu, ki je le 40 km oddaljen od Nice. Nasprotno pa dobiš v Nici vedno čokolado, ki je v Cannesu ne najdeš.

Iz vsega je pač razvidno, da Francozinke nikakor ni treba zavidati, četudi se je pri nas že marsikaj spremenilo v teku vojne. Vendar smo še svobodni, medtem ko so ubogi Francozi izgubili domovino. In ravno na tem, kako francoske žene prenašajo usodo, se lahko zgledujemo.

Enotni kruh in naše zdravje

Sedaj so se vendar že nekoliko uredile zadeve glede naše krušne prehrane — sedaj končno vemo, pri čem smo. Vsak upravičenec dobi gotovo količino moke oziroma odgovarjajoči kvantum kruha ako ima tozadevno izkaznico. Kruh je enoten. Le popoln koruznik in enotne žemlje dobimo brez kart.

Slišijo se pa zadnje čase vse pogostejše opazke, da dobivajo ljudje po enotnem kruhu različne bolečine in krče v želodcu. Sedaj se povprašujemo, bogve kaj je neki primestano h kruhu, da je ljudem slabo. Mislím, da bo v teh slučajih diagnoza brez zdravniške pomoči prav lahka, dasi v različnih slučajih raz-

lična. Najprej je treba ugotoviti, da je že pred uvedbo enotnega kruha, premnoge- ga zemljana bolezni želodec. Kaj je bilo pa takrat krivo bolečinam? Enoten kruh ne, ker ga ni bilo. Ali ni torej možno, da bi iz prejšnjih vzrokov tudi sedaj koga bolel želodec? Mora biti sedaj baš kruh kriv? Torej, to je ena vrsta bolnikov, ki jih sicer res boli želodec, a so kar na slepo obdolžili enotni kruh. V drugo vrsto teh »enotnih« bolnikov spadajo vsi oni, ki si le domišljujejo, da jih boli želodec, ker so pač od drugih slišali o strašnih želodčnih krčih vsled enotnega kruha. V tretjo skupino bolnikov pa spadajo oni, katere radi uživanja enotnega

kruha resnično boli želodec. In zakaj jih boli? Zato, ker ne pomislijo, da je med prejšnjim kruhom in sedanjim enotnim kruhom velika razlika. Poprej smo bili vajeni na žemljice in bele štruce, ki so bile lahko prebavljive, dočim je enotni kruh mnogo težji. Pojesti ga moremo zato le manjšo količino, a moramo ga dobro zgristi. Zakaj pa ljudje na dežel ne tožijo o želodčnih nevoljah radi enotnega kruha? Zato, ker so od nekdanj vajeni na težak črn kruh.

Lasem nekoliko oddiha

Pust je za nami, za nami je čas raznih prireditev, ki sicer letos niso bile preveč pogoste, bile so pa vendar. Ako se ženska udeleži katere koli zabave, je poleg obleke njena glavna skrb frizura ali pričeska. Pritrgala si bo od ust, samo da bo lahko stopila k frizerki ter si dala nasukati par kodrov — danes za to priliko, jutri za ono in tako trpijo lasje dan za dnem skozi vso zimo.

Skraini čas je, da se na pomlad posvetimo negi las. Poleti bodo lasje zopet trpeli pri sončenju, kopanju in istotako radi onduliranja. Naj si torej sedaj odahnejo. Prenéhati je treba za daljši čas za onduliranjem las. Čim jih ne žgeš več, lahko v par dneh ugotoviš, ali so lasje sami po sebi mastni ali suhi, da lahko potem veš, kako bo treba z njimi postopati. Najprej si lasje temeljito operi. Če voda ni mehka, ji dodaj jedilne sode. Ne perij las s preostrimi milji. Dobro je otroško milo. Obrisi lasje in glavo s toplo frotirko. Drugi dan masiraj lasišče. Ako imaš mastne lasje, masiraj lasišče le s prsti. Krempo premikaj kožo. Ako so lasje suhi, masiraj lasišče z briljantino. Istotako namaži z briljantino ali mandljevim oljem konce las, ki se radi cepijo, izredno suhe lasje pa cele. Nato lasje dnevno krtači — zjutraj in zvečer. Vzami kovinsko krtačo in krtači lasje precej časa in krepko navzdol in navzgor. Prečo menjaj! Zvečer pusti lasje prosto razpuščene, ne ovijaj jih v rute in mreže. Le prav dolge lasje rahlo spleti.

Četudi se sama sebi ne dopadeš v taki zunanosti — potrpi in ne hodi k frizerki. Ne moreš si misliti, kako dobro dé tak odmor lasem, glavi in tebi sploh. Lasje bodo dobili sijaj, mehko, enakomerno barvo in dolžino ter novo sprejemljivost za ondulacijo.

Telečje meso

če smo ga slučajno kupili večji kos, je mogoče v zimskem času precej dolgo hraniti. Zavijemo ga v čist, v slani vodi namočen prt. Tega vsak dan v slani vodi preperemo in ožmimo. Tudi v prekuhanem mrzlem mleku ostane telečina nekoliko dni sveža.

Kaj bi kuhala?

Ponedeljek:

Opoldne: 1. Prežganka z zdrobom. 2. Dušen goveji jezik. 3. Krompirjev pire. 4. Kiseli hren.

Zvečer: Spageti s prekajeno svinjino. Solata.

Torek:

Opoldne: Goveja juha z enotnimi krpicami. 2. Krompirjevi svaljki. 3. Dušena jabolka. Zvečer: Kuhana govedina v omaki. Krompir v kosih.

Sreda:

Opoldne: 1. Ruska juha. 2. Kruhovi emoki. 3. Kisla repa ali kislo zelje. Zvečer: Krompirjeva solata. Kava.

Četrtek:

Opoldne: 1. Riževa juha. 2. Ječmenček s prekajenim mesom. 3. Kompot. Zvečer: Jetrni zrezki. Krompirjeva solata.

Petek:

Opoldne: 1. Bela fižolova juha. 2. Fižol z zeljem. 3. Koruzna pogača. Zvečer: Široki rezanci z makom.

Sobota:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Dušen riž. 4. Paradižnikova omaka. Zvečer: Telečja obara. Krompir.

Nedelja:

Opoldne: 1. Hrbtenična juha. 2. Dunajski zrezki. 3. Pražen krompir. 4. Zeljna solata. 5. Kompot iz suhih sliv. Zvečer: Meso iz opoldanske juhe. Kislo kumarice. Čaj.

Pripombe k jedilniku

Bolj kakor kdaj poprej so v današnjih časih potrebna gospodinjji praktična navodila za kuho. Naša navodila in naši recepti niso namenjeni onim, ki imajo, temveč v prvi vrsti onim, ki nimajo vsega tega, kar je za neko povprečno kuho potrebno. Zato so naši recepti skromni in ceneni, skromne so pa seveda tudi jedi. Iz naših receptov je povsem črtana bela moka. Kjer je omenjena moka, mislimo vedno le enotno moko. Poizkusi so namreč dokazali, da se ista prav s pridom v kuhinji uporablja, da so jedi iz nje okusne in tečne — le na oko nekatere niso tako lepe kakor iz bele moke. Zato so za letošnji pust izostali sicer za ta čas tako priljubljeni krapci. One gospodinjke, ki še imajo trohico bele moke, jo bodo raje stegile, če je pa katera le hotela delati krape, je recept za lahko dobita. Zal — recepte za enotne krape pa do danes še nimamo. Mogoče je pa le katera gospodinja poskušala — morda so ji uspeli. Potem jo prosimo za recept!

V ponedeljek si lahko za izpremembo privoščimo dušen goveji jezik. Skuhaj goveji jezik, toda ne do mehkega. Olupi ga in nekoliko preslani, par kosčkov slanice pa daj v posodo, v kateri boš jezik dušila. Nanje položi jezik ter postavi posodo v vročo pečico. Jezik opeči, da postane rjavkast. Nato prilij kozarec vina, malo juhe in nekoliko paradižnikove mezge. Ko vse to zavre, pokrij in duši počasi tako dolgo, da se jezik zmehča. Nato jezik razreži in polij s precejeno omako. Ako je preredka, ji primestaj malo kisle smetane, katero si zgostila z zličico moke.

Pri opoldanski kuhinji skuhamo kosček prekajene svinjine. Za večerjo lahko potem naredimo spagete s prekajeno svinjino. Postopek je isti, kakor pri pripravljanju krpice s prekajeno svinjino. K jedi serviramo solato.

J. GREZA:

BARBARA CELJSKA

Zgodovinski roman lepe Celjanke

PRVO POGLAVJE

(Leto 1415)

I

Jan Wallenrodski (Wallenstein) je šele v svojem dvajsetem letu spoznal, kaj je ljubezen. Stvar je bila tem bolj presenetljiva, ker je že nekaj let živel na dvoru Njegove Kraljevske Milosti — po nedavnem kronanju tudi Njegove Césarske Milosti Sigmunda. Sigmundov dvor namreč po moralni plati ni bil na kdo več kako imenitnem glasu; kar tega tiče, je mogoče reči, da so na dvoru vladale precej južnjaške nрави. Sigmund je bival dokaj časa na jugu, kjer se je takratna pravna sproščenost močno prilagala njegovemu pustolovskemu, veseljaškemu in razuzdanemu značaju. Na jugu se je srečal s sončnim in ognjevitim nazorom ter si ga prisvojil. Tam na jugu se je srečal slednjič tudi z ženo, ki je v celoti nadomestila nekoliko medlo in precej pasivno ter izmučeno Marijo ogrsko, prvo Sigmundovo ženo. Dvajset let je že, kar je umrla in lahka naj ji bo zemljica. Bila je lepa — Sigmund sam jo je imenoval za najslajšo kraljico — toda: lepota ni vse. V njej ni bilo one ognjevitosti, ki bi

znala utešiti nestalna in nemirna Sigmundova čustva, preslabotna je bila, da bi utegnila odvrniti Sigmunda od drugih žensk ter ga vkleniti v politiko. Skratka, Sigmundov prvi zakon se ni obnesel tako, kot si je želel. In zategadelj so Njegovi Milosti ostali po Mariji sicer lepi spomini — kar pa je bilo tudi vse. Drugačna, popolnoma drugačna žena je bila mlada Barbara Celjska. V njej je bilo polno južnega sonca: v njeni lepoti, značaju, mislih — v vsem.

In tako se je bilo zgodilo, da se je po desetletnem vdovstvu — ki seveda ni minilo kar tako, brez veseljačenja in ljubezni — zaljubil osemindesetletni Sigmund v petnajstletno Barbaro.

Razlika v letih je bila očividna — toda... Na jugu žena ne le prej vzcvete, ampak tudi prej dozori v ženo. In moč Sigmundovega značaja je odkril v tem naglo dozorelem cvetu nekaj, kar je napelo in uklenilo vse njegove živce: deklet po starosti, žena po duhu. Čudovita spolna otroštva z mladostjo, naivnosti s preiskusenostjo. Dozorela mladost. Nekaj, kar navadno lahko najdeš samo pri dveh ženah, a ne v eni edini. Sigmund

je bil očaran, tem prej, ko pa se sam nikakor ni čutil starega, narobe — pripravljaj se je na nove politične zamahe. Seveda, ne več tako drzno in strastno kot nekoč, kajti izkušnje z ogrskimi plemiči in ogrsko gospodo so ga izmodrile ter precej preoblikovale njegove nazore in želje. Sicer pa je bila Barbara iz rodu grofov celjskih, ki niso bili kar si ga bodi, ampak so se znali v svetu primerno uveljaviti! Ana Celjska je bila žena Ladislava Poljskega, druga Celjanka je bila žena Nikolaja Garaja, bana hrvatskega, no, Barbara pa je vendar ustvarjena za ogrski prestol ob Sigmundovi strani.

Tako se je bilo zgodilo — in bodi resnici na ljubo povedano —: ko je bila jeseni leta 1405 Barbarina svatba, so Barbari vsi zavidali ne le njeno lepoto, njeno duhovitost, ampak zlasti njenega moža Sigmunda. Vsi so prerokovali novemu paru mnogo sreče, kajti lepota, ljubezen in politika so tokrat slavile čudovito zvezo. Manjkalo ni enega, ne drugega, ne tretjega: drugo z drugim se je čudovito spajalo in izravnavalo — zdaj pa le previdno in drzno v življenje in ves svet bo njun!

Če pa se ni tako zgodilo, potem iščimo krivdo ondi, kjer prav za prav tiči: v srcih onih, ki so imeli v svojih rokah vse, razen svojih src.

Vendar pa tale stvar zdajle ni težila duše Jana Wallenrodškega, saj zanjo prav za prav še dobro vedel ni. Težilo mu je dušo, a še bolj srce, nekaj drugega: Barbara. Kraljica. Dolgo jo že pozna,

dolgo jo že občuduje s svojo napol fantovsko in napol mladeniško ljuheznijo in vdanostjo. Toda dolgo, dolgo ni mogel spoznati, ali jo obožuje njegova fantovska duša ali njegovo mladeniško srce. Šele sedaj, ko jo je gledal in ko je skoraj čutil toplino njenega telesa, se je razgredo njegovo srce v čudovit utrip. Zdaj je šele spoznal, da je njena lepota prav za prav lepota žene, da so njene polne in rdeče ustnice zares ustnice žene, da v tem bitju ni zgolj kraljica in cesarica, njegova gospodarica in vladarica, ampak tudi žena. In ves je vzdrltel ob tem spoznanju, ki se mu je zdelo kot svetoskrunstvo. Ko da se je z neposvečeno roko dotaknil svetega bitja. In vendar je bilo v tem spoznanju nekaj očarljivega, vabljivega, drznega, neizrečeno lepčega in pogumnega!

Znabiti mu je večerajšnja gostija odkrila še ono drugo, žensko bistvo kraljice in cesarice. Znabiti je pričel šele sinoči, ko je videl ono razposajeno in strastno igro neke druge žene, zreti na svojo kraljico s prav takimi očmi. Htetal je in presojal. — Zakaj si danes tako žalostna. Milost? — si je slednjič drznil vprašati, ker se mu je zdelo, da Njena Milost že preddolgo molči ter se hudo zamišljena ozira skozi okno.

— Žalostna? Jaz? — je odvrnila z vprašanji. Prav malo se je odmaknila od okna. — Ne bi rekla. — je pristavila in se spet zagledala skozi okno v zahajajoče sonce.

(Dalje.)

Nasveti in pobude našemu podeželiu

Jarovizacija: spomladanska setev ozimine

To je postopek, s katerim se poseže v življenjski razvoj semena. Iznašel ga je ruski učenjak — biolog T. F. Lisenko.

Ce sejemo ozimno pšenico, ječmen ali rž spomladi, ne bo pognala več vlati, temveč samo glavno steblo. Radi tega je pridelek ozimne, če se sejajo spomladi, zelo slab.

Za normalen razvoj ozimin je potrebno, da pride seme v vlažno in toplo zemljo, kjer se scimi. Nato želi mlada rastlina mrzlo vreme, da preneha rasti. Po zimskem spanju — krajšem ali daljšem — je rastlina, ozimina, potrebna zopet toplota za bujno rast in vlatanje. Lisenko je z laboratorijskimi poizkusi dognal, da se ta postopek, z ozimnim semenom, lahko izvrši na ta način, da se seme ozimnega žita nakvasi z vodo in stoji nekaj časa na toplem, da kal oživi, nakar se mora temperatura znižati, da je seme nekaj časa na mrzlem. Tako pripravljeno seme se lahko poseje spomladi, zakaj razvija se istotako, kot bi bilo posejano že v jeseni, kot je za zimino pravilo.

Jarovizacija je zelo važna za naše poljedeljstvo baš letos, ker so velike površine zemlje ostale lanske jeseni radi deževja, pozne letine, in zgodnje zime z oziminami nezasejane. S pomočjo jarovizacije se lahko radi pomanjkanja semena jarega žita seje spomladi ozimina, ki da isti pridelek, kot ozimina, vsejana v jeseni.

100 kg semena se pokvasi s 37 kg vode. Žito mora vpiiti vso vodo, zato se naj žito poliva z vrtno škropilnico v treh časovnih razdobjih. Prvikrat z eno tretjino odmerjene količine vode, po 12 urah z drugo in zopet po 12 urah s tretjo tretino vode. Med polivanjem se mora žito mešati z lopatami, slično, kot se pripravlja cementna masa. Navlaženo žito se nasuje v 30 cm visok kup. V enem kupu naj ne bo več kot 500 kg semena. Kup žita se mora prelopati vsake 2—3 ure. Prvi dan mora biti žito v prostoru, v katerem vlada temperatura + 15°. Drugi dan po kvašenju se mora temperatura znižati na + 10° C. Tretji dan pa moramo znižati temperaturo na + 4° C. Če je poteklo vse v redu, je seme čez tri dni nabreklo in kožica, ki prekriva kal semena, je počila. Če bi slučajno tretji dan po navlaženju semena ne našli niti enega semena s počeno kožico, potem moramo zopet dvigniti temperaturo na + 10° C, da se kal v semenu oživi in se pripravijo na cimanje. Če je bilo vse v redu, se po treh dneh nadaljuje postopek jarovizacije pri znižani temperaturi + 2° C. Po 14 dneh mora biti že vse seme nabreklo in kožica nad kaljo razcepljena. Na zrnu opazimo tanko belo nitko.

Po 20 dneh je postopek jarovizacije gotov, in žito se lahko poseje. Če pomladansko vreme še ne dopušča obdelovanja zemlje in setve, se mora jarovizirano seme posušiti in shraniti na suhem in zračnem prostoru, pri temperaturi + 2 do 5° C, dokler se ne poseje.

Ce se žito jarovizira se lahko razkuži samo s formalinom, nikakor pa ne z onimi sredstvi, ki vsebujejo baker, arzen in kloropikrin. Jarovizirano seme hitreje cimi, razvija krepke korenine, bujno raste in hitreje zori. Radi tega začno jarovizirati tudi seme onih kultur, ki se redno sejajo spomladi: koruza, krompir,

konoplja, itd. Pri krompirju se imenuje ta postopek **siljenje** in obstoji v tem da damo že sedaj semenski krompir na toplejši in svetlejši prostor — (brez direktne svetlobe), da se razvijejo krepke, debele in močne rože krompirjevih cim. (Pri sejanju moramo paziti, da se te kali ne polomijo). Jaroviziran krompir raste hitreje in dozori pod ugodnimi razmerami že 14 do mesec dni prej.

Jarovizacija je baš letos, ko nam vsesplošno primanjkuje hrane, neprecenljive važnosti. Zato se naj uvede tudi v slovensko poljedelstvo.

lnž. Josip Teržan.

Sladkorna pesa

Baje se namerava pri nas pokreniti akcija za pridčlovanje sladkorne pese z namenom, da se pozneje osnuje tovarna za izdelavo sladkorja. Akcija za saditev sladkorne pese v Sloveniji ni nova. Agr. inšpektor Alfonz Hribar je izvedel v ta namen že pred letom 1928 veliko propagando. V svrhu pouka za gojenje pese je bilo izdano na tisoče brošur v hrvaškem in slovenskem jeziku. Hribar si je zamišljal sladkorno tovarno na zadružni podlagi. Sedež obratovanja naj bi bil med Medjimurjem in Prekijo, nekje ob Muri, ali pa na tej strani ob Dravi. V Sloveniji se ni posrečilo pridobiti kmetovalce, ki bi izvedli poskus s sajenjem pese, pač pa se je postavila kmalu zatem zadružna sladkorna tovarna v Starem Siveu v Banatu. Kmalu potem, ko je tovarna postavila v promet nekaj vagonov sladkorja je bila zažgana. Pravijo, da je bil ožen podtaknjen zato, da se je pač uničila zadružna ustanova.

Za enkrat ni naš namen ugotavljati ali nam je sladkorna tovarna potrebna v Sloveniji z ozirom na gostoto naseljenosti prebivalstva in zemlje. Tudi ne bomo se razglabljali ali je potrebno in predvsem vredno zamenjavati katera koli poljedelsko kulturo za sladkorno peso. Da se n. pr. krompir, katerega kvaliteta bo baš pri nas najboljša, ne more umakniti pesi, je menda vsem jasno. Vendar pa moramo priznati, da se nam sladkorna pesa dopada. Sedanja časa nam priključ v spomin zadnja leta svetovne vojne, ko smo dobivali mesto sladkorja nič vredni saharin. Takrat se nam je prikupila sladkorna pesa. Presrečne so bile družine, ki so tedaj lahko pridobile po par sto kg pese. In še nekaj časa po vojni so mnogi sladili kavo z melaso, dokler se ni dobilo cenejšega slad-

korja. Ali se sedaj že ne kaže potreba najli nadomestek za saharin. Kaj pomaga siromakom govoriti o hranilni vrednosti sladkorja napram saharinu, če pa nimajo sredstev, da bi kupovali drag sladkor. Pred par leti smo brali v »Kmetovalcu« članek, ki pravi, da so na Gorenjskem mlekarji predeli, kjer se proda vse mleko v mlekarne, doma se pa pije čaj s saharinom. Ali je v ostali Sloveniji kaj boljše v tem pogledu? Ne, še mnogo slabše je. Le pogledimo na Dolenjsko, v Slov. gorice, Prekmurje in Dravsko dolino pa bomo slišali kako malo sladkorja se uporabi in kako veliko saharina. Pri toliki produkciji sladkorja v naši državi, je to prav žalostna slika. Ali bi bili današnji potrošniki saharina kaj na boljšem, če bi imeli v ožji domovini tovarno sladkorja? Za marsikaj se je slišalo lepe besede polne obljub, praksa pa je pokazala vedno drugače, in ker nam kaže praksa še veliko praznino, pomanjkanje pa vsaki dan večje, je potrebno, da si pomagamo sami.

Prihodnjic pa nekaj pouka, kako se goji sladkorna pesa za domačo potrebo.

Stelja ajdove slame

Strniščna ajda se spravlja pozno jeseni, ko ni več tako toplo, da bi se mogla dobro posušiti. Premalo posušena ajdova slama ali ajdovica, spravljena na kup, postane zaduhla in plesniva. Ako s tako slamo nastiljamo mladim prašičem, igrajo se z njo, jo tudi poskušajo jesti ter dobe pri tem tros plesnobe v sebe. To vse pa povzroča vnetje želodca in črev, ki je v zvezi z napenjanjem, s koliko ni včasih tudi z otrpnenjem udov. Ajdovica sama na sebi ni škodljiva, pač pa če je plesniva, kar velja tudi od vsake druge stelje, ako jo žival slučajno zavžije.

Sedaj, ko moramo računati s tem, da nam košček govedine v čim izdatnejši meri zaleže, se bomo včasih zadovoljili opoldne le z govejo juho, govedino pa bomo uporabili za večerjo. V takem slučaju nam bo dobro služil recept o kuhani govedini v omaki: polij veliko sesekljano čebulo s pol kozarca kisa in oboje prevri. Nato prideni slabo žlico masti lahko je mast od pečenke. Ko je mast razbeljena, pri-mešaj 1 žlico moka. Ko je moka rumena, prilij dve zajemalki juhe (shrani jo od ooldne). Pusti vreli četrt ure. Govedino opoldne. Pusti vreli četrt ure. Govedino počasi se 10 minut. Nato dodaj še par na kolobarje zrezanih kislih kumaric (če so zelo kisle, jih poprej operi). Žličico kaper in nekoliko sesekljane peteršilja.

Nekoč smo kuhali razne umetne juhe le zaradi izpremembe — sedaj iz potrebe. Okusna je lakozvana **ruska juha**. Vzami razno zelenjavo, ki jo lahko dobiš (korenje, peteršilj, repa, zeleno, kolerabo, porčebulo in slično). Iz nje skuhaj juho. Dodaj dve žlici riža. Ko je riž mehak vse pretlači, osoli in opopraj ter dodaj 2 kocki sladkorja. V pol skodelice kisle smetane vtepi eden rumenjak in prilij malo ohlajene juhe. To prilij juhi, a sedaj ista ne sme več zavreti. Le pogrej jo. K tej juhi serviraj posušene kruhove rezine. Belega kruha sedaj ne dobiš, koruznik za to stvar ni uporaben. Speči zato prejšnji dan iz približno pol kg enolne moka štruncice kruha. Eden del tega kruha porabi za rezine za juho, iz enega dela lahko narediš drobtine, ostanek pa uporabiš za kruhove emoke, ki so istega dne v jedilniku.

Jeirni zrezki. Jetra razreži na slab prst debele zrezke, jih osoli in opopraj ter naglo opeči na obeh straneh nad močnim ognjem. Vzami zrezke iz masti ter jih zapri med dva vroča krožnika, v mast pa nareži glavo čebule. Ko se čebula zarumeni, jo stresi na jetra. Ta zrezek serviraj z limono in krompirjem.

Koruzna pogača za današnji čas se ni predraga, a je dobra. K tri črti litra mleka dolij malo vode, dodaj sladkorja, lahko tudi košček surovega masla, 1—2 rumenjaka, limonino lupino, nastrganih jabolk ter toliko koruznega zdroba, da se tekočina zgosti, a se da še vedno vlivati. Iz be-ljakov napravi sneg in ga rahlo primešaj. Mešanico vlij na z mastjo pomazan obrob-ljen pekač ter peči v precej vroči pečici. Lahko dodaš tudi nekoliko rozin, posebno če nimaš mnogo jabolk.

Siroki rezanci — sedaj seveda iz enolne moka — so v nekaterih hišah zelo upo-števana jed. Redkokje pa jih prirejajo z makom. Naredimo jih na isti način kakor rezance z orehi, le da v tem slučaju pomešamo sladkor z makom.

Slabo zapisan atenski bahač.

Ko so ga okoli sedeči gostje nadlego-vali z raznimi vprašanji, hoteč ga spravi-ti v zadrego, je Sokrat vstal, vzel kupo v roko ter zaklical: »Skromnost je naj-lepša človeška lastnost!« — in sofistu je zalila lice lahna rdečica.

NASIM SODELAVCEM

V zadnjem času se je nabralo toliko prispevkov, da bodo mogli šele počasi na vrsto, zato bo potrebno potrpljenje.

Urednik

Dim in veter

RADO

Dim in veter sta lovila se krog dimnika; zdajci kvišku sta skočila, zdajci k tlom sta šla.

»Čudno vaju je igranje«, dimnik se zjezi; »to lasanje in skakanje mi po godu ni.«

Pa sta se raztogotila, v njega šnila, glavo sta mu odgrobila in — izginila...

Pomenki

Dostikrat sem že povedal, da je treba pisati vse za tisk namenjene rokopise samo po eni strani lista, pa si nekateri moji ljubi mladi sodelavci tega ne morejo in ne morejo zapomniti. Ali je to tako težko?

Zgodi se često, da dobim rokopis, nad katerim bi obupal. Ne morda zaradi tega, ker je poln začetniških nerodnosti, ampak zato, ker razodeva po pisavi, obliki in vsem ostalem, da ni ga pošilja malomaren človek, ki ga ni prav nič sram take moje sodbe. Pa je v življenju oblika tudi še nekaj! In potem površnost! Pisne napake, opuščanje ločil itd., vse to dokazuje, da je bilo tisto pisanje zmetano na papir kar takole mimogrede, pa potem kar na hitro odposlano — uredniku. Bratci, življenje terja od človeka temeljitosti! Le človek, ki ustvarja s celo dušo, lahko nekaj ustvari. Mimogrede še ja-bolka ni mogoče sklatiti z drevesa.

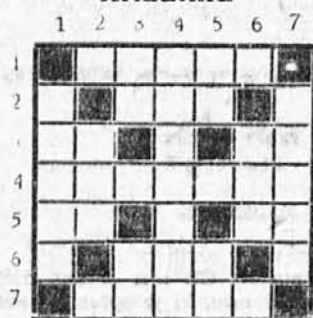
Mnogi mi pošiljate pesmi, vsi seveda v pričakovanju, da vam jih objavim in da boste že jutri slavljeni pesniki. Toda pri ogromni večini opažam, da ne poznate niti najosnovnejših pravil pesništva. Kaj je ritem, metrum, čista rima itd., ve le prav redko kdo. Onemu iz ljudske šole ali iz prvih razredov srednje tega ne morem zameriti, ampak tistim, ki bi po svojem študiju morali to že vedeti in znati, ni tako lahko odpustiti. O, če bi bil vaš profesor, potem bi »cveki« kar deževali.

Urednik

Ko se kragulj oglasi, pameten vrabec molči.

Modrijani in norci so samo izjeme v povprečnosti.

Križanka

Vodoravno: 1. potrdilo resnice, 2. drevo, 3. izraz iz elektrike, središče gibanja, 4. slovenska dežela, 5. pijača, 6. reka v Bosni, 7. kar dobi prijet zločinec v roke. **Navpično:** 1. domača žival, 2. izraz iz glasbe (tudi morská riba), 3. ruska reka, prisvajanje znanja, 4. tujka za udobno, 5. ploskovna mera, medmet, 6. organ človeškega telesa, 7. določilo življenja.

Rešitev zadnje križanke: Vodoravno: 1. Kranj, 2. oka, 3. raj, sto, 4. mr., on, 5. osa, one, 6. nos, 7. Malec. — Navpično: 1. Ormož, 2. ars, 3. roj, Ana, 4. ak, ol, 5. nas, ose, 6. ton, 7. lonec.

Rešitev zadnje uganke: rak

UGANKA

S krtom nič v sorodstvu ni, pa čeprav ime se zdi ji sorodno, ne s krtico: to boš trl si butico!

»Večernik«

za mladino

Leto 3

Maribor, 1. marca 1941

Štev. 9

PREDPOMLADANSKA

ČRTOMIR KOBANKO

Sonce više se dviguje, sneg po polju že kopni, konec naglo približuje zimi se, ki stran beži.

Kmalu razcvetijo logi, polja vsa ozelene, zopet bomo bosonogi odhiteli na steze.

Rajali, se veselili, sredi zelenih trat in ne bomo pozabili: le enkrat je človek mlad.

GLOSA K I. LETNIKU VZM

»Ob koncu leta moram kot urednik priznati, da je bolj kakor sem urejeval list jaz, urejevala list mladina sama.« **Ivan Potrč:** »Ob zaključku leta« (VZM, št. 52).

Ko je pričela izhajati mladinska priloga »Večernik«, se nihče ni stutil, kakšne važnosti bo ta poskus. Res: bil je poskus. Lahko da uspe, lahko da propade, saj mladinskih prilog imam Sloven-ciji precej. Toda VZM je ostal, in ne samo to: sedaj je gotovo najboljša mladinska priloga v Sloveniji. Zakaj, vprašamo? Prvi urednik, g. **Ivan Potrč**, se je postavil na stališče: »Mladina, ki bo pisala za mladino« (VZM, št. 1.). Tako smo dobili tedensko prilogo, ki jo je pisala izključno mladina sama. In v tem je odlika »Večernikove« priloge, če jo primerjamo z »Mladim jutrom« in »Mladim Sloven-cem«. VZM je postal pisan dokument, s katerim lahko izmerimo pomembnost najmlajšega rodu. Ni bil mrtvo skladišče proznih in pesniških prispevkov, ampak revija, v kateri je moči čutiti utrip in voljo prihajajoče generacije. Kakor je VZM pričel, tako so pričeli tudi »mladi«: od prvih negotovih korakov do samozaveštnih stopinj. Ako hočemo presoditi vrednost prvega (pa tudi drugega, kar

bo sledilo) letnika, se moramo ustaviti ob imenih, ki so nanizana od prve do zadnje številke VZM-a. Zaznali bomo, kako so rasli in napredovali, miselno kakor tudi pesniško. V prvem letniku so imena, ki so dala svojstven pečat VZM-u v letu 1939. Ogleдали si jih bomo in presodili vrednost in upravičenost njihovega dela.

Pri VZM-u je sodelovalo več imen. Sprva je urednik polnil stolpce sam in s pomočjo drugih (Ivan Potrč, Radivoj Reh-ar, Lev Tolstoj). Pozneje (št. 4, 5) se pojavijo prva imena (Mladi čitatelj, Karel Zadavec), ki pa niso ostala: pojavila so se in izginila, vendarle pa opogumi-la vrsto imen, da so pričela svoj »križev pot«. Srečamo Meškovo Jelko, Janka Ta-niča in Julija Simončiča. Toda to je bil šele začetek, in sicer bolj slaboten začetek, VZM je oživel v pravi bujnosti šele, ko je nastopil »triumvirat« Igor Samorod, Drago H. Car in Tinko Marec. Za tem so vstala nova imena: Edmond Müller, Slavko From, Marija Urbas, Vladko Kos in Milanovsky. Značilno je pri teh imenih, da je večina njih psevdonimna (Marec, Car, Milanovsky, Samorod). V poletju smo zasledili Stanka Pahiča, Adamiča, Lupšo, Momčila, Mariča in še nekaj bolj malopomembnih imen, ki jih ne bom

Zaščita podeželskih obrtnikov

Kljub poostrenim predpisom, ki jih zakon predvideva proti šušmarstvu, se šušmarstvo doslej še ni posrečilo omejiti, še manj odpraviti, pač pa se je v novejšem času radi nastalih razmer se razmahnilo tako, da je začelo že resno ogrožati obstoj legalnih obrtnikov.

Sušmarstvo cvete posebno na deželi, kjer so tla za tovrstno udejstvovanje ugodnejša kakor v mestih. S šušmarstvom se bavijo predvsem ljudje, ki niti nimajo potrebne strokovne izobrazbe za svojo obrt. Danes poznamo že šušmarje iz vseh mogočih poklicev.

V novejšem času se je mimo drugih pojavila zopet nova vrsta šušmarjev, o katerih doslej še ni bilo slišati. Odkar je bila elektrificirana dravska banovina, so si mnogi petičnejši posestniki začeli nabavljati posebne vrste hišnih mlinov. Ti mlini so zgrajeni po modernih principih ter imajo velik akcijski radij. Nič pa bi ne imeli proti temu, če bi si kmetije te mlina nabavljali res izključno za lastno potrebo, ker ne moremo biti nikomur nevoščljivi, če si upa s tem zboljšati svoj položaj. Dokazano pa je, da se s temi mlini šušmarji vsevprič kar na debelo. Tembolj je obsojanja vredno, da se s temi protizakonitimi posli pečajo osebe, ki bi jim zaradi njihovega ugodnega gmojnega položaja tega ne bilo treba. Ker lastniki ne plačujejo obrtnega davka, uporab-

ljajo pa po večini pavšaliran električni tok ter se vrhu tega brezdomno ne ozirajo na predpise o mletju pšenice, je jasno, da predstavljajo resno nevarnost v škodo poklicnih kmetijskih mlinarjev. To je tem lažje razumljivo, ker so ti preobremenjeni z različnimi dajatvami ter se morajo poleg tega strogo držati predpisov o mletvi žita.

Ker obratujejo lastniki omenjenih mlinov večinoma ponoči, jim je šušmarstvo težko dokazati, da si je že kar očito, da ne morejo porabiti toliko moke za lastno potrebo.

Z ozirom na to apeliramo prizadele obrtnike na pristojno oblast, da blagovoli posvetiti temu vprašanju prav posebno pozornost. Predvsem je treba brezpogojno ukiniti nočno obratovanje teh mlinov, kar bi bilo na mestu tudi iz tega razloga, ker se odjemalci električnega toka, ki ga uporabljajo za razsvetljavo, pritožujejo, da je razsvetljava slaba, kadar so v pogonu mlini, ki so na isti napeljavi. Tozadevno naj bi banovinske elektrarne kot lastnice električnega toka vzele iniciativo v svoje roke ter odvzele tok tistim, ki ga neupravičeno in prekomerno uporabljajo.

Pristojna obrtna oblast pa naj s primernimi ukrepi prisili te novečlene »mlinarje«, da se držijo v mejah zakonitosti, legalne obrtnike pa zaščiti pred tovrstno umazano konkurenco.

-jt-

Kako sadimo trto

Predno se spravimo na delo moramo pregledati zemljo ali se je že dovolj usedla, in da ni premokra. Čas si izberemo v marcu ali aprilu, če je vreme ugodno, če pa nam vreme nagaja, pa sadimo morda šele v prvi polovici maja.

Najprej si pripravimo cepljenke, ter jim prikrajšamo glavne korenine na kakih 10 cm, stranske pa na 5 cm, dolžine; rosno (vrhnje) korenine pa čisto odrežemo. Pogranje obrežemo na eno zdravo oko, le v kamenitem svetu in če sadimo v jeseni potem pogranje obrežemo šele spomladi.

Tako pripravljene trte pomočimo v mešanico napravljeno iz kravejke, ilovice ter vode, da se trte prej primeje. Pri kopanju jam se tudi mora paziti, da se jame res prav kopajo, ker se dostikrat dogodi, da se napravijo namesto jam pretnesne luknje v katerih se trs ne počuti dobro. Samo sajenje ali polaganje trt pa mora biti zelo previdno, ker dostikrat sadijo trto prepoševno. Poševno posajena trta začne čisto poganjati iz podlage, kar zelo škoduje rasti mlade trte in pri kopi jo lahko poškodujemo. Trto vtaknemo torej kolikor mogoče pokonci v jamo in sicer naj bo

spojišče ob robu jame poleg količka. Glavne in stranske korenine se enakomerno razgrnejo in trta se zaspije z mešanico

Napajanje molzne živine

Pitna voda ni le za ljudi, marveč tudi za živali važen pogoj za obstanek. Dogaja se večkrat, da je naša nezdružljiva pitna voda vzrok raznim živinskim boleznim, vsled katerih marsikatera žival pogine. Umen gospodar mora posebno na to paziti, da ne napaja z vodo, v kateri so gnile snovi. Take snovi pa voda navadno dobiva iz gnojšč, ki so preblizu nje; zato se pa ne more nikdar dovolj priporočiti, da naj bodo gnojšča kolikor mogoče bolj oddaljena od vodnjakov. Tudi toplina vode, ki jo živalna piše, ima velik vpliv na živinsko zdravje. Premrzla voda je živini vedno škodljiva, v prvi vrsti pa še molznim kravam, oz. živalim; zato se priporoča, da se po zimski vodi, katera se daje piti živini, primeša nekoliko tople vode. Tako ravnanje je veliko bolj priporočljivo, nego pa puščati vodo v hlevih, da se še tam ogreje, kajti v tem slučaju se voda rada vsmrdi in se navzame škodljivih snovi.

8-10 kg. zato imamo nalašč tako posodo, da damo gnojilo enakomerno.

Mešanec se pri spodnjem delu trte pritlači in jama se zasuje z zemljo, katera se mora pritlačiti, trto je treba naravnati in paziti na spojišče (ceplilno mesto). Koliko pa se moli trte iz zemlje, pa pokrijemo z rahlo zemljo 2 cm, na visoko, okoli sajenke se naredi kolobarček, ki naj zadržuje deževnico. Le to učinkuje ob suhi dokler se trta ne prime. Če je zemlja kamnita, se trta pokrije z rahlo zemljo, s peskom, z rahlim mešancem ali šoto.

Ako nam zmanjka mešanec za pognojitev

sadik ga nadomestimo z dobrim zrelim hlevskim gnojem. Jemljemo ga toliko kot mešanec. Toda neposredno se trte ne sme dotikati, ker bi ji mogla škodovati njegova jedkost. Korenine in podzemno delo zasujemo najprej z izkopano zemljo, nato šele nasujemo gnoj, nadalje se ravna kot pri sajenju z mešanico.

Ko smo posadili, se prekoplje potlačena zemlja z moliko prav globoko, da tako privoščimo trtam, da more nanje doiti učinkovita vlaga in zrak, paziti je treba, samo na kolobarčke okoli trt, da jih ohranimo. — P. R.

Pomladansko zdravljenje

Po dolgi zimi, se je radi pomanjkanja zelenjave v hrani, sonca in nezdravega vremena, nabralo v našem telesu obilno strupenih, telesu škodljivih, snovi. Vse te mora človeško telo izločiti. To delo pa nikakor ni lahko, zato moramo mi sami telesu pomagati, da bo delo opravilo res temeljito.

Naši pradedje in prababice so jemali za čiščenje krvi razna dristila, puščali so si kri, se obilo postili z namenom, da odstranijo iz telesa strupene snovi, okrepe in očistijo kri in tako preprečijo bolezen, ki stalno spremlja pomlad in jesen. Kneipp je predpisal v svoji knjigi mešanico čajev, ki jih moramo piti redno vsaj 4 tedne. Ako nastopijo med zdravljenjem razne motnje, kot driska, izpuščaji, kar pa je le znak, da zdravilo učinkuje, prejemamo za 10-14 dni, nato pa zopet nadaljujemo z zdravljenjem.

Zdravilni sokovi v rastlinah, pomagajo človeškemu telesu v boju zoper škodljive snovi, čistijo kri ter mu dovajajo železo, apno, fosfor itd., same snovi, ki jih telo nujno potrebuje. Največ zdravilnih sestavin dobimo spo-

mladi v mladih rastlinah, ki so polne življenja. Te dobro čistimo, zmečkamo v skodelici in stisnemo sok skozi čisto platno; sok pijemo z medom, sladko vodo, vinom, itd., ki smo mu ga dodali neposredno pred uživanjem. V ta namen rabimo zelo uspešno tele rastline: pelin, tavžentroz, regrat, lapuh, kopriva, penuša, kislica, rman, petršilj, špinača, pljučnica, jetičnik in endivija.

Sok pijemo (le odrasli) zjutraj na tešče, tako da jemljemo prvi teden 1 žlico, drugi teden dve itd., da pridemo do 6-10 žlic dnevno. Zdravljenje naj traja 6-10 tednov.

Med zdravljenjem jemajmo čim več sočivja, zdržimo se alkohola in nikotina. Po Kneippu imamo tudi čajno mešanico suhih rastlin, ki jo pijemo 4 tedne.

Sestava: Kadulje 10 g, preslice 20 g, koprive 20 g, rožmarin 10 g, brin. jag. 20 g, krčnic 20 g, rman 10 g, trpotec 20 g, tavžentroz 20 g, pelin 15 g.

Čaj pijemo trikrat na dan, zjutraj, opoldne in zvečer 1 uro pred jedjo. — nn

Napačno gnojenje sadnega drevja

Ker gnojja v gospodarstvu vedno primanjkuje, je v prejšnjih časih le malokdo tudi sadnemu drevju gnoji. Sadje takrat pri nas tudi ni imelo take gospodarske vrednosti kakor jo ima dandanes, ko se lahko v dobrih letinah tudi iz naših pokrajin toliko in toliko sadja razpošlje na vse strani. Z ozirom na to dejstvo so mnogi gospodarji svoje nazore glede gnojenja sadnemu drevju spremenili, zato opažamo zlasti v jeseni in spomladi, da tudi kmetijski sadjarji svojemu drevju gnojijo — žal pa ne vselej pravilno in koristno. Ena glavnih napak, ki jo naredi v tem oziru, je ta, da gnojja ne spravijo pri starejšem drevju na ono mesto, kjer bi koristilo, to je, dalo hrano lačnemu drevesu. Namesto, da bi pod drevesno krono tako daleč, kakor segajo okrog drevesa veje, izkopali primerno globok jarek in

vanj zakopali gnoj, ga naložijo navadno tik debela, v dobrem mnenju, da so drevesu izkazali dobroto; ne pomislijo pa pri tem svojem početju, da pri tem načinu gnojenja one nežne korenine, ki srkajo hrano, ne bodo nikoli deležne dobrote, ki jo je namenil gospodar drevesu. Neki sadjarski veščak je tako ravnanje neizkušenega sadjarja primerjal gospodaruju, ki je svojemu psu privezal na rep klobaso. Kako je ta revež skakal in se vrtel, a klobase žal ni dosegel!

A. Kosi.

ČE GLOJE KRAVA JASLI

ni to razvada, ampak nasledek bolezni vsled motenega prebavljanja, ki jo povzroča pokvarjena ali slaba hrana, kislo seno ter sploh krma, kateri manjka fosforovokislega apna. Z rednim dodajanjem tega apna se glodanje jasl pri govedu odpravi.

omenjal v tem bežnem pregledu. Ako pogledamo v III. letnik, opazimo, da v njem ni več imen iz prvega letnika — iz izjemo Stanka Pahiča. Prve plodove začetnega pisanja v VZM-u lahko kmalu ugotovimo in zasledimo v drugih prilogah, oziroma revijah, tako v »Mladem jutru« (Pahič, From, Samorod, Müller, Kos), v »Slovenski mladini« (Marec), »Večerniku« (Samorod, Marec, Kos) in v »Mladem Prekmurcu« (Kos).

Najprej si bomo ogledali vezano besedo. Po začetniških, »sholastičnih« pesmicah »Mladega čitatelja« (Cujte zvoniti ... VZM, 4) smo brali pesmi Draga H. Carja. Njegove pesmi so bolj lirčne impresije, strogo vključene v obliko, toda brez potrebne besedne privlačnosti. Iz njih diha Prešeren in včasih Gregorčič (Pastirček Peterček, VZM, 10; Jurček in sreča, VZM, 13). Pesnika močne, sugestivne besede, toda preveč prozaične misli, srečamo v Milanovskem (Klici, VZM, 12; Mamon, VZM, 50; Vojak, 52); njegov veliki vzornik je Zupančič, miselnost pa nekoliko Tagore. Za tema dvema imenom je sledil vodilni pesnik VZM-a v letu 1939, Vladko Kos. Združil je svojo lirčno naravo z močno, sicer otožno besedno izrazno silo, vendar pa je v svojih pesmih nekoliko preveč ohlapen in površen. Med najboljše pesmi lahko štejemo neskrbno študentovsko »Pot v šolo«, čudovito impresijo »Rdeči cvet«, nato »Eno rožo« in »Mlin ob Muri« VI. Kos je sicer pesnik, ki se oklepa starih form, vendar je dober impresiven lirik; njegove prigodne pesmi pa so slabe (»Mati«, 9. oktober). Sledje malopomenb na imena, kot Stanko Pahič, Alojz Gajšek, Roman Kralj, Julij Simončič in Vida Munihova. Pesnika velikega formata srečamo v Edgarju Lupši (»Večere«, VZM, 27; »Božji potniki«, VZM, 30); po pričujoči izrazni moči spominja na Milanovskega, oziroma Zupančiča. Lupša je lirik, ki se rad izživlja v velikih, skoro demonskih primerah; zato njegovi verzi zapuste velik vtis več po drznosti igrivosti besed, kakor po medlejši lirčni noti. Na koncu še omenim Tinka Marca (»Beseda«, VZM, 22; »Delavci«, VZM, 23; »Glosa«, VZM, 24 in VZM, 43). Njegove pesmi so precej prozaične, brez tistega lirčnega nastroja, ki je potreben pravega pesniku. Njegov osrednji problem je ali pesem o »idealiziranem študentu« (na pr.: »Glosa«), ali pa solzavo-pateitična socialna pesem (»Delavci«). Po-

nekod se izgublja v gostobesednem igračkanju (»Beseda«).

Kakor je bila pesem bolj bežna zvrst VZM-a, je bila proza njegov glavni steber. Jelka Meškova je prispevala prvo prozo (»Ranjena srca«, VZM, 5). Njena beseda je pač »ženska«, torej nedoločna in včasih neprijetljiva. Meškova se včasih spusti v solzavost (»Moj Belkoz«, VZM, 13). V tem jo je posnemal tudi Janko Tanič v svojih impresijah (»Ko sem ležal bolan ...«, VZM, 6; »Povodni mož«, VZM, 7), ki pa je kmalu utihnil. Tudi Karel Zadravec (»Samotar«, VZM, 7-10) je kmalu utihnil; njegova proza se skuša z avanturami in podobno šaro. Dva izrazita socialna prozasta sta bila Marija Urbasova in Slavko From. Slavko From je dober opazovalec (»Podoba iz predmestja«, VZM, 10), Marija Urbasova pa poleg tega (»Predmestje«, VZM, 15; »Ogrlice«, VZM, 8) fina oblikovalka predmestnega življenja, ki zna povezati zgodbo s primerno žensko čustvenostjo. Edmond Müller je prinesel v VZM nove poglede in novo snov. Njegova na pol lirčna, na pol epična narava se je izživljala sprva v čustvenih meditacijah (»Smrt zmagovalk«, VZM, 9; »Oče«, VZM, 18), pozneje pa je prekoračila meje realnega sveta in opisovala svet fantazij (»V areni«, VZM, 14; »Zaklad v Zmajskem jezeru«, VZM, 15). Müller je opisovalec velikih dogodkov. Njegovi spisi dehte po težkih moralnih odločitvah in napetih dogodkih v slogu »indijanarice« (»Rdeči peteline«, VZM, 25; »Slovani ...«, VZM, 21).

»F. F. (šer) ml.« nas prvi popelje v šolo (»Ena šolska ura«, VZM, 12) in globoko psihološko poda eno šolsko uro. Četudi je F. F. ml. objavil samo to črtico v VZM-u, je njegovo ime eno izmed najboljših v letniku 1939. Tinko Marec je eden najizrazitejših prozastov v VZM-u, četudi se je precej bavil s pesmimi. Njegov slog je stvaren, mestoma prepričljiv in dognan. V nekaterih prozah se bavi s socialnim problemom (»Zapuščeni otroci«, VZM, 7; »Velika kaznilnica«, VZM, 40), ki pa ga »napihne« do patetičnosti in s tem ponaredi življenje. Zanimanje za študenta oziroma otroka je pri Marcu veliko. Njegovo realistično, mestoma psihološko gledanje je prepričljivo in prijetno (»Nasip«, VZM, 15; »Ura«, VZM, 20; »Dejanje«, VZM, 31), toda ponekod bombastično (»Popravni izpit«, VZM, 26). Črtica »Solar Janez« (VZM, 22) je po

svoji psihološko dognani obdelavi in umirjenem slogu poleg Samorodove »Ene ure francoščine« najboljša črtica ne samo v I. letniku, ampak v vseh treh (VZM, 1939, 41). Socialni problem zanima tudi Iga Adamiča, ki pa ga ne zmoro tako

dognano kot na pr. Urbasova (»Za kruhom«, VZM, 38). Nekoliko boljše je v čustvenih impresijah (»Človek s ceste«, VZM, 26; »Domotožje«, VZM, 51). (Dalje prihodnjič!)

SLOVO

LEA RIŽNAR

Hladna jesenska noč je bila. Iz temne ulice majhnega podeželskega mesteca se je utrnilo dvoje šibkih postav ter hitelo proti mrčnatemu kolodvoru. Ob poti je tekkel majhen potček in tiho žuborel, kot bi se bal, da prebudi dvoje bitij iz globokega premišljevanja. Drevesa so tajinstveno šumela. Listje, med katerim je vela lahna sapica, je šušljalo, da se jima je dozdevalo, kakor da se pogovarjajo duhovi. Tiho sta stopala tesno drug ob drugem brat in sestra. Večkrat se je eden izmed njiju plašno ozrl, kot bi se bal strahotnih senc, katere sta metala na vse strani rahlo se zibajoča drevesa.

Hitro sta se bližala kolodvoru. Takrat je pretresel ozračje vse tihe doline oster žvižg lokomotive, ki je naznanjala, da kmalu privozi na kolodvor. Strašno jima je domeval v srcih ta mrzel glas, ki gre skozi mozeg. Ob tem ostrem žvižgu se je zdrnil brat, ki je spremljal svojo sestro na kolodvor, da se odpelje nekam daleč, daleč, v njemu skoraj popolnoma neznan dežel. Sklonil se je k njej in ji rekel z glasom, kateri je razodeval vso bol srca brata do edine sestre:

»Ivana, zakaj greš? Ali ti je res treba iti? Mar bi ostala doma, pri nas, kjer je vendar tako lepo!«

»Moram, moram, so komaj slišno šepetale dekletove ustnice, »moram! Ali me slišiš? Ne prestanem niti trenutka več doma, moram oditi za kruhom!«

Mislil ji je še braniti, a te besede so silovito delovale nanj. Medtem sta prišla na kolodvor. Vlak je privozil. »Ljuto-mer!« se je razlegel v tihi noči zategel in nekoliko pojoč glas zaspanega sprevodnika. O, vlak, zakaj si že prišel? Prehitro je prišla ura ločitve.

»Z Bogom! Bodi srečna!« ji je rekel s tihim glasom brat.

»Z Bogom!« mu je odgovorila sestra skozi solze. »Odpusti, da grem. A ne morem drugače! Morda se zadnjič vidiva!«

Zadnjič? Zadnjič! Kako strašno zapeče oba ta edina beseda. Ali je to mogoče? Ali se res več ne vidita?

»Prosim vstopiti! Odhodi!« se oglasi sprevodnik. Poslednji stisk orke in vlak že drvi naprej.

V oddelku tretjega razreda sloni ob oknu dekle. Zadnjič gleda svojo rodno deželo, da si jo vtisne v večen spomin. Zadnjič se pelje skozi svojo domovino. »Zadnjič, zadnjič«, odmeva v njenem srcu. »Zad-njič, zad-njič«, ropoče vlak. V grlu jo duši. Jokala bi, toda ne more. »Zadnjič, zadnjič, mrmra skozi stisnjene zobe ob mrčnatem, tišem kolodvoru brat in gleda za vlakom, ki mu je pravkar odpeljal edino sestro v tujo deželo, ki je pogoltnila že toliko žrtev.

Skromnost

MARJAN BRACKO

Grški filozof Platon je priredil nekoč slavnostno pojedino. Njegovemu povabilu so se odzvali mnogi sofisti in modrijani, med zadnjimi tudi Sokrat.

Njegovu mestu je brez povabila zasedel neki sofist, čeprav mu je bil določen prostor med njemu enakovrednimi možmi.

Pravkar se je pričel svečani »Proskinezis«, ko se odpro velika, z zlatoni, srebrom in slonovino okovana vrata, in na pragu se pojavi Sokrat.

Vsi navzoči spoštljivo pozdravijo čislane modrijana, ki ga je delfsko preročijše imenovalo za najmodrejšega tedanje dobe.

Sokrat vstopi in prijazno odzdravi kot običajno. Toda strežnik, ki ni vedel, da je častno mesto določeno zanj, mu je ponudil sofistov prostor.

Sokrat ga je molče in navidezno zadovoljen sprejel, čeprav je vedel, da sedi na njegovem mestu razglašen in povsod

Zanimivosti

Črni bonboni za moške

„Kaditi prepovedano! Poskusite z žvečenjem tobaka!“

Pred dvemi, tremi stoletji je bilo nošanje tobaka velika moda, ki pa je v prejšnjem stoletju močno popustila. Prišle so cigare, nato še cigarete. Istočasno pa je jela rasti potrošnja tobaka za žvečenje (čikanje).

V orientalski mitologiji je igralo žvečenje tobaka pomembno vlogo. Podobno je tudi pri Indijancih v Severni in Južni Ameriki, pri črnih ter zlasti pri Kitajcih. Kitajska je n. pr. že leta 1012 izvažala tobak za žvečenje.

Razen mornarjev žvečijo tobak sportniki vsega sveta, tehniki, kemiki itd. Največ žvečijo tobak ondi, kjer je kajenje prepovedano, v raznih tovarnah, laboratorijih, prostorih z vnetljivimi snovmi itd. »Kaditi prepovedano! Poskusite z žvečenjem tobaka!«, tako se glasi pozivi v nekaterih tovarnah ali delavnicah. Kdo bi se torej — če že ne more vzdržati brez tobaka! — ne lotil žvečenja, kdo bi ne posegel po žvečilnem tobaku, ki ga ponekod pridelujejo v obliki črnih bonbonov za moški spol.

V Evropi se namreč ni moglo razširiti žvečenje gumija, ki je v Ameriki tako priljubljeno. Žvečilo tobaka trdijo, da je žvečilni tobak izredno okusen, saj se prireja s samimi izbranimi dodatki, deluje na živce pomirljivo, blaži žejo, povečava tek ter pospešuje prebavo. (»Omaka«, v kateri prirejajo tobak za žvečenje sestoji iz ruma, vode, anisa, neke vrste sladkorja, korintskih korenin itd.)

Žvečenje tobaka se je v Evropi naj-

bolj udomačilo v Nemčiji, zlasti zadnja leta. V starem mestu Nordhausenu je okoli dvajset velikih tovarnov za predelavo žvečilnega tobaka, ki zaposlujejo okoli 5000 delavcev. Dnevno izdelajo 160 kilometrov žvečilnega tobaka, t. j. predenega tobaka. Nekateri teh tovarnov so bile ustanovljene že 1816-17, bile pa so pred leti popolnoma modernizirane. Tu dan za dnevom predejo tobak za žvečenje. Pred prejo tobačne liste zmehčajo, jim odstranijo rebra, nato pa jih namakajo

ter konzervirajo. Šele nato jih predejo in sušijo. Tobak za žvečenje izdelujejo v klobasah, zadnja leta tudi v obliki črnih kroglic, ki jim pravijo »bonboni za moške«.

Začetniki v žvečenju ne dobijo takoj najmočnejšega tobaka, ampak se privajajo na »božjo travico« postopoma. Tvor-nice izdelujejo radi tega več vrst žvečilnega tobaka, in sicer »zelo blago vrsto« itd.

Zima v planinah

V doline polagoma vdira pomlad s svojimi oživiljajočimi krili. Še malo pa se bo popje razpočilo. Pokrajina se bo odela v sveže zelenilo, posuto z milijoni cvetov. Gori v planinah pa je tačas še zima, tiha, trda, prelepa. Dva svetova v istem času. Dolinci, ki jim je bilo premalo zime in snega, si spet zadenejo smuči na rame, pa hajd v planine! Dva, tri, štiri metre snega, zimsko kraljestvo, da mu ni para, brez meja, tu vladata sonce in sneg, do kler se tudi v planine ne priplazi pozna pomlad.

Kdaj je žena lepa?

KAJ PRAVITA STARI »ŽENSKI LEKSIKON« IN »ŽENSKI KATEKIZEM«

Kdaj je žena zares lepa? Če presodimo ideale lepote iz prejšnjih časov, lahko ugotovimo, da so bili tozadevno nazori o idealu lepote kaj različni. Vsaka doba je imela svoj tip lepote.

V »Ženskem leksikonu«, ki je izšel leta 1715, beremo: »Lepota je dopadljiva, zunanja pojava in nadvse ugodna dispozicija ženskega telesa, ki izvira iz pravilne proporcije, velikosti, števila in barve udov ter lastne politure in umetnega popljševanja, kar vse je dano ženi od Boga in prirode, da bi se tako njena lepota čim bolj povečala.« Po sodbi pisca ŽL je dal Bog lepoto samo ženi. »Predvsem mladost, srednje postavo in srednji obseg. Ne preveč suha, ne predebela. Potrebna je izrazita barva las: bela, rumena ali črna. Skozi belo kožo morajo sijati modre žilice. Čelo mora biti visoko in vedro, oči ljubke in ognjevit, usta

majhna in lepo oblikovana, zobje beli in enakomerni, vrat dolg in slonokoščene barve, noge proporcionalne, majhne in ozke, na licu pa mora biti ljubeč nasmeš.

Komaj sto let nato se je okus in ideal ženske lepote že temeljito izpremenil. »Ženski katekizem«, ki je izšel leta 1818, pravi, da mora biti žensko telo polno in nekoliko rejeno. V Napoleonovi dobi so se torej ogrevali za polna telesa. Nežni spol se je posluževal najrazličnejših sredstev, da bi dosegel zaželeni ideal. Danes so v navadi shujševalne kure, takrat so žene delale odebeltvalne kure. V »Ženskem katekizmu« pravi pisec: »Keža mora imeti lepo barvo, ne sme biti posuta s pegami, ampak čista, blesteča in nežna. Bleda lica so zelo zaželena. Če hočete imeti blede polt, jejte kredo, račje oči, škrob in pijte ocet. Čelo mora biti visoko. Če imate nizko čelo, si poruvajte prednje čope las.«

— Natak, prinesite mi piščančka, toda čim mlajši mora biti!
— Gospod, ali vam smem prinesiti lajce?

H. G. KERNMAYR:

Razočarano prijateljstvo

Elza je imela dobro prijateljico. Sama je večkrat rekla, da je to celo njena najboljša prijateljica!

Nekega dne je prišla ta njena dobra prijateljica na kavo. Elza ji je povedala, da mora za tri mesece odpotovati.

— Toda kaj boš storila s stanovanjem? vpraša Ida. Elzina najboljša prijateljica.

— Moj Bog, ostalo bo prazno, dokler se ne vrnem!

— Ah to je sijajno. Saj veš, da se jutri selim iz sedanjega stanovanja. Ali bi ne mogla stanovati v tvojem stanovanju, dokler se ti ne vrneš?

— Elza, ki je imela že po naravi mehko in dobro srce, ji pravi: — Seveda, kar iz-

voli!

— Hvala ti! Vedela sem, da si moja dobra prijateljica. Kako pa kušiš v stanovanju?

— S premogom, kajpada.

— No, hotela sem reči, kje imaš premog?

— Spodaj, v kleti, seveda!

— Au, kako neprijetna zadeva, verjemi mi, Elza. Ali bi ne mogla naročiti, naj mi ga za jutri nanosijo v stanovanje?

— Toda zakaj?

— Kuriti moram vendar!

— Ah, tako... da, da.

Ida vstane in stopi v sosednjo sobo.

— Pisalno mizo bom prestavila v drugo kot. Saj dovoliš? Klubsko garnituro bi dala v drugo sobo. Nikar se ne jezi. Elza, ali tudi posteljo bi rada prenesla drugam. Veš, jaz raje spim na kauču. Telefona se seveda tudi lahko poslužim? Saj ves mesec nimam več ko pet do šest razgovorov. Ti menda nisi tako malenkostna, kajne?

— Ne, Elza prav zares ni malenkostna!

— Prosim, izvoli!

— Kaj pa plinski štedilnik? Ali je v redu?

— Da.

— In posodo tudi lahko uporabljam, kajne?

— Da.

— Če bi slučajno prišli gosti, povej mi, kje imaš boljše čaše in krožnike ter sre-

brni pribor?

— Toda, Ida, gostov vendar ne moreš povabiti!... Jaz sem vendar... Če bi izvedel moj zaročenec...

— Ah, seveda, tvoj zaročenec! Mar ne odpotuje s teboj?

— Ne, on ostane tu.

— Sijajno, Saj dovoliš, da ga česče povabim?

Elza je bila zaprepaščena: — Kaj želiš?

— No, da bi pač večkrat povabila tvojega zaročenca Pavla. Midva se uamreč izvrstno razumeva. Saj vendar ne boš dopustila, da bi se moral revež tri mesece dolgočasiti?... Sicer pa, kdaj odpotuješ?

— Jutri zjutraj!

— Škoda, — vzkligne Ida.

— Zakaj vendar škoda?

— No, veš, tako rada bi se že kar danes vselila.

— Zakaj? — vpraša Elza.

— Danes sem namreč židano razpoložena. Pa tudi tvojega Pavla bi že kar noč povabila na večerjo.

Elza vstane in odpre vrata na hodnik. S kletnjo roke, ki je vsakomur znana in razumljiva, pozove prijateljico, naj takoj zapusti stanovanje. Tako daleč pa prijateljstvo ne seže!

Ida pa je še isto popoldne pripovedovala v družbi svojih prijateljic, kako je bila spel razočarana. Sodila je, da je imela v Elzi zares dobro prijateljico.

— Ne, saj ne veste, kako sebična je ta Elza, — je skoraj v solzah zaključila svoje pripovedovanje v krogu mestnih prijateljic.

Nočni obisk

pri zdravniku

Komaj je zdravnik zaspal, že je nekdo potrkal na vrata. Prebudil se je, odprl okno in vprašal neznanca, kaj želi.

— Gospod doktor, koliko računate, če obiščete nekega bolnika, ki je oddaljen odtod približno tri kilometre?

— Tri dolarje. To je moj navadni honorar.

— Izvrstno. Prosim, pojdite takoj!

Zdravnik se je oblekel, napregel svojega konja in že oddrta z neznanecem v označeno smer.

Ko sta dospela na mesto, potegne neznanec iz žepa denarnico in izroči zdravniku tri dolarje.

— Kaj pa bolnik? — ga vpraša zdravnik.

— Saj tu ni sploh nobenega bolnika, — je ravnodušno odgovoril neznanec. — Na vas, gospod doktor, sem se obrnil radi tega, ker so zahtevali izvoški za to pot pet dolarjev. In ker ste bili vi cenejši, sem si izbral vas, da ste me popeljali domov.

Verdi razbija šipe

Verdi se je globoko zamišljen sprehajal po milanskih ulicah. V roki je vrtel palico in nenehoma buljil v tla. Nenadoma mu zdrsne palica iz roke ter zleti v ioku v bližnje okno in na tisoče koscev razdrobi šipo.

Ko bi trenil je stopil pred Verdija lastnik in zahteval dve in pol lire odškodnine. Verdi mu brez oklevanja ponudi pet lir. Ker pa oškodovanec ni imel drobiža, je jel mencati pred skladateljem Verdi ga nekaj časa posluša, nato pa dvigne palico ter razbije še eno šipo. »Zdaj bo račun točen, kajne?« pravi Verdi in nadaljuje pot.

Stroj za izdelovanje smučk

Iz Švedske poročajo, da je izdelal neki inženjer avtomatični stroj, ki izdelava v eni uri do 200 smučk standardne velikosti in oblike. V tej zvezi so že pričeli graditi veliko tvornico, ki bo v masah izdelovala smučke za vojsko in civilno prebivalstvo. Verjetno bodo skušali Švedi plasirati avtomatično izdelane smučke tudi na tujih trgih, tako da se Evropi obeta, da bo v doglednem času vsak Evropejec smučal.

Nogometne žoge za vojne ujetnike

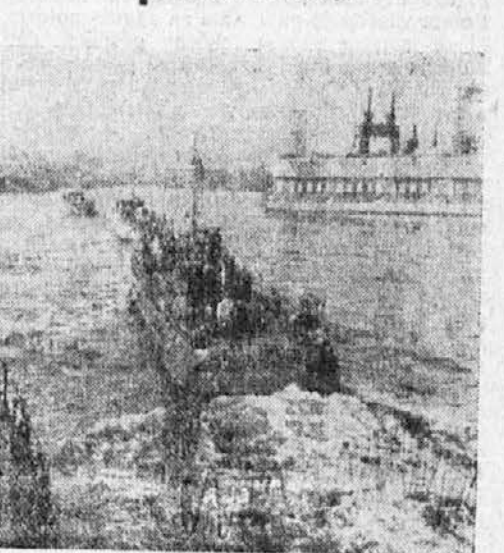
Generalni komisar za telesno vzgojo in sport v Vichyju je izdal nalog, naj pošljejo francoskim vojnim ujetnikom v Nemčijo večjo količino nogometnih žog, teniških reketov in žogic ter razne sportne predmete. Pošiljke bo posredoval ameriški Rdeči križ.

50.000 slovaških delavcev bo v kratkem odpotovalo v Nemčijo, kjer jih bodo zaposlili v raznih obratih in industrijah. Po dogovoru med Slovaško in Nemčijo bodo slov. delavci uživali iste pravice kot italijanski, t. j. mogli se bodo posluževati vseh dobrin Nemške delavske fronte kot delavci-gosti.

Francoški radio že več dni poziva francoske delavce, stare od 20 do 30 let, naj se nemudoma javijo na delo v premogovnikih v severni Franciji.

Angleški industrijalci so potom vojvodinje Kentske izročili grškemu narodu 1 milijon tablet proti pljučnici v vrednosti 5000 funt šterlingov.

V nizozemskem pristanišču

Prihranite 80 odstotkov tekočega goriva!

Viktor Princ / Dieslov motor s plinskim pogonom „Plintek“

Ravno v tem času opazimo, kako važno je ustvariti si vsestranske možnosti pogona avtomobilskih motorjev — najsi bo bencinski ali Dieslov motor — z različnimi vrstami goriva. Četudi smo v zadnjih letih v tem oziru zaznamovali napredek, rezultati teh del še niso v vseh ozirih zadovoljivi, kajti problem se nahaja še vedno na razvojni stopnji.

Preskrba tekočega goriva za pogon motorjev je danes posebno pereča vprašanje, kar je dovedlo do tega, da smo se začeli baviti z rešitvijo vprašanja, kako omogočiti tudi Dieslovim motorjem

menjajoči pogon s tekočim in plinskim gorivom,

slično kakor je to že mogoče pri bencinskih motorjih brez posebnih predelav motorja in večjih stroškov za preureditev.

Pri bencinskih motorjih se uporabljajo z do brim uspehom že dalje časa razna plinska pogonska sredstva. Predelava od tekočega pogonskega sredstva na plinsko se da tu izvesti brez vseh težkoč, na razmeroma enostaven način, ker so

pogonski plini radi svoje visoke točke samovžiga za bencinske motorje posebno prikladni.

Nasprotno pa obstajajo težkoče njih uporabe pri Dieslovih motorjih radi visokega oktanskega števila in s tem slabega samovžiga. Poleg tega obstaja težkoča pri uvajanju plina z obtoječinami napravami v motor. Najenostavnejše bi bilo, spremeniti Dieslov motor z zmanjšanjem kompresijskega razmerja in prigraditvijo električne vžigalne naprave — v plinski motor, pri čemer bi namesto vbrizgalne šobe prišla vžigalna svečica in bi se ta motor kot vsak bencinski motor poganjal lahko s plinom. To predelavo so poskušali pri nas in v inozemstvu. Pokazalo pa se je, da je vgraditev električne vžigalne naprave in predelava cilindrske glave motorja jako draga in nepriljudna. Razen tega je treba kompresijsko razmerje tako zelo znižati, da pogon motorja po Dieslovem sistemu ni več mogoč in se motor ne more brez zopetne predelave poganjati s tekočim gorivom, kakor je to mogoče pri bencinskih motorjih, ki so preurejeni na pogon s plinom in se dajo vsak čas poganjati tudi z bencinom.

Pogon Dieslovih motorjev je pa brez nadaljnjega mogoč s postopkom za pogon Dieslovih motorjev s plinom po sistemu, ki sem ga razvil in praktično dolgo časa preizkušal. Ta postopek imenujem »Plintek« postopek in obstoji v tem, da

motor zgoščuje kakor pri bencinskem motorju zmes zraka in plina,

ki se vžiga tik pred gornjo mrtvo točko bata potom male količine tekočega goriva, ki ga dovaja vbrizgalna Dieslova motorja. Vžig tega tekočega goriva se vrši ravno tako kot pri Dieslovem postopku potom visoke zgošče valne temperature. V principu se vrši zgorevanje tu po postopku bencinskega motorja (Otto motorja) pri čemer nadomešča vžigalno svečo mala vbrizgalna količina tekočega goriva. Regulacija obratov motorja se pri tem ne vrši kot pri bencinskem motorju potom množine vsesane zmesi, ampak potom sestavine zmesi; pri vseh obtoječinah motorja ostane količina vsesane zmesi enaka, le njena sestavina se spreminja in je bogatejša ali siromašnejša na plinu. Radi tega je tudi razumljiv boljši učinek tega postopka, ki se približuje onemu Dieslova motorja.

Oktansko število običajnih plinov leži nad 100, tako da je dana možnost poganjati motorje po tem postopku tudi z visoko kompresijo. Radi načina vžigavanja potom tekočega goriva se točka samovžigov plinskega goriva v primeri s pogonom z vžigalnimi svečami pomakne mnogo višje, tako, da se lahko pri tem uporablja

isto kompresijsko razmerje kot ga imajo običajni Dieslovi motorji.

Naprava, ki je potrebna za preureditev Dieslova motorja se je ničemur ne razlikuje od one za pogon bencinskih motorjev s plinom. Plin, ki je komprimiran v jeklenkah, se reducira na potrebni nizki tlak in dovaja motorju potom posebne mešalne naprave. Pri uporabi generatorskega plina se ta na sličen način dovaja motorju kot pri bencinskih motorjih. Sofer ali upravljač motorja uravnava mešalni ventil s pedalom ali ročnim vzvodom, ki je odključen od Dieslova vbrizgalke. Potrebno

količino tekočega goriva za vžiganje uravnava uravnavalec nizkih obratov,

ki deluje enako kot pri Dieslovem motorju. Potom vzvoda je pa možno za zagon motorja, ki se izvrši s samim tekočim gorivom, dati motorju polno količino tekočega goriva preko vbrizgalke. Za prosti hod motorja skrbi zopet uravnavalec nizkih obratov in pri tem teče motor s samim tekočim gorivom.

Pri preureditvah Dieslovih motorjev na pogon s plinom se je dosedaj pokazalo, da motorji z direktnim vbrizganjem lahko obdržijo svojo obliko eksplozijskega prostora, ne da bi pri tem nastale težkoče. Pri motorjih s predkomoro, ki imajo navadno tudi višjo kompresijo znižati na 15:1. Najlažje se to doseže presijo znažati na 15:1. Najlažje se to doseže z vgraditvijo debelejših tesnilne plošče med cilindri in glavo motorja. Tudi pri motorjih z ogrevalnimi svečicami se morajo iste odstraniti ter kompresijsko razmerje prilagoditi onemu, ki zadošča lastnemu vžigu vbrizganega tekočega goriva. Pokazalo se je namreč, da te svečice pri plinskem pogonu v najkrajšem času zgorejo.

Pričel sem že novembra 1939. preurejati

avtomobilske Dieslove motorje na pogon s plinom, kateri so prevozili medtem že nad 40.000 km. V tem razdobju so bila vozila stavljena v redni promet ter opravljajo ravnotako redno svojo službo kot prej pri pogonu s samo nafto.

Posebno pri višjih brzinah tečejo motorji popolnoma zadovoljivo.

Moč motorja je skoraj ista in če dovajamo nekaj več nafte — precej večja, ker ima Dieslov motor okrog 50% odviška zraka, ki se sedaj koristno izrabi. Posebno prijetno je, da kajenje izpuha sedaj popolnoma izostane.

Tekom časa se je pokazalo, da zadostuje 20% normalne porabe tekočega goriva za vžiganje. V mestnem prometu sem ugotovil 25% tekočega goriva in 75% plinskega goriva, tako, da je prihranek tekočega goriva nad 75%, kar se nadomesti s plinom. Posebno se obnese ta postopek tudi radi tega, ker je mogoče izmenoma obratovati s plinom ali nafto. V slednjem primeru je treba priključiti samo pedal akceleratorja na Boschovo vbrizgalko in prekiniti dovod plina.

Delal sem poskuse na preizkuševalnici na Dieslovem motorju MAN D 0530, zmogljivosti 80 Ks s kompresijskim razmerjem 1:15. Poskusi so se izvršili z zemnim plinom in surovim oljem specifične teže 0,861.

Ta motor je obratoval brez vsake spremembe na konstrukciji. Prigraditi je bilo treba le pripravo za mešanje zraka in plina, kakor pri vsakem bencinskem motorju. Posebna karakteristika tega motorja je visoka številka odviška zraka, ki je v nižjih obratih 1,7 in pri visokih obratih motorja, pri 1900 obr.-min 1,35. Ta odvišek zraka se je koristno izrabil, tako, da je dosegel motor celo nekaj večjo

zmogljivost kot pri Dieslovem pogonu. Radi visokega indiciranega učinka tega motorja je bilo tudi pri daljši maksimalni obremenitvi motorja mogoče doseči 80 Ks. Iz tega se da sklepati, da je specifična poraba toplote mnogo manjša kot pri Dieslovem pogonu. Pri 80 Ks 1900 obr.-min je bila specifična poraba toplote pri »Plintek« pogonu 2500 Kkal-KSh napram 2950 Kkal-KSh pri Dieslovem pogonu.

Delež nafte, ki je bil potreben za vžiganje, je znašal 20% normalne porabe.

Pokazalo se je nadalje, da specifična poraba toplote z zmanjšujočim se razmerjem deleža nafte pade in doseže pri 20% svojo najnižjo točko. Čim manjši je delež nafte, tembolj se karakteristika motorja približuje bencinskemu motorju.

Prednosti »Plintek« postopka so:

1. Predelava vsakega štiristektnega Dieslova motorja je mogoča po strokovnih močeh v zelo kratkem času in v vsaki delavnici.
2. Motor obdrži svojo prejšnjo zmogljivost po Dieslovem postopku.
3. Vozilo lahko takoj obratuje tudi s tekočim gorivom.
4. Motor obdrži svojo vbrizgalko, porabi pa samo 20 — 25% datodanega množine tekočega goriva.
5. Motor obdrži dobre lastnosti Dieslova motorja.
6. Mnogo nižji obratovalni stroški radi znatno nižje cene plinov.
7. Iz gornje obravnave sledi, da pri preureditvi Dieslovih motorjev na pogon z domačim gorivom ni v bistvu več nikakih zaprek.

Obvezna razsodišča za mezne spore in obvezne enotne delavske organizacije?

Zastopnika sedanega vodstva Delavske zbornice sta obiskala v Beogradu ministrskega predsednika, oba slovenska ministra, Centralno tajništvo Delavskih zbornic ter vodstvo Jugorasa. Poleg nekaterih vprašanj, ki se nanašajo na poslovanje Delavskih zbornic, sta se pogovarjali tudi za izboljšanje socialne zakonodaje. Predsednik vlade in predsednik Jugorasa je predlogom naklonjen ter bodo v kratkem izdane tudi nove uredbe v tem smislu. Med drugim naj bi nove uredbe uvedle obvezna razsodišča za spore med delavci in delodajalci, ki bi likvidirale spor končnoveljavno z razsodbo državne oblasti, če ga ne bi likvidirala že druga poravnalna razprava. Uveljavi naj se obveznost kolektivnih pogodb povsod, kjer to zahteva delavstvo po svoji strokovni organizaciji. S posebno uredbo z zakonsko močjo naj se uvede obvezno včlanjenje vsega delavstva v enotno delavsko organizacijo ter predpiše enotna članarina. Mandati zaupnikov naj se podaljšajo od 1 na 3 leta ter naj se med opravljanjem svoje funkcije oproste poklicnega dela (v obratih z čez 100 delavci), glavni zaupnik pa naj bi bil oproščen dela za ves čas trajanja svojega mandata. Vajenci naj prejmejo od-

škodnino, oprostite naj se šolnine in šolskih taks. Izdata naj se uredbi o rednih letnih plačilih dopustih ter o novih minimalnih mezdah, ki bi tudi za kvalificirano delavstvo predpisala sorazmerno višje minimalne mezde, kot za nekvalificirano.

Celje

e Celjski kulturni teden je imel te dni občni zbor, na katerem so zanimiva poročila pokazala stremeljenja in uspešno udeleževanje celjskih kulturnih delavcev. Sklenjeno je bilo, da bo CKT prirejal v Celju skupne razstave celjskih likovnih umetnikov načeloma le vsako drugo leto. Za predsednika CKT je bil izvoljen g. prof. dr. Strmšek.

e 30 let službovanja prej pri okoliški občini celjski, sedaj pri mestni občini, je dopolnil danes g. Marko Vučko.

e Male oglase oddajte v upravi »Večernika« v Celju, Prešernova ul. 3.

e Živinski in kramarski sejem bo v ponedeljek v Vojniku.

e Zdravniško dežurstvo OUZD ima jutri dr. Josip Cerin, Prešernova ul. 1.

e Nočno lekarniško službo ima od 1. do 7. marca lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

e Ko je spala na peč, se je opekla po roki in nogi 75 letna dinarica Marija Turnšek iz okolice Šmarja. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Kultura

Trije dijaški listi

Kakor se naša mladinska literatura zanaša, vendar moramo priznati, da tudi na tem področju nismo tako šibki. Ne bom govoril o »književnosti za mladino in o mladini«; te je precej, morda še preveč, kvaliteta pa ni na preveč dostojni višini. Mladinske priloge časnikov pišejo skoraj stari, zato napak pojmujejo mladino in ji strežejo z visoko moralnimi storjami, pravljicami o Indiji Koromandiji, s pesmimi o »zvezdicah in lunici in sončku«. Pa tudi literatura o mladini ni mnogo vredna in je to področje slovenskemu piscstvu skoraj nepoznano, seve, imamo tudi izjeme (Novškovi knjigi).

Če govorimo o mladinski književnosti, ne smemo pozabiti na liste, ki jih piše mladina sama — mladina za mladino. Saj ti in taki članki, oziroma njih revije so najvažnejša merila za presojo kulturne in individualne stopnje posameznika, kakor tudi dozorevajoče mladine. Omenil bom zato tri dijaške liste, ki izhajajo v Ljubljani: »Mentorja«, »Naša rast« in »Srednješolca«. »Slovenska mladina« je — žal — nehala izhajati, a mariborska »Ledina« je zaslanjala sanje pravilnika še preden se je rodila.

Pred mano je druga številka »Srednješolca«. Sele v tem šolskem letu je pričel list izhajati in — kakor vse kaže — je glede vsebine gotovo upravičen, da izhaja. Ureja ga odbor pod vodstvom prof. Jurančiča. Kakor kaže, je glavni prozaiist Tine Majdič, ki pripeva dobro črtno »Prvi sestanek« in nekoliko slabšo reportažo »Profesorja ni bilo«. V pesmih se poskušajo Knapov Matevž, Angelin in Ajdič. Stede »Poročila« z različnih zavodov, slaba ocena Prežihovega »Doberdoba«,

dva članka (v prvi številki) o gledališču (Kozak: »Lepa Vida«), nato stran o sportu in »Anketa« o življenju slovenskega srednješolca.

»Naša rast« (številka 2—3) je zajadrala že v tretji letnik. Kakor je namen »Srednješolca« baviti se povečini s socialnim življenjem našega dijak, tako je namen »Naše rasti«, da je, in če se ni, bo glasilo najmlajših literatov, ki iščejo svoje vzore v slovenski preteklosti in po pretežno slovenskem svetu. Janez Petrovšek (ta čas tudi urednik »Naše rasti«) je v tej številki zaključil svojo povest »Gačnikov petošolec«; Dušan Müller piše realistično prozo »Nasprotni sile«, pesmi pa prispevajo Miha Klinar, Zoran Žun in Rudolf Racič. Isti Racič prispeva tudi neduhovit esej »O ustvarjanju«. Gregovač piše prozo »Razmerja«. Dalje objavlja Dušan Müller precej objektivno kritiko iger Ljubljanske drame in »L. M.« — toda subjektivno in frazarsko — oceno opere »Na cesaričin ukaz« v Mariboru.

Mentor (številka pet), nedvomno eden najboljših dijaških listov, torej list, ki ima za seboj že slavno tradicijo (ustanovljen 1907?) in ki je vzgojil že precej, sedaj zelo vidnih literatov, ta je letos stopil v osem in dvajseti letnik. »Mentor« je list izrazito katoliške mladine, četudi so v njem sodelovali (Brnčič) in še sodelujejo dijaki, ki nimajo s katoliškim svetovnim nazorom nič skupnega. »Mentorjeva« pesniška šola je zelo stroga (prof. Joža Lovrenčič) in je v zadnjem času dala precej talentov (dva, ki sta izšla izključno iz »Mentorja«, sta Čampa in Dular). Viktor Zorman piše uvodno, sicer precej razgibano, toda neduhovito in neokusno povest »Tovariši«, pesmi pri-

BARAŽNI BALON NA BRACU

Blizu Supetra na Braču je padel na zemljo baražni balon tujega porekla. Premer tega balona je 10 m, napravljen pa je iz balonske svile. Sodeč po nekaterih oznakah je balon italijanski. Izročili so ga vojaškim oblastem.

ZANIMIV KOBANSKI KONCERT

• V RUŠAH

Jutri, v nedeljo ob pol 16. pop. bo v Sokolskem domu v Rušah zanimiv koncert »Malih Kobancev«, ki ga pripravljajo prireditelji Kobanskega tedna. Posebnost bo nastop male kobanske solistije. Čisti dobiček koncerta je namenjen siromašnim kobanskim pevcem in fondu za kobanske narodne noše. Zato je pričakovati časten obisk tudi iz Maribora in sosednjih krajev.

n Knežinja Elizabeta je postala častna predsednica dečjega odbora društva »Srbska majka«. Doslej je bil častni predsednik knez Aleksander.

n Willy Forst je pripotoval v petek v Beograd, kjer se je nastanil v hotelu »Srbski kralj«. Zvečer je prisostvoval filmskim predstavam svojega filma »Opereta«.

n Dva milijona in pol za otroško zavetišče v Dubrovniku je zapustila Jugoslovanka Ana Klanjevič Vodopić, ki je pred kratkim umrla v Firenci.

n Trdi, da lahko ozdravi raka osiješki zdravnik dr. Julij Batori. Nasprotno pa so zdravniški strokovnjaki tega mnenja, da njegova metoda ni ničesar novega ter so v tej smeri vršili poskuse tudi drugi, ne da bi imeli resničen uspeh. Dr. Batoriju so dovolili, da sme svojo metodo prikazovati le pod nadzorstvom drugih zdravnikov.

n Prvi avto je peljal čez 161 m visoki most nad Taro na cesti Plevlje—Zabljak pri Nikšiću.

n Zidarski oder se je zrušil pri gradnji rezervoarja na Mirjevem v Beogradu. Dva zidarstva mojstra sta bila težje poškodovana, dva delavca pa lažje. Preiskava je ugotovila, da je vzrok nesreče prevelika obtežitev odra in slaba konstrukcija.

Radio

Nedelja, 2. marca

Ljubljana: 9.15 salonski Ro; 11. havajski kvartet, 13.02 Radijski komorni zbor in Ro; 17. kmetijska ura; 18.15 pevski zbor »Krakovo-Trnovo«; 19.30 ura slovenske pesmi in besede; 20.30 pevski in orkestralni koncert; 22.15 slovenski skladatelji (pl.). — Beograd: 12. zabavna gl.; 18.15 plesna gl.; 20.10 godba kraljeve garde; 22. kavarhiška gl.; 22.50 plesna gl. — Praga: 18.30 simfonični koncert Smetanovih skladb (igra Češka filharmonija, dirigira V. Tačlich); 21.30 lahka gl.; 21.55 plesna gl. — Beromünster: 16.30 plesna gl.; 19.20 pisan koncert. — Budimpešta: 18.20 plesna gl.; 19.35 violinski koncert; 20.10 operetna gl.; 23.25 elgijski orkester. — Berlin: 17.10 simfonični koncert berl. filharmonikov; 18.20 zabavna gl.; 19.15 plesni večer; 21. zabavna gl.; 23.15 lahka gl.

Ponedeljek, 3. marca

Ljubljana: 13.02 Ro; 17.30 Ro; 20. »Roméo in Julija«. — Beograd: 13.50 violinski koncert M. Preverška; 21.10 pevski koncert Zlate Gjurgjenac; 22.50 plesna gl. — Praga: 17.05 in 18.20 lahka gl.; 21.30 plesna gl.; 22.30 B. Smetanova »Prodana nevesta«; 23.20 zabavna gl. — Sofija: 12.50, 17., 18.45 in 21. lahka gl.; 22. plesna gl.

speva samo Fran Klinar, prozo pa Fran Lokar in Nina. Poučni del najdemo v Bohinevem »Atlasu potopljenih milijard« in Rossnerjevih »Spominih na Anglijo«. Sledi šahovska stran, knjižna poročila in podobno gradivo.

Vse tri revije dijakom priporočamo! — I. S.

k Kako je človek postal orjak (Kako je čovek postao divom) je naslov dela, ki sta ga spisala ruska pisatelj M. Ijin in E. Segal, sedaj je pa izšlo v hrvaškem prevodu v Zagrebu v založbi »Hrvatske naklade«. Pisatelj sta tu obdelala na svojstven način razvoj človeka od prvotnega divjstva do sedanje kulture in civilizacije, tako da lahko sledimo vsem spremembam in bojem od sivih pradedov dalje. Knjiga je sicer namenjena v prvi vrsti mladini, a bo prav tako ali še bolj zanimala tudi vsakega odraslega človeka. »Kako je čovek postao divom« je prav za prav roman o naravi človeka, toda roman, ki se postavlja popolnoma na znanstvene izsledke. Knjiga obsega 212 strani s 13 ilustracijami in stane broširana 25, vezana pa 32 dinarjev. Naroča se v Zagrebu, Frankopanska 7.

k Bojan Stupica in Sava Severjeva, ki sta bila od odhoda iz Beograda doslej izven gledališča, odhajata po tem nekaj mesečnem premoru v zagrebško gledališče. Oba sta znana ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugod po Jugoslaviji. Nastopala sta v Osijeku, Skoplju, Mariboru, Ljubljani, Beogradu in žela povsod veliko priznanje. Prav ti uspehi so pripomogli, da se jima je sedaj kljub vsemu odprla pot na zagrebški gledališki oder. Ob njunem odhodu iz Ljubljane se naša javnost upravičeno sprašuje, kakšne so praktike ljubljanskega gledališča, ki dopušča, da se naše najboljši moči porazgubljajo po svetu, ko bi jih na domačem odru tako nujno potrebovali? Ali ni to glavno merilo umetniške sposobnosti? Slovenskim umetnikom pa želimo v Zagrebu kar največ uspeha!

Mariborske vesti

Mestni vodovod ne bo več odvisen od elektrike

Se nedavno smo obravnavali v našem listu vprašanje preskrbe mesta z vodo, posebno z ozirom na levi breg Drave. Ureditev tega vprašanja je važna tako z gospodarskega, kakor tudi z obrambnega in požarnega stališča. Pa tudi lansko pomankanje vode v mestu zaradi suše je podčrtalo nujnost tega vprašanja. — Mestna občina je izdelala načrte za ožji in širši program dela. V okviru ožjega programa je mestna občina že lani pričela z deli za zajetje nekaterih opuščenih studencev v mestu, za dela v ožjem programu je predvideno najetje posojila v znesku 4.600.000 din.

Da bi se zagotovil nemoten obrat mesta, nega vodovodnega omrežja, bo sedaj nabavila mestna občina tudi še rezervno pogonsko centralo. Za pogon mestnega vodovoda so do nedavnega služili parni stroji. Radi zmanjšanja obratnih stroškov in lažjega obratovanja je nato parni pogon nadomestil električni tok. Za slučaj, da bi iz kakršnih koli razlogov

električni tok odpovedal, bodo sedaj nabavljene rezervni pogonski stroji. Novi bi bili v današnjih časih mnogo predragi. Zaradi tega je stopila mestna občina v stik z upravo vodovoda v mestu Jägersdorf v bivši češki Šleziji, ki je nudila re stroje ugodno napredaj. Celotno pogonsko napravo si je ogledala strokovna komisija, v kateri so bili mestni svetnik Sabothy, univ. prof. inž. Lobe iz Ljubljane, vodja mestnega elektr. podjetja Uršič ter kot strokovnjak elektr. podjetja inž. Sax.

Ugotovljeno je bilo, da je naprava v brezhibnem stanju; nakupni pogoji so jako ugodni. V Maribor postavljena bi stala naprava 576.000 din, tako da pride kilogram strojnega materiala na din 5,76, kolikor stane danes že skoro staro železo. Kot pogonsko sredstvo služi kaks ali ogle, kar je danes posebno ugodno. Pogodba bo podpisana, čim bo država dovolila carine prost uvoz strojev, brez česar bi se nabava jako podražila.

m **Sahovska simultanka.** Mariborski šahist Andrija Mišura je igral v petek simultanko proti 11 grafikom iz Maribora. Iger je dobil, izgubil pa je proti V. Glaviču ter E. Papežu. — Mišura igra v nedeljo na 20 deskah v Mežici.

m **Pianistični večer** dr. Romana Klavinskega bo 12. marca v dvorani Zdravne gosposke banke.

m **„Pestri svet v barvah“** je naslov predavanja, ki ga priredi Alpinistični odsek SPD v Mariboru v četrtek, 6. t. m., ob 20. na Ljudski univerzi. Planinska javnost bo imela priliko, videti krasote naših gor v barvni fotografiji. Predava g. dr. inž. Avčin iz Ljubljane.

m **Vojaki prirejajo gledališke predstave.** V 45. pp. je skupina vojakov igralcev pod vodstvom majorja Kovačevića, ki prirejajo svojim tovarišem igre iz vojaškega življenja ter vršijo s tem važno nacionalno in kulturno mislijo. Doslej so igrali dvakrat, tretji nastop pa bo v sredo, 5. marca.

m **Brusni kamen se je razletel** pri brušenju 35 letnemu brusacu Francu Lešniku v Sv. Lovrencu na Pohorju. Deli kamna so mu poškodovali nogo.

m **20 žepnih robcov** z monogramom MH

oziroma MR je nekdo ukradel z dvorišča v Jezdarski ulici hišnici Mariji Ranerjevi.

m **Več gradbenega materiala** je nekdo ukradel stavbeniku Franju Spesu s Tezna na parceli na vogalu Fochove in Hoče ulice. Poleg tega mu je podrl profile.

m **45 kg težka zvitka preproga** je padla na glavo podpredniku finančne kontrole A. V. na dvorišču v Prešernovi ul. št. 1. V drugem nadstropju so čistili nogo stanovanje, pri čemer so skozi okno vrgli preprogo na dvorišče baš v hipu, ko je A. V. prišel. Zaradi teže ga je podrl, vendar ni dobil nevarnejših poškodb.

m **Nogo je podstavil** neki sošolec 9 letnemu sinu progovnega delavca Antonu Orniku iz Maribora. Deček je padel ter si zlomil nogo.

m **Razne nezgode.** 8 letnega sina šivilje Jožeta Gabra iz Stritarjeve ulice je neki fant tako nesrečno sunil, da je padel ter si zlomil nogo. — Vrtljak so si napravili s pomočjo lestve otroci v Partinju pri Sv. Juriju. 16 letni viničarčin sin Ernest Kramer je padel z „vrtljaka“ ter si zlomil nogo. — Na poti iz Sole je padel v Radvanju 9 letni sin viničarja Ivan Vuk ter si zlomil roko.

VEČ PARTIJ OGLJARJEV za čiščenje gozdov iščem za čimprejšnjo zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Ogljarje«. 23372-2

ZA OSKRBNIKA grem kamorkoli. 28-leten, poročen, zmožen knjigovodstva, vešč v kmetijstvu, sadjarstvu, živinoreji in vsem, kar spada v to stroko. Ponudbe na poslovalnico »Večernika« Ljubljana, pod »Takoj«. 23371-2

Sprejme se takoj **POMOČNIK** za polhišvo, Hrastnik, strojno mizarstvo. Pobrežje-Maribor. 23373-2

Sprejem **KROJAŠKEGA POMOČNIKA** za velike komade. Ivan Meznarič, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 23370-2

DEKLE za vse, ki zna tudi kuhati, zdravo in pošteno, se sprejme takoj v stalno službo k mali družini V. Vlašič, Badlova 1. 23397-2

STALNO SLUŽBO dobi pošteno kmečko dekle s prakso pri gospodinjstvih delih. Plačilo po dogovoru. Ribniško selo 7. Krčevina pri Mariboru, Fras. 23365-2

Brivsko-**FRIZERSKEGA POMOČNIKA** (co) sprejemem s 3. marcem za stalno ali za pomoč. Pristnik Pavel, Poljčane. 23477-2

Več **ČEVljARSKIH POMOČNIKOV** samo za fina šivana dela sprejme Franjo Radošević, splošno čevljarstvo, Maribor, Aleksandrova c. 30. 23470-2

PLACILNA srednjih let se sprejme takoj z malo kavicje v boljšo restavracijo. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23486-2

Snovalko

za sekcionalne stroje in „Finzif gerico“ ki zna po možnosti tudi frkati išče tekstilna tovarna Braća Bureš, Zagreb, Branimirova 43

Pridno in **URNO DEKLE** se išče za pomoč v kuhinji in serviranju — samo čez dan. Vprašati v nedeljo od 14. do 16. ure pri Waland — Frankopanova 51-II. 23498-2

Sprejemem moškega v stalno **DOBRO SLUŽBO** za različna dela, je lahko tudi mizar s kavicjo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zanesljiv«. 23518-21

PRIDNO DEKLE za vsa hišna dela išče gostilna Pesek, Radvanje. 23517-2

Iščem **TRGOVSKO POMOČNICO**, katere bi prevzela trgovino mešanega blaga na svoj račun. Gotovina 10 do 15.000 din. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zelo ugodna prilika«. 23513-3

ŽENSKA, stara od 30—45 let, ki zna ne koliko kuhati, se sprejme k dvema otrokoma. Aleksandrova 18. Pobrežje. 23521-2

SLUŽBO IŠČE do 20 besed 12 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din
FRIZERKA dobra moč, išče stalno službo. Nastop po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Frizerka«. 23422-3

SPOMNITE SE CMD!

STROJNI TEHNIK-PRAKTIK išče popoldanske zaposlitve v Mariboru kot sposobna pomožna moč v tehnični pisarni ali obratu. — Ponudbe v ogl. odd. »Večernika« pod »Pomožna moč«. 23442-3

KONTORISTINJA mlada moč, zmožna vseh pisarniških del, poštena in zanesljiva, prosi namestitve v pisarni, kot blagajničarka ali prodajalka. Cenj. ponudbe prosim na oglasni odd. »Večernika« pod »Kjer koli«. 23439-3

Pošteno **KMEČKO DEKLE** z večletnimi spricjavali išče službo, najraje na deželi. Zna kuhati, šivati ter opravljati vsa hišna, vrtna in poljska dela. Pogoji: dobra plača. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23440-3

ŠOFER-MEHANIK star 34 let, išče službo, najraje za tovorni avto. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23436-3

ABSOLVENTKA enoletnega trgovskega tečajja, dobra strojepiska, išče mesto za brezplačno prakso. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštena«. 23381-3

PRODAJALKA išče mesto v trgovini mešanega blaga ali kot blagajničarka, ima voljo pomagati v gostilni ali pri gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23377-3

TRGOVSKA POMOČNICA želi zaposlitve v trgovini ali stitih obratih. Poide tudi za gostinčarsko blagajničarko. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »Poštena«. 23242-3

SAMOSTOJNA KUJARICA išče mesto od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldan. Gre tudi kot postrežnica. Naslove prosim pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 23351-3

18 LETNO DEKLE iz dobre hiše išče mesto natakariče ali kaj sličnega. Pomagal bi tudi v kuhinji. Ponudbe na oglasni odd. »Večernika« pod »Služba«. 23334-3

POŠTENO DEKLE vajena samostojne kuhe in vseh drugih del, išče mesto strežnice. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23389-3

17-LETNO DEKLE z malo matoro išče službo k 1 ali 2 otrokoma. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«. 23472-3

POSTENO DEKLE išče dobro gospo v okolici Maribora, da bi jo tri dni na teden učila kuhanja. Opravlja tudi vsa druga dela. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23461-3

GOSPODICNA vajena vseh hišnih del sprejme službo pri zdravniku ali advokatu. Rada bi pomagala v ordinaciji ali pisarni. Cenj. ponudbe na oglasni odd. »Večernika« pod br. 2915. 23485-3

GOSPODICNA, verzirana v vseh pisarniških delih z enoletno prakso, išče primerne zaposlitve. Cenjene ponudbe na ogl. odd. lista pod »Delavna«. 23511-3

POSTEN FANT, vojašine prost, nekadilec — zmožen ter razumen v vsakem poslu — iščem primerne zaposlitve. Naslov v ogl. odd. »Večernika« pod »Dobra moč«. 23515-3

PISARNIŠKA MOČ s 5letno obširno prakso, išče nameščenja takoj ali pozneje — ev. tudi popoldnevno. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23489-3

Iščem službo **BLAGAJNČARKE** v dobri dobi trgovini. Nastop takoj ali s 15. marcem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23519-3

VAJENCI (KE) do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din
UČENKA za šivanje perila se sprejme. Rupnik, Slovenska ulica 15. 23386-4

UČENKA iz dobre, pridne družine, katere ima veselje do damsko-frizerske stroke, dobi učno mesto. Salon Zakrajšek Anka, Maribor, Stolna ulica 1. 23325-4

VAJENKA s plačo sprejme T. Soklič, Maribor, Gregorčičeva ul. 24. 23401-4

FRIZERSKO UČENKO sprejme takoj Frizerski salon »Krista«, Cafova ul., pri kinu »Union«. 23441-4

STANOVANJE ODDA do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din
SOBA IN KUHINJA se odda s 15. marcem v novi hiši Sp. Radvanje, Pokopalska 2. Vprašati Kalohova 2. Studenci. 23256-5

Enosobno, sončno **STANOVANJE** blizu parka oddam 1—2 bolj šima osebam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23349-5

STANOVANJE 2 sobi, kuhinja, z vrtom, Pobrežje, Nasipna ul. 62, se odda takoj za 250 din dobri stranki. 23387-5

Oddam takoj veliko **KUHINJO IN SOBO** za 2 osebi za 150 din. Pekre 207, pod Kalvarijo, 5 minut od Studencev. 23450-5

ENOSOBNO STANOVANJE v novi hiši oddam s pritliklami, vrtom in svinjakom. Cena 200 din. Kranjc, Dogaše 133, blizu cerkve Brezje. 23451-5

KOMFORTNO STANOVANJE v 1. nadstropju, 4 sobe, kuhinja in vse pritlikline s 1. aprilom se odda. Primerno za pisarno, zdravnik in podobno. Vprašati Glavni trg 23, v trgovini. 23455-8

Oddam lepo, sončno **STANOVANJE** v novi hiši mali družini v Rošpohu 224 (3 minute od gostilne Lorenčič). 23420-5

SOBO IN KUHINJO oddam. Radvanijska cesta 33. Studenci. 23443-5

SONČNO STANOVANJE se odda 1 ali 2-sobno mirni, stalni stranki. Prednost drž. uslužbenci. Ipavčeva 9, Pobrežje. 23462-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda s 1. aprilom. Lešnikova 3. Tomšičev dvored. 23459-5

Pri Bistrici (Limbuš) oddam suho **ENOSOBNO STANOVANJE** s pritliklinami in vrtom za mesečnih 100 din. Vprašajte med 2—3. uro Kosarjeva 38. 23438-5

STANOVANJE se odda ob glavni-plujski cesti, z velikim vrtom. Naslov v poslovalnici »Večernika« v Ptuj. 23514-5

Eno ali **DVOSOBNO STANOVANJE** išče s 1. aprilom mirna stranka. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23523-5

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, poroke, posete, trgovsko in obrtno reklamo na stanoje namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba orložit v znak. Mali oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisnih naročilih se lahko plača v znak. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojnata tarifa.

KAM, KJE? do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din
V nedeljo, dne 2. marca 1941 **KONCERT POHORSKE GODBE** v gostilni Hartberger, Studenci. Postregli Vas bomo z izbrano kapljico in dobrim prigrizkom! 23396-1

DOBRNO VINO. takor tudi Tscheligjevo pivo dobite v gostilni Prešernova klet v Gosposki ulici. 23491-1

SLUŽBO DOBI do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din
SLUŽKINJO pošteno, vajeno kuhe, sprejme mala obitelj. Kovačič, Slovenska ul. 10. 23346-2

VEČJE POSESTVO v okolici Banje Luke išče namestnika z večletno delovno družino. Pogoji ugodni. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23322-2

Citate, »Večernik«

TEKSTILNI TEHNIK z absolvirano tekstilno šolo in prakso, se sprejme. Ponudbe z navedbo plače, dosedanjega službovanja in osebnih podatkov na oglasni odd. »Večernika« v Mariboru pod »Pomočnik obratovodje«. 23319-2

ŽELEZOSTRUJAR se takoj sprejme v službo. Pismene ponudbe pod »Železostrugar« na oglasni odd. »Večernika«. 23278-2

DRUŽABNIKA kapitalno močnega, išče brez konkurenčno 45 let obstoječo ind. podjetje v Dravski banovini — Poudba z navedbo referenc in udeležbe na ogl. odd. lista pod »Vzajemnost«. 23089-2

HIŠNIK (poročen, do 4 oseb) za vrtna dela, se sprejme s 1. aprilom. Prednost imajo vpokojenci Vidmar, trgovina, Gajeva 15. 23452-2

STAREJŠA KUJARICA z večletnimi spricjavali išče službo gospodinjke pri samostojnem gospodu ali gospe v mestu Mariboru s 1. aprilom. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23362-2

HRAPAVE IN RDEČKASTE ROKE POSTANEJO Z UPORABO **PERMA KREME** GLADKE IN LEPO BELE **KANC**

KUHARICA za vse, 30 do 50 let stara, poštena, zanesljiva, z dobri mi priporočili in letnimi spricjavali se išče za veleposestvo. Pismene ponudbe pod »Samostojno mesto 30.« na ogl. odd. lista. 2434-2

POSTREŽNICO pridno in pošteno, sprejemem takoj za popoldanske ure. Pogoji: lepo pranje perila. — Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23435-2

Oglašujte!

Proti mrazu in mokroti...

samo

„Seta“ vložki

varujejo noge, čevlje

in nogavice

STANOVANJE IŠČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ZAKONSKI PAR

brez otrok išče sobo in kuhinjo po možnosti pri slovenskih sosedih, s 1. majem Okolica tovarne Ehrlich, Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23376-6

ZDRAVNIK

išče dvosobno stanovanje v V. okraju med Studenci in črto Betnavska-Frankopanova-Valvazorjeva-Kralja Petra trg. Dopisi pod »23 360« na oglasni oddelček »Večernika« 23360-6

ENOSOBNO STANOVANJE

s pritliklami in ev. kabineto, išče mirna stranka za 1. april. Ponudbe na oglasni oddelček »Večernika« pod »Čisto« 23480-6

DVOSOBNO STANOVANJE po možnosti s kabineto, iščem za 1. april v Magdalenskem predmestju. Ponudbe na oglasni oddelček »Večernika« pod »Mirno« 23417-6

Iščem za takoj 1 ali 2 sobno KONFORTNO STANOVANJE — Ponudbe na ogl. odd. pod »1. marec« 23490-6

PREHRANA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Sprejemem 2 gospoda na HRANO IN STANOVANJE Aleksandrova c. 1, Studenci, v trafiki. 23390-7

NA HRANO

in stanovanje delavko ali delavca Smetanova 46, vrata 2 23327-7

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Mala OPREMLJENA SOBICA se odda brez hrane čez dan zaposlenemu gospodu. Delavska 19. 23382-8

OPREMLJENO SOBO

lepo, s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov: Kranjc, Ruška c. 7-I. 23374-8

LEPO SOBO

opremljeno ali prazno, s posebnim vhodom v bližini avtobusne postaje oddam takoj. Metelkova 19-I. 23367-8

Lepa SONČNA SOBA s kopalnico ob parku se odda, najraje boljši gospodini, event. s oskrbo. Maistrova ul. 6-III, desno. 23364-8

SOSTANOVALKA

se sprejme. Vprašati Ribniško selo 40. 23341-8

Odda se SOBA s štedilnikom, opremljena ali prazna. Ptujška 14. 23398-8

Oddam OPREMLJENO SOBO s hrano ali brez. Aljaževa 6. 23394-8

Lepa, sončna SOBA S ŠTEDILNIKOM se takoj odda. Studenci, Kalohova ul. 21. 23448-8

V novi hiši se odda MALA SOBA s souporabo kopalnice. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23454-8

V centru oddam lepo, sončno OPREMLJENO SOBO boljšemu gospodu. Puncuh, Aleksandrova c. 6. 23428-8

Sprejme se boljši SOSTANOVALEC Kneza Koclja 18-I., desno. 23468-8

SOSTANOVALEC

se sprejme takoj v svo oskrbo. Vprašati Mlinska 9, dvorišče, 1. vrata. 23463-8

1 odnosno 2 PRAZNI SOBI se takoj oddata, primerni tudi za pisarno in podobno. Vprašati med 13—15 uro Maribor, Gregorčičeva 6-I., levo. 23460-8

Oddam PRAZNO SOBO takoj, Aleksandrova 18-II. 23488-8

Lepo OPREMLJENA SOBA, strogo separirana, se odda takoj. Meljska cesta 29-I. 23495-8

Sprejme se GOSPODIČNA

na stanovanje Vprašati: Tomičev, drevored 28, pri hišnici. 23516-8

Oddam takoj OPREMLJEN KABINET in sprejemem sostanovaleca na stanovanje in hrano. Aleksandrova 55, vrata 1. 23524-8

LOKAL

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

V najem se odda GARAŽA na Betnavski cesti. Primerna tudi za manjše skladišče. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 23282-10

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

GOZD ob Ptujski cesti, iako primerno za stavbišče, se prodaja. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 23315-11

ENODRUŽINSKA VILA magdalensko predm., velik vrt, eventualna stavbena parcela 140.000. — Travniki. 3 orali 35.000, z hišo 60.000. — Posredovalnica »Rapid«, Gosposka 28. 23301-11

Prodajam STAVBENO PARCELO cca. 1000 m² na zelo lepem prostoru v mestu Vprašati Maribor, Jenkova ul. 6-I. 23294-11

Oddam CELO VILO v najem z vrtom mali družini. Ogled 12. do 15. ure. Rosinova 20. 23263-11

Prodajam MAJHNO POSESTVO s 1500 m² zemlje. Istotam se prodajata dve parceli ob glavni cesti v Devici Mariji Brezju. Vprašati pri Francu Fras, Dev. Mar. Brezje št. 69 23385-11

Kupim dobrodočo TRAFIKO ali bife ali pa grem kot družabnica. Ponudbe na anončni zavod Sax, Maribor, pod »Plačam dobro«. 23312-11

Proda se lepa NOVA HIŠA 5 stanovanjska, 1200 m² vrta, 10 minut od mesta. Vprašati Kalohova 2, Studenci. 23255-11

DVOSTANOVANJSKO HIŠO z vrtom, po 3 sobe, prodam na polovico, event. celo. Potreben kapital 85.000 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23352-11

GOSTILNO oddam v najem s 1. aprilom neporočenim Prednost imajo natakariče ali natakariji. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 23338-11

Visoko pritlično HIŠO z velikim vrtom prodam v Studencih pri Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »70 000«. 23380-11

Frizerski salon „Pavla“

Trajni kodri samo pri Pavli, specialitetne brez vodne ondulacije, 6 mesečna pisarna garancija. Najmodernejši salon. Najboljša postrežba po nižjih cenah.

Salon „Pavla“ Koroška 9

Prodajam MAJHNO POSESTVO pri glavni cesti — Koroška, hiša lepa, z električno napravo za pogon in luč, sposobno za vsako obrt, zemlje je preko 5 oralov, od teh preko 4 orale sadonosnika, ostalo njiva in vrt. Cena 170.000 din. Vprašati Selnica ob Dravi, vas Bistrica 16. 23277-11

Proda se POSESTVO z hišo, gospod. poslopjem, 8 oralov zemlje, sodno dražbenim potom dne 5. marca na sodišču v Ljutomeru posestnika Ivana Perša v Babincih pri Ljutomeru. Cenilna vrednost din 79.000.—. 23383-11

Prodajam enonadstropno STIRISTANOVANJSKO HIŠO v surovem stanju pri šoli. Cankarjeva ulica. Težno-Maribor 23369-11

HIŠO

z gostilno, trg. lokalom, dobičkanosno, prodam radi odstopovanja za 420.000 din. potrebno 200.000 din. Ponudbe pod »Prometna točka« na oglasni oddelček »Večernika« 23328-11

ENODRUŽINSKA HIŠICA z vrtom, Čopova 16, Pobrežje-Maribor, naprodaj. Cena okroglo 75.000 din, sicer po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 23353-11

Najboljša naložitev kapitala! 13.000 m² velika NJIVA

ob glavni cesti, za parceliranje, se ugodno prodaja. Vprašati se v ogl. odd. lista 23354-11

Prodajam DRUŽINSKO HIŠO dve sobi, dve sobici, malo delavnico, lep sadni vrt, blizu avtobusne postaje na Radvanjski cesti. Cena 120.000 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23388-11

Kupovalec:

V »Večerniku« oglas sem čital, da pri Vas tu kupi se kravata iz svile ali brokata.

Prodajalec:

Če brali ste oglas in prišli ste do nas, pač niste se zmotili: tu boste vse dobili.

Oba:

Združuje vse pač nas v »Večerniku« oglas, da kupimo, prodamo: Bog naj živi reklamo!

V bližini Maribora se prodaja lepo urejeno POSESTVO z vinogradom, sadonosnikom, njivami in velikim vrtom za 90.000 din. Gobec Oto, Koroševa 7. 23363-11

SONČNA PARCELA 646 m², ograjena, z dobrim vodnjakom, poceni naprodaj. Vrtarja Steinbrenner. Zgor. Radvanje, Hostejeva ulica 23305-11PARCELA 6200 m², v četrtem okraju mesta Maribor, naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23432-11

PARCELA 1/2 ure iz mesta, se takoj ugodno prodaja. Donos 160 din mesečno. Ponudbe pod »Ugodno« na oglasni oddelček »Večernika« 23425-11

HIŠA z 1411 m² zemlje se radi selitve ugodno prodaja. Zg. Radvanje, Delavska 37 23423-11

Naprodaj LEPA HIŠA z vrtom in njivo in malo posestvo. Črnec Ivan, Devica Marija Brezje 51, pet minut od cerkve, pri Mariboru. 23447-11

V najem oddam STANOVANJE 2 sobi, primerne za gostilno ali trgovino Vprašati Šantl, Vukovski dol 63. 23453-11

LEPA HIŠA z vrtom za 20.000 din naprodaj. Le resni kupci vprašajo v gostilni Sever, Maribor-Težno, Ptujška cesta. 23445-11

DVOSTANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, svinjskimi hlevi, 1754 m² obdelanim vrtom, vse ograjeno, studenec, 15 sadnih dreves, 15 trsov brajd Vprašati: Kramar, Dobrava 47, Težno 23413-11**Proda se POSESTVO**

5 oralov, z vinogradom, tik državne ceste, 15 minut od kolodvora, hiša je novo zidana od leta 1936 Posredovalci dobrodošli. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika« 23421-11

PARCELA1700 m², pri kadetnici (tri stavbene parcele), prodam po 28 din m². Maribor, Turnerjeva 13. 23416-11**Iščem DRUŽABNIKA**

za dobro dočeo in sigurno podjetje Dopise poslati pod šifro »150.000« na oglasni oddelček »Večernika« 23427-12

2 PARCELI

v Novi vasi prodam. Vprašati v Mariboru, Valvazorjeva 56-I, levo. 23473-11

Kupim trgovsko ali boljšo STANOVANJSKO HIŠO Predpogoj center, prometna točka mesta Maribor. Ponudbe je poslati na oglasni oddelček »Večernika« pod »Resen kupec«. 23471-11

2 TRGOVSKI HIŠI

s špecerijo, železnino, gostilno 280—600.000 din. — Išče mo vilo z velikim vrtom in večjo hišo. »Rapid«, Maribor, Gosposka 28. 23487-11

ŠTIRISTANOVANJSKA HIŠA nova, vrt, lep donos, 290.000 din. — Enodružinska hiša, nova, 68.000 din. »Triglava«, realitetna pisarna, Maribor, Aleksandrova 12 Tel. 25-34. 23483-11

POZOR!

Kupim podjetje, hišo gozd in zemljišče. Grem tudi kot družabnik. Ponudbe na ogl. odd. pod »Renčabilen M. P.« 22981—11

Prodajam NEKAJ PARCEL

pripravljenih za stavbišče od 1000 do 4000 kvm v bližini Celja Vse za glavno cesto. Cena 20—25 in 30 din za kv. meter. Naslov v upravi lista, Celje. 23504—11

KRASNO POSESTVO.

20 oralov, primerno za živinorejo; cena 45.000 din, se proti takojšnjemu plačilu proda Pismene ponudbe s priloženo znamko na Marin Franc — Pošteljska 20 — Maribor. 23502—11

Prodajam HIŠICO,

dve sobi, kuhinja, radi družinskih razmer po zelo nizki ceni. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 23500—11

Lepa, zdrava, prvovrstna dalmatinska

karfijola, sa'ata

in druga zelenjava od 5 kg naprej, kakor tudi pomaranče, limone in drugo južno sadje po najnižjih dnevnih cenah. Pošiljam tudi po železnici.

JOSIPINA BOLE

Sadje in zelenjava na veliko, Maribor, Koroška 2 O. 1930

Prodajam enodružinsko NOVOZIDANO HIŠO z velikim vrtom. Delavska 18 — Zg. Radvanje, Maribor. 23499—11

Prodajam HIŠO

s 3 sobami, kuhinjo, vodnjakom, hlevi in 1 oralom vrta, pri gl. cesti, cerkvi in šoli Istotam manjšo hišo z njivo. Oboje večja hipoteka. Vprašati v gostilni Potokar, Pobrežje pri Mariboru. 23497—11

MESNICA

se takoj odda v najem. Vprašati Meljska cesta 33. 23494—11

Prodajam HIŠO

z 800 kvm vrta, ob glavni ptujski cesti, proti takojšnjemu izplačilu. Naslov v poslovalnici »Večernika« v Ptuj. 23512—11

2 MANJŠI POSESTVI.

1 in pol km od postaje Laško proti zdravilišču v izmeri 3—4 joha, na sončni legi, z gozdom, prva zemljiščem ter sadnim drevjem s hišo za 75—85.000 din na prodaj. — Ogled in informacije na Ivan Sorko, Celje. Ipavčeva 14 23505—11

DENAR

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

KDO BI MI POSODIL

2000 din proti dejanski garanciji. Stalna eksistenca. — Pogoji po dogovoru. Ponudbe pod »2000« na podružnico »Večernika«, Ljubljana. 23520—12

Kateri gospod bi posodil MLADI ŽENI

tako 2000 din Vrnjeno dobi z obrestmi v desetih mesečnih obrokih. Ponudbe na ogl. odd. pod »Večno hvaležna«. 23503—12

Kdor založi 30 000 DIN

ga sprejemem v poročno do smrti oskrbo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23508—12

OBRI, TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PONIKALNJE dokrojanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda« Maribor Trstenjakova ulica 5 5177-1

Prijavite naročilo na MODRO GALICO Kmetijski družbi Maribor-Melje. tel. 20-83. 22809-13

TRGOVCI!

Cvetlični med, vosk in la-orehova jedra kupite najceneje v Medarni, Ljubljana Židovska ulica 15. 22541-13

FRIZERJI POZOR!

Aparat za trajne kodre »Luxus« naprodaj. Ogled pri Mar. reš Gosposka 15. 23303-13

Staro lito in KOVANO ŽELEZO

kupi po najvišjih cenah Jugoslovanska »Metro«, tovarna družba z o. z. kovino in železovirna Težno-Maribor. 23332-13

Dobro dočeo GOSTILNA

na prometnem kraju blizu Maribora se odda v najem. Resne ponudbe na oglasni oddelček »Večernika« pod »Dobro dočeo«. 23474-13

KROJAČI, POZOR!

Prodajam krojaško delavnico z inventarjem in firmo, dobro vpeljano, na prometni točki. Ponudbe na oglasni oddelček »Večernika« pod »Krojače«. 23481-13

KLEPARSKA DELAVNICA

se takoj prodaja s stanovanjem. Ponudbe pod »Dobra točka« na oglasni oddelček »Večernika«. 23426-13

MNOGO DENARJA

si prihranite, ako prinesete Vaše stare klobuke v strokovno izdelavo od 20 din naprej. Klobučarna Babošek, Vetrinjska 5. 23418-13

Prodajam dobro KISLO ZELJE

po 3 din. Loka 6, Sv. Janž na Dravskem polju. 23414-13

TRGOVCI POZOR!

Izdelovanje moškega perila, hlač itd. vzame na dom. Garancija za vsak komad v gotovo vini. Ponudbe na ogl. oddelček »Večernika« pod »Stalno delo«. 23510—13

LEP KROMPIR

za seme ali jelo prodaj okrog 2500 kilogramov, dokler traja zaloga R. Fišer, posestnik Sv. Benedikt v Slov. goricih 23509—13

TRGOVSKA OPREMA.

kompletna, za manjšo podzelsko trgovino, se takoj po nizki ceni prodaja. Ogledati pri Geratič — Sv. Lovrenc na Pohorju 23507—13

Novo urejena GOSTILNA

na prometnem kraju, blizu Celja se odda proti kavčiji na račun ali v najem. — Naslov v upravi. Celje 23506-13

STROJI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MIZARSTVA!

LESNA INDUSTRIJA! Nabavite si nože za skobelje »Stroje« Steinstöber Dauerschmitt dokler traja za loga. Trgovina strojev DOV-ZAN Ivan, Ljubljana, Franciš kanska 4. tel. 45-42 23289-14

GENERATOR

za osebni avtomobil, najnovejši model, prodamo. Na željo damo načrte proti malim odškodninam. Priložite znamko za odgovor Ponudbe pod »Generator« na upravo »Večernika«, Ljubljana. 22824-14

MIZARSKO PODJETJE

v Mariboru išče tihega družabnika z gotovino. Imam čez 90.000 naročil in 30.000 gotovine. Resne ponudbe na oglasni oddelček »Večernika« pod »Mizarski stroji«. 23466-14

Malo rabljen SINGER

SIVALNI STROJ na ogled pri trgovcu Ribarič, Aleksandrova cesta. 23444-14

Proda se STROJ

za entlanje, pisalna miza in postelja z nočno omarico. Kolodvorska 3, levo. 23375-14

Veliko izbiri čisto volnenega blaga

dobite poznanonizkih cenah

za damske in moške spomladanske plašče, obleke, kostume ter nepremočljivi hubertus loden, blago za uniforme. Vse krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu

Maribor (pri glavni policiji)

Pomlad**prihaja!**

Posvetite Vaši negi lica več pažnje ker tako preprečite prerano staranje

Vegetabilna parna kopel za nego lica

Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah

GOSPODINJE POZORI!
Večja partija prvovrstnih šivanih stdojev (konkurznega nakupa) je po izredno nizkih cenah naprodaj pri »Prometu« v Ljubljani, Napoleonov trg 7 — tudi ob nedeljah dopoldan na ogled. 23210-14

GRADIVO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

ZIDNA OPEKA
Izkoristite priliko! Ker bo cena opeki mnogo zvišana, priporočam, da kupite, dokler traja zaloga. Novo ročno zidno opeko še po stari ceni pri Korošec, mizar, Maribor, Frančiškanska 12. 23465-15

MOSKI
PRI ŽIVČNI SLABOSTI
poskusite **OKASA** tablete
Orig. zalog 150 — din.
Dobri se v vsaki lekarni.
Po želji pošljemo literaturo.
Pošljemo diskretno.
DELINI
E. OGRAD. KNEZ MIHAJLOVA 1
Ogl. reg. pod št. br. 2341-103

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SPALNICE, JEDILNICE, KU. HINJE
vseh vrst v najmodernejših lastnorodnih izdelavih dobite v zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

Pristen antični FRANCOSKI SALON
visoke umetniške vrednosti, izredno, dobro ohranjen, se ugodno prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23293-17

PREPROGE
in klubsko garnituro ter zdraviliške instrumente prodaja skladiščnik Meljska cesta 27. 23260-17

Dobro ohranjeno ali novo, KMETSKO SOBO
kupim. Ponudbe ali osebno na: Franc Cepel, Kettlejeva ul. 4-I, Maribor. 23399-17

KROJASKA MIZA
naprodaj, uporabna zlasti za likanje, za posteljo ali kredenco. Vprašati Nova vas, Zelenka ul. 5, Maribor. 23469-17

SREČO V ZAKONU
odloča moderno pohištvo, izdelano pri »Eika«, mizarstvu Maehor, Frančiškanska 12, ker ni vseeno, kje naročate pohištvo. 23464-17

Prodaj MOJERNE SPALNICE
dvo- in trodelne omare, kaučuki oreh, imitirane in politirane. Različne kuhinjske kredence po nizki ceni. Mizarstvo Kolar, Koroška cesta 14-I. 23482-17

Proda se **OMARA**
in kuhinjska miza. Hutterjeva kol. 19. 23475-17

Kupim dobro ohranjeno **OTROŠKO POSTELJO**
Ponudbe pod »Otroška postelja« na oglasni odd. »Večernika«. 23433-17

PISALNO MIZO
in pisarniško omaro, dobro ohranjeno kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23446-17

Prodaj lepo, veliko **NOVO PREPROGO**
in otomano. Vprašati pri šivilji, Ob jarku 6-I. 23429-17

SPALNICA
in kuhinja, dobro ohranjena, naprodaj radi selitve. Vprašati pri Klampfer, Cvetlična ul. 27 (prilike). 23391-17

OTROŠKA POSTELJICA
mala (Gitterbett) se prodaja. Krčevina, Praprotnikova ul. 19-I, levo. 23368-17

OGRODJE
za štedilnik se prodaja. Radvanjska c. 50. 23335-17

Dobro ohranjen **NAMIZNI ŠTEDILNIK**
se prodaja Tržaška c. 46-II. 23333-17

OTROŠKA POSTELJA
se ugodno prodaja. Vprašati Jerovškova cesta 21-I, vrata 4. 23496-17

Proda se različna **KUHINJSKA in OPREMA za SPALNICO**
dobro ohranjena — po nizki ceni. Naslov v ogl. oddelku »Večernika«. Ogled v nedeljo do 17. ure in v ponedeljek do 12. ure. 23493-17

Nogavice trajne
po »Nimela« kopeli

NIMELA preprečuje spuščanje potolj (žank)
Din 30 —
NIMELA SAMOPRODAJA
CELJE, poštni predal 2
Dobri se v drogerijah in trgovinah

ŽENSKI KOTICEK
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

STEKLENICE
pol litra in tričetrt litra kupuje drogerija Kanc, Maribor. 23476-18

POSTELJINO PERJE
kemično očiščeno, od 10 din naprej, gosje perje in puh dobite najugodnejše pri »Luna«, Maribor, Glavni trg 24. Vzorci brezplačno. 23348-18

BARVANJE LAS
TRAJNI KODRI
z najnovejšim aparatom in preparatom z garancijo po znizanih cenah. Salon Mrakič, Maribor, Koroška c. 7. 22749-18

KUPUJEM
po najvišji dnevni ceni krojaške, šiviljske, pletilske, volnene odpadke staro, žemper, volno, cunjje, juto vreče itd. Kovačič, Tyrševa ul. 35. Bivše strojne tovarne. 23288-18

Proda se nova **USNjena SUKNJA**
in športni voziček. Makarijeva ul. 13, za »Rapidom«. 23402-18

POZOR! FILME
za dijaški kino prodamo po komadih in na metre. Korošec, Kneza Koclja 37-I. 23430-28

ŽENITBE - DOPISI
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PROFESOR
38 let star, s premoženjem 80.000 din, mesečno plačo 3000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10, proti nakazilu din 10. 23405-19

DAMA
ki je v sredo, 19. februarja okoli 13. ure prišla iz Kopališke ulice, prečkala Aleksandrovo cesto in šla potem proti »Putniku«, se prosji za ceni naslov pod »Poznanstvo«. 23379-19

Kdo je najboljši grafolog?
Uganjati ste že, da je najboljši grafolog F. T. Karmah, priznan po celem svetu in nepremagljiv v tej znanosti. Po Vaši pisavi lahko spozna vse, kar se tiče Vaše osebe — karakter, sposobnosti, služba, loterija, poslovni uspehi, ljubezen, zakonsko življenje, prijatelji, sovražniki, potovanja, bolezni, nevarnosti, ki Vam preti. Vse to dobite popolnoma brezplačno, ako kupite najnovejšo knjigo »Vaša lična draža (Osebnostni vpliv)«. S pomočjo te knjige si boste zagotovili Vašo ljubezen, Vaše zdravje in večno privlačnost. Knjigo dobite diskretno, zapakirano za ceno din 40.—. Pošljite še danes poštne podatke in vsa važna vprašanja, ki Vam vamtajajo za bodoče življenje, na moj natančen naslov: F. T. Karmah, Zalec, Denar se pošlje v naprej na ček, račun 17455.

INŽENIR
v državni službi, 42 let star, meseč. plača 2500 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10, proti nakazilu 10 din. 23403-19

DRUŽBO
starejše uslužbenke, manjše (brez otrok) želi starejši obrtnik. Nudim lahko brezplačno sobico. Dopise na ogl. odd. »Večernika« pod »Sporazum«. 23366-19

GOSPODIČNA
21 let, rim. kat., dota 20.000 din. — Gospodična, 27 let, dota 50.000 din. — Gospodična, 37 let, dota 150.000. — Gospodična, 22 let, v drž. službi, dota 50.000. — Vdova, 44 let, brez otrok, dota 120.000 din. — Gospodična, 35 let, šivilja, dota 200.000 din. Informacije pošljite proti nakazilu 10 din v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66. 23412-19

PRIVATNA URADNICA
29 let stara, dota v gotovini 70.000 din, iščem trgovca, obrtnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačičev trg 10, proti nakazilu 10 din. 23404-19

40-80 LETNI GOSPOD
bi denarno podpiral ali poročil mlajšo gospodično. Ponudba na oglasni odd. »Večernika« pod »Podpora«. 23424-19

Simpatičen, ljubezniv POSESTNIŠKI SIN
z dobrim zaslužkom, 30 leten, bi poročil posestnico ali obrtnico do 40 let. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Mirno življenje«. 23361-19

ZELEZNIŠKI PROMETNIK
32 let, rim. kat., soliden in doborščin. Poročim gospodično, vdovo ali ločeno. Informacije pošljite proti nakazilu din 10 — v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66. 23409-19

OROŽNIŠKI PODNAREDNİK
34 let, rim. kat., soliden, mesečna plača 1350 din in prihranki 50.000. Poročil bi gospodično z dežele ali mesta. Informacije pošljite proti nakazilu din 10 — v znamkah »FIDES«, Zagreb, Vlačka 66. 23410-19

Želim znanja s KMEČKIM DEKLETOM
z gotovino do 20.000 din. Prednost imajo tudi kuharice ali šivilje. Ponudbe na oglasni odd. »Večernika« pod »Ženitev«. 23343-19

ŽELIM SPOZNATI
starega, osamljenega gospoda, samo boljše situiranega, ki bi hotel poročiti mlado, simpatično vdovo. Samo resne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pd »23. Pomladi«. 23337-19

GLASBILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodaj skoraj **NOVI PIANINO**
Laubberger-Glob. Nasl. v ogl. oddelku »Večernika«. 23268-20

Prodaj **KRATEK GLASOVIR**
krasen glas, skoraj nov. Aškerčeva ulica 16-I, vrata 6. 23355-20

RADIO APARAT
4+2, nov, poceni naprodaj. Vprašati Stritarjeva ulica 5, branjarija. 23359-20

Pozor! Redka prilika! Nov RADIO APARAT
model 1941, krasno izdelan, 6 cevni luksuzni super, z magničnim očesom, se radi od potovanja poceni prodaja. Ogledati: Pregljeva ulica 4. 23392-20

IZDELOVANJE HARMONIK
JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

POUK
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Pouk iz **NEMŠČINE**
dajem otrokom, dijakom in odraslim. Ponudbe pod »Nemščina« na oglasni odd. »Večernika«. 23478-21

Išče se gospod, ki bi **POUČEVAL VIOLINO**
in ev. pozneje tudi pianino. Naslov v oglasnem oddelku »Večernika«. 23457-21

AKADEMIK
poučuje vse gimnazijske predmete. Honorar zmeren. Ponudbe pod »Uspeh« na oglasni odd. »Večernika«. 23431-21

Pripravljam za sprejem v **SREDNJO SOLO**
Pojasnila daje hišnica, Kneza Koclja 15. 23456-21

INSTRUKTORJA
za nemščino iščem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Dober učitelj«. 23415-21

VOZILA
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MOSKO KOLO
citre, omare, postelje, mize, obleke, čevlje in drugo ceno naprodaj. Masarykova 24, vogal Tržaške c. 23479-22

ROČNI VOZIČEK
za 300 kg kupimo. Slovensko planinsko društvo, Aleksandrova 16. 23467-22

OPEL »OLYMPIA 37«
malo rabljen, nove gume, registracija za 1941 plačana, se ugodno prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23378-22

TOVORNI AVTO
3 tone, »Opel Blitz«, v prvovrstnem stanju, se prodaja — Ehrlich, Studenci, Aleksandrova 62. 23346-22

Globok OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen, poceni prodaj. Vprašati pri Čaks, Stritarjeva ul. 17-II. 23400-22

AVTO-GUME
dimenzije 600x16, 5 plaščev in 3 zračnice, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Priložnost«. 23419-22

Proda se 6cilindrski **LUKSUZNI CHEVROLET**
v dobrem stanju, novejši tip. Studenci, Aleksandrova cesta 7. 235-22

PRIDELKI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodaj do 1000 kg dobrega **SLADKEGA SENA**
Vprašati Julijana Čeh, Sv. Urban pri Ptuj. 23458-23

ŽIVALI
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Proda se triletna **KOBILA**
Razvanje št. 35. 23395-24

Naprodaj **LOVSKI PES**
ptičar, dobro učen, star 19 mesecev. Kolar Anton, Rače 144 pri Mariboru. 23501-24

OPOZORILA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

NAZNANILO
Preselil sem svojo krojaško delavnico iz Aleksandrove c. v Jurčičevo ul. 4-I. Vsem drž. nameščencem 10 odst. po rust. Krojaški salon Jakob Erbus. 21798-25

OBVESTILA
do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Na moj oglas v »VEČERNIKU«
in v Slovenskem gospodarju da sprejem 14 letno deklico, sem dobil toliko pismenih ponudb, da mi ni mogoče vsem odgovoriti niti vračati slik. Nad 14 let stare pa splot ne pridejo v poštev. — Trafenik Karl, Maribor. 23492-26

RAZNO
do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE, LISICE
kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 20774-28

POZOR!
Vsakovrstne rabljene stroje, orodje in železne, litinske ter druge kovinske predmete, cunjje, papir, gumij in steklovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka **JUSTIN GUSTINČIČ**, Maribor, Kneza Koclja ulica št. 14, telefon 21-30, ter po družnica vogal Ptuske in Tržaške ceste, telefon 24-94. 22955-28

SOKOLSKI KROJ
dobro ohranjen prodaj za 200 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 23437-28

Kupim hrastove ali **KOSTANJEVE DOGE**
kakor tudi sode od 900 do 1200 litrov. Naslov: Gaube Emanuel, Spičnik, p. Zg. Kungota. 23241-18

ZA IZVRŠITEV NACRTOV
proračunov, zgradbo hiš in drugih poslopij, popravilo zgradb, adaptacij itd. se priporoča Stavbeno podjetje Rojs Karol, Ormož. 23384-28

Velika izbira **LESA**
za trto (brajdo) in droge za vrtno ograjo prodaj po ugodni ceni. Vprašati: mesarija Heller, Tržaška 6. 23339-28

Pohištva

kuhinjske opreme in vse stanovanjske potrebščine kupite sol.dno in poceni pri

„Oblava“F. Novak
Jurčičeva ul. 6

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. t. na stare slovenske denarne zavode v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

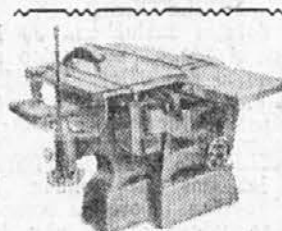
Prodaja v Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva

Najnovejši modeli Najnižje cene
Ceniki franco

otroških vozičkov, dvokoles in delov, šivalnih
strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri

F. Batjela nasl. Stane Bergant, Maribor
Aleksandrova cesta 26 • Telefon št. 26-14

STROJI

Stroji za obdelavo lesa

Stroje za obdelavo lesa, kakor za mizarstvo, kolarstvo, sodarstvo i. t. d., ter žagline naprave dobavi v najboljši izvedbi

Robert Raznožnik
LJUBLJANA
Pražakova ulica 8-I.
Tel. 40-42

Stružnico (Präzisions-Drehbank)

200 mm stružne višine, 1000 mm stružne dolžine, z norton-prestavami in vdelanim elektromotorjem 380 Volt ter 1

Vrtalni stroji

moderni s priključevalcem (Schaltkasten) in vdelanim elektromotorjem, ki vrta 30 mm v jeklo, prodaja od tukajšnjega skladišča

Ludvik Heršič, Ljubljana

strojno tehnična pisarna in zastopstvo strojnih tovarn.

Cesta 29. oktobra 13 Telefon 37-54

Spomnite se CMD!

Kupujem stalno vseh vrst in vsako množino

jabolk

po najvišjih cenah.

Josipina Bole

sadje, zelenjava in deželni pridelki en gros Maribor, Koroška c. 20 na dvorišču

Moderni šlagerji za ples
In petje edino na ploščah

Zahtevajte brezplačne sezname

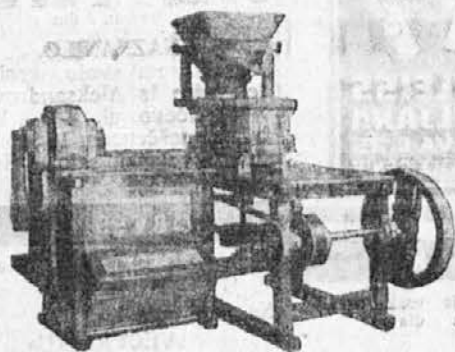
VERITAS GENERALNO ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

Anton Bremec
Celje

Oglejte si veliko zalogo Zahtevajte cenik

Posestniki pozor!

Najnovejši tehnično izpopolnjeni mali kmečki JELTOM mlini na kamne, ki meljejo vse vrste žita v poljubno fino in navadno moko, izdelujejo zdrob, čisti-jo žito ter imajo vključeno napravo za izdelovanje ješprena in kaše. Kamni so vodoravni (ležeči), tako da ne morejo žgati moke.

Lahek tek! — Prvovrstna izdelava! Cene zelo solidne.

Te vrste mlinov Vam dobavi domača tvrdka

Jelenc Adolf & Tomažin

LJUBLJANA — Celovška cesta 49. — Mlin na ogled v trgovini.

Jugoslavenska udružena banka

D. D.

Zagreb — Beograd

Dne 24. februarja t. l. se je vršila v Zagrebu seja ravnateljstva Jugoslavenske udružene banke d. d. pod predsedstvom g. podpredsednika dr. Stanka Šverljuge. Na seji je bila sprejeta bilanca za poslovno leto 1940.

Bilo je sklenjeno, da se skliče 48. redna glavna skupščina za dan 17. marca 1941. Občni zbor bo odločil o razdelitvi čistega dobička v iznosu 7.358.689,63 dinarjev, ki se bo v smislu predloga razdelil na sledeči način: 10 odstotkov gre v redni rezervni sklad, na prireditelne delnice se izplača 5 odstotna dividenda, upnikom se izplača iz posebnega rezervnega sklada nadaljnja kvota 30 odstotkov in ostanek v iznosu din 1.920.912,44 se pripiše k novemu računu.

Zlato in srebro,

briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka 15

Steznike

po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici)

Novi naslov:

I. Kocmut, Meljska cesta 1

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cene krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter Dravska ul. 15. Tel. 26-23.

Vsakovrstne

odpadke

papirja in cunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
Maribor, Pohorje, Cankarjeva 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

Širite „Večernik“!

Stole-packete

mize, vrtno zaklopne garniture Vam dobavlja najboljše in najceneje

I. PUČKO, Maribor, Tržaška 57
Resni kupci prejmejo cenik

Pohištvo-tapetništvo

spalnice, kombinirane sobe
krasne plesane sobe
otroške sobe in kuhinje
kavči in fotelji

E. ZELENKA MARIBOR
ULICA 10. X. št. 5

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob prebriski izgubi našega nepozabnega so-
proga in ateka, gospoda

Karla Kjudra
uradnika OUZD

se najtopleje zahvaljujemo. Predvsem pa smo dolžni zahvalo gg. zdravnikom, g. Stenovcu, upravitelju OUZD, g. Bajtu in g. Šimeku za prisrčne poslovilne besede ob grobu, pevskemu društvu »Kolo« za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremlili dragega pokojnika na zadnji poti.

Maribor 1. marca 1941.

ZALUJOČI OSTALI.

Pisemski papir

v veliki izbiri in najugodnejše nudi

TISKOVNA

DRUŽBA Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.